

Det norske Arbeiderparti

Vedtaksprotokoll

59. ordinære landsmøte

8. – 10. november 2002

Innhold:

Fredag 8. november 2002:	2
SAK 1 – ÅPNING	2
SAK 2 – KONSTITUERING	3
SAK 3 – INNSTILLING OM BERETNINGEN	27
SAK 4 - FREMLEGG AV GODKJENTE ÅRSREGNSKAPER FOR PERIODEN OG....	28
SAK 5 FREMLEGG AV REVISJONSBERETNINGER OG KONTROLLKOMITEENS BERETNING.	28
SAK 6 – INNKOMNE FORSLAG	28
SAK 8 – DIALOGFORUMS RAPPORT – PARTIETS ORGANISATORISKE UTVIKLING/ ARBEIDET I "DIALOGFORUM"	33
Lørdag 9. november 2002	44
SAK 8 – ARBEIDET I "DIALOGFORUM" / SAK 9 – KOMMUNE/FYLKESTINGSVALGET 2003, PROGRAMKOMITEENS INNSTILLING	44
SAK 10 – INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN FOR ORGANISATORISKE UTVIKLING	79
VEDTEKTER FOR DET NORSKE ARBEIDERPARTI	80
Søndag 10. november 2002	93
SAK 10 – INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN FOR ANDRE SAKER	93
SAK 10 – INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN FOR PROGRAMMET....	109
SAK 11 – VALG.....	119
SAK 12 – AVSLUTNING	121

VEDTAKSPROTOKOLL

fra Det norske Arbeiderpartis 59. ordinære landsmøte 8. – 10. november 2002 i Oslo
Kongressenter, Folkets Hus.

Fredag 8. november 2002:

SAK 1 – ÅPNING

Landsmøtet startet kl 1300.

Landsmøte åpnet med et kulturelle program ved D.D.E som sørget for en varm og stilriktig åpning. Bjarne Brøndbo dro til med de kjente låtene: "Det umulige e mulig", "Vinsjan på kaia" og "By'n æ bor i". Bjarne introduserte også en "ny arbeidersang", med tekst av Carl Jeppesen, en av partiets tidligere ledere. Samt flere ekstrarumre før Thorbjørn Jagland takket de medvirkende og overrakte en langstilket rose til hver.

Deretter framførte Thorbjørn Jagland følgende minnetale:

Siden vi sist var samlet til landsmøte i Arbeiderpartiet, har flere av våre sosialdemokratiske venner gått bort.

Politikeren, redaktøren, journalisten, forfatteren og kulturarbeideren **Reidar Hirsti** døde påskeaften 14. april 2001. En tydelig stemme i kultur- og samfunnsdebatten er blitt taus. Men Reidar vil leve videre gjennom sine tanker, sitt engasjement og sine betraktninger i det han har overlatt oss gjennom en ikke ubetydelig produksjon av bøker og artikler. Alt dette er både landets og ikke minst Nordkalottens felleseie.

Anne Kathrine Parow, Trondheims første kvinnelige ordfører er en av de mange dyktige lokalpolitikere vi har mistet siden sist. Hun hadde lang fartstid i partiet da hun døde brått og uventet 14. januar 2001, bare 62 år gammel.

Med **Stein Ove Bergs** bortgang har norsk arbeiderbevegelse mistet en av sine varmeste stemmer. Stein Ove Berg tekster og melodier tok opp tradisjonen fra den tidligere arbeiderdiktningen, men var samtidig forfriskende og nye. De hadde klart budskap og stor bærekraft. Slik var de kjærkommen tilvekst til de klassiske sangene. Nå er de selv for lengst blitt klassikere. Ingen arbeidersangbok er komplett uten sanger som Syng høyt, kamerater og Ta hverandre i handa og hold.

"Mang en bauta vil stå uten navn", heter det i en av hans arbeidersanger. Stein Ove Berg reiste sin egen bauta. Med engasjert og varm penn risset han navnet sitt inn blant de fremste av arbeiderbevegelsens kulturbærere.

Blant disse kulturbærere var også **Alf Frotjold**, tidligere sjefssekretær i Arbeidernes Opplysningsforbund. Ved hans bortgang har den faglig- og politiske arbeiderbevegelse mistet en fornyer og fanebærer for opplysning og kultur. Under hans tid økte tillitsmannsskoleringen i innhold og omfang. Alf synliggjorte arbeiderkulturen og etterlater seg et stort tomrom.

Mange andre som har hatt en lang arbeidsdag for Arbeiderpartiet kunne ha vært nevnt. La **Fredrik Hveding**, den tidligere skogsarbeideren og gruvearbeideren som ble partisekretær i Nord-Trøndelag, være et symbol for dem. I 32 år var han partisekretær og organisasjonsbygger. Vi takker Fredrik for innsatsen i en lang arbeidsdag. Og vi takker for hans engasjement og ikke minst for hans ukuelige tro på partiet vårt.

La oss minnes alle med ett minutts stillhet.

Forsamlingen sang "De unge slekter". Forsanger var Vigdis Fossum, og på piano Torbjørn Vikstedt.

SAK 2 – KONSTITUERING

a) Godkjenning av fullmaktene

Thorbjørn Jagland ga ordet til fullmaktskomiteens leder, Vigdis Ravnøy, som la fram følgende innstilling:

Fullmakts- og beretningskomiteen ble oppnevnt av Sentralstyret i møte 28. oktober 2002 i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 6, punkt 4. Komiteen fikk følgende sammensetning:

Vigdis Ravnøy	Hordaland	leder
Audun Tron	Oppland	
Bergljot Ree Hognestad	Østfold	
Svein Bjørn Aasnes	Partikontoret	sekretær

Fullmaktskomiteen har i møte den 7. november 2002 kontrollert fullmaktene i henhold til landsstyrets vedtak i møte 7. og 8. mars 2002 om fordeling av landsmøterepresentantene, som er foretatt i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 6, punkt 2.

Videre har komiteen gjennomgått fullmaktene som er sendt inn av fylkespartiene, slik partiets lover, paragraf 6, punkt 4 bestemmer.

Følgende representanter har meldt forfall og vararepresentanter er innkalt og møter i deres sted:

Forfall:

024 Kjell Berge
031 Bjørn G. Ganger
037 Åsmund G. Aukrust
039 Nina Bachke
040 Ole Valen
042 Sven Hugo Johansson
049 Rutt Siri Kregnes
075 Ann-Christine Børli
082 Norvald Illevold

Vararepresentant:

Marianne Olsen
Britt-Marie Stenberg
Hans Marius Johnsen
Jon Nordenson
Julie Lødrup
Marte Gerhardsen
Andreas Halse
Asgeir Østli
Gunn Marit Nilsen

083 Hilde Solvang
087 Mona Myrvang Nygaard
090 Olav Lund
092 Hanne Grethe Bakken
098 Anders Aslesen
099 Anne Davidhaugen
100 Arnfinn Stubrud
105 Elisabeth Myhre
115 Sissel Bjørøen
122 Kjell B. Hansen
148 Aslak Dale
153 Gunnar Skripeland
155 Hans Blattmann
207 Hege Rusti
209 Inger Marie Evjestad
217 Oddvar Myklebust
239 Inga Moan
242 Kari Wollan Berg
246 Inga Balstad
279 Svein Bogen
293 Hanne Nilssen
297 Runar Sjøstad
298 Kristine Jørstad Bock

Henny Harms
Marit Gilleberg
Thor Lillehovde
Ingebjørg Tidemansen
Marianne Isumhaugen
Arve Bergsbakken
Bjørge Hageløkken
Rudi Thorstensen
Øyvind Birkeland
Laila Irene Johansen
Hilde Alice Vågslid
Ingeborg A. Dahle
Sverre Ohrvik
Atle Reidar Sandnes
Sveinung Nordtveit
Bjørn Ytrestøl
Knut Sundet
Børge Tingstad
Torbjørn Olsen
Eivind Undrum Jacobsen
Siv Olsen Gamst
Lisbeth Sandtrøen
Anne Strifeldt

Ved åpningen av det 59. ordinære landsmøtet var det møtt fram 298 representanter med stemmerett av i alt 300 representanter, herav 32 vararepresentanter.

Følgende representanter var ikke møtt fram ved åpningen kl. 13.00:
087 Marit Gilleberg, Hedmark, tiltrer møtet kl. 14.00.
200 Knut O. Aarethun, Sogn og Fjordane kommer kl. 16.00.

Alle fylkespartiene har oppfylt kvoteringsbestemmelsene.

Oslo, 7. november 2002

I fullmaktskomiteen:

Vigdis Ravnøy /s/ Audun Tron /s/ Bergljot Ree Hognestad /s/

Svein Bjørn Aasnes /s/

Vedtak: Fullmaktskomiteens innstilling enstemmig godkjent.

- b) Godkjenning av innkallingen
Innkalling til det 59. ordinære landsmøte av 2. april 2002 ble tatt opp til godkjenning.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

c) Godkjenning av sakslista

Følgende forslag til sakslite ble tatt opp til godkjenning:

1. Åpning
2. Konstituering
 - a) Godkjenning av fullmaktene
 - b) Godkjenning av innkallingen
 - c) Godkjenning av saklista
 - d) Godkjenning av arbeidsordningen
 - e) Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer
3. Innstilling om Beretningen
4. Fremlegg av godkjente årsregnskaper for perioden.
5. Fremlegg av revisjonsberetninger og kontrollkomiteens beretninger.
6. Innkomne forslag
7. Lovendringer
8. Arbeidet i "Dialogforum"
9. Kommune/fylkestingsvalget 2003, programkomiteens innstilling
10. Redaksjonskomiteenes innstillinger
11. Valg
12. Avslutning

Vedtak: Enstemmig godkjent.

d) Godkjenning av arbeidsordningen

Landsmøtet er åpent for presse og etermedier. Partimedlemmer har adgang til å følge forhandlingene fra tilhørerplass mot framvising av spesielt adgangskort.

Etter innstilling fra Landsstyret fastlegger Landsmøtet selv planen for gjennomføring av møtet jfr. vedtatt sakslite og kjøreplan.

Det velges fire ordstyrere som vekselvis etter avtale seg i mellom leder landsmøtets forhandlinger. Ønsker den fungerende ordstyrer ordet i debatten, skal vedkommende overlate ordstyrerplassen til en av de andre ordstyrerne.

Til å føre forhandlingsprotokollen velges fire sekretærer. I protokollen skal innføres de saker som behandles, alle forslag som framsettes og de beslutninger som fattes med angivelse av antall stemmer for og i mot når det foretas opptelling.

Forhandlingsprotokollen fra Landsmøtet godkjennes av Sentralstyret etter innstilling fra partikontoret.

Representantene har rett til å ta ordet to ganger i samme sak, med henholdsvis fem og tre minutters taletid.

Ordstyrerne har rett til å fremme forslag om begrenset taletid og forslag om strek med de inntegnede talere. Det skal skje når det er nødvendig for å holde vedtatte tidsrammer. Det forutsettes at vedtak om begrensnig av taletiden - så lang råd er - innebærer at de representanter som står på talerlista får samme tid til disposisjon.

Representanter som forlanger ordet til arbeidsordningen gis inntil ett minutt taletid til den enkelte sak.

Alle forslag skal framlegges skriftlig til ordstyrerne og være undertegnet med forslagsstillerens representantnummer, navn og fylke. Etter at det er vedtatt strek kan ikke nye forslag framsettes eller allerede framsatte forslag trekkes.

Dersom noen krever det skal valgene foregå ved skriftlig avstemning. Andre avstemninger foregår ordinært ved håndsopprekking. Landsmøtet kan imidlertid beslutte at en avstemning skal foregå ved navneopprop. I slike tilfeller skal den enkelte representants stemmegivning innføres i protokollen.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

e) Valg av møtedirigenter, sekretærer og komiteer

Dirigenter:

Jørgen Kosmo	Vestfold
Gunn Karin Gjøl	Sør-Trøndelag
Bjarne Ugland	Vest-Agder
Ann-Marit Sæbønes	Oslo, landsstyret

Sekretærer:

Gunda Johansen	Troms
Stig Klomsten	Sør-Trøndelag
Jørgen Olsen	Hedmark
Mette Ofstad	Telemark

Vedtak: Enstemmig valgt.

Fullmakts- og beretningskomite:

Vigdis Ravnøy	Hordaland, leder
Audun Tron	Oppland
Bergljot Ree Hognestad	Østfold

Sekretær:

Svein Bjørn Aasnes

Vedtak: Enstemmig valgt.

Redaksjonskomite for programmet:

Dag Terje Andersen	Vestfold, leder
Merethe Storødegård	Nord-Trøndelag
Kjell Bjørndalen	Sentralstyret
Anne Strifeldt	Finnmark
Per Rune Henriksen	Hordaland, landsstyret
Arne Øren	Østfold
Ragnar Nordgreen	Oppland

Karita Bekkemellem Orheim
Gry Larsen

Kvinnepolitisk styre
AUF

Sekretærer:

Rita Skjærvik
Jardar Flaa
Eli Anne Hole

Vedtak: Enstemmig valgt.

Redaksjonskomité andre saker:

Hill-Marta Solberg
Anette Trettebergstuen
Ketil Rønning
Melvin Steinsvoll
Nina Mjøberg
Synnøve Søndergaard
Jan Bøhler
Karen Irene Stangeland
Eirik Øvre Thorshaug

Sentralstyret, leder
Hedmark
Nordland
Møre og Romsdal
Buskerud, landsstyret
Troms, landsstyret
Oslo, landsstyret
Kvinnepolitisk styre
AUF

Sekretærer:

Snorre Wikstrøm
Annelene Svingen
Anne Cathrine Berger

Vedtak: Enstemmig valgt.

Redaksjonskomite for organisasjonssaker:

Jørund Ruud
Gunvor A. Sunde
Jone Handeland
Hans Marius Johnsen
Laila Øygarden
Rita Ottervik
Kjell Idar Juvik
Karin Yrvin
Geir Waage

Telemark, leder
Sogn og Fjordane
Rogaland
Akershus
Aust-Agder
Sør-Trøndelag
Nordland
Kvinnepolitisk styre
AUF

Sekretær:

Øyvind Slåke

Vedtak: Enstemmig valgt.

Thorbjørn Jagland holdt deretter følgende åpningstale:

Ved åpningen av landsmøtet vil jeg etter 25 år i Sentralstyret gjøre et lite tilbakeblikk og se litt inn i framtida.

Da jeg kom inn på partikontoret som internasjonal sekretær og utredningssekretær var det fortsatt kald krig og terrorbalanse. Med Berlinmurens fall noen år senere var en epoke over og to verdenskriger ble avsluttet.

Berlinmurens fall skapte en utrolig optimisme.

Likevel, det nye årtusen begynner mer dramatisk enn noen kunne forestille seg. Konflikten mellom vesten og muslimer ble plutselig synlig. Terrorbalansen ble paradoksalt nok avløst av global terror fordi islamske ekstremister erklærte vesten hellig krig. Og fordi den amerikanske president svarte med korstog.

Til tross for at man skulle tro at globaliseringen hadde brakt kulturer og land nærmere hverandre forskanser regimer og religioner seg bak sine egne forestillinger om seg selv og andre.

Det er kanskje det farligste i dagens situasjon og vi som sosialdemokrater må ikke gå i den fella.

Hvorfor skjer dette?

Jeg vil ta dere med på en reise for å søke etter svaret.

La oss dra til Midtøsten:

Se for dere et hjem i en palestinsk flyktningeleir. Det mest i øyenfallende når du kommer inn, er et fjernsynsapparat. På toppen av det står et palestinsk flagg. Fjernsynsapparatet formidler den enorme avstanden mellom vestens velstand og rikdom og den misere og tragedie de selv opplever. Flagget symboliserer drømmen om å komme ut av leirene og hjem. Hjem til et eget land.

Det er denne fattigdomsbomben som nå eksploderer i Midtøsten.

Over hele verden sitter folk i blikkskur og stråhytter. Alle har et fjernsynsapparat. Det er det eneste de har fått ut av globaliseringen. Ved siden av at dette er en stor menneskelig tragedie, utgjør den den største trusselen mot menneskeheten.

Og derfor den største oppgaven for sosialdemokratiet – utrydde fattigdommen.

Fordi konflikten mellom palestinere og israelere er blitt større og mer uforsonlig, degenererer også den politiske retorikken til forenklede beskyldninger og tvinger oss alle inn i bestemte båser. Men følger man utviklingen nøye ser man at det er to fløyer på hver side. Mange både på palestinsk og israelsk side står fortsatt bak Oslo-avtalen og vil opprette en palestinsk stat side om side med Israel. De er imidlertid skjøvet til side av fundamentalistene på begge sider. I Israel representert ved Sharon som aldri har akseptert Oslo-avtalen, som aldri har akseptert at de okkuperte områdene er okkupert.

På palestinsk-arabisk side har de fått overtaket som har utslettelse av staten Israel som mål.

Derfor gjør de sitt beste for å undergrave de palestinske myndighetene. Det er de i ferd med å klare og de har økende oppslutning. Og terroren som for en stor grad styres av Hamas og Hizbolla - som Syria og Iran står bak, oppnår det de vil: å knuse fredsbevegelsen i Israel. Slik har fundamentalismen og den radikale nasjonalismen på begge sider klart å drepe fredsprosessen med store konsekvenser for hele verdenssamfunnet.

La oss dra til Gulfen for å forstå mer av situasjonen.

Først til Saudi-Arabia. Når du flyr inn over landets hovedstad Riyadh ser byen ut som en hvilken som helst metropol med alle den globaliserte økonomiens symboler: Skyskrapere og store biler i brede gater. Når du kommer ned på bakken oppdager du noe merkelig, nemlig at du ikke har trodd helt på det du har lest om i bøkene: At det er offentlig halshugging, avhugging av armer og ben på torget i byen hver fredag. At kvinnene ikke har lov til å arbeide og ikke lov til å kjøre bil. Det er for uvirkelig til at man kan tro at noe slikt skjer i det 21. århundre.

Alt dette er sant. Og hva verre er: Mens kongen brukte en milliard på sommerferien i år, lever befolkningen i en utrolig fattigdom og undertrykkelse.

Oljeinteressene i landet har blokkert den sosiale utviklingen og skapt et samfunn som beveger seg på to plan. Med et bein i den globale kapitalismen og det andre i middelalderen.

Terroren springer blant annet ut av denne situasjonen.

Over hele Midtøsten er situasjonen den samme. FNs utviklingsprogram har rangert området lavest på en indeks over demokrati og menneskerettigheter. Landene bruker minst penger på forskning og utdanning i verden. Og vær klar over en ting: De har ikke en aldrende befolkning. Befolkningen blir yngre og yngre. Over alt finnes det et økende antall unge mennesker uten utdanning, uten jobb, uten håp.

Desperate ungdommer.

Nettopp på bakgrunn av dette må jeg derfor advare mot den gjengse måten å undervurdere deres nasjonale følelser på. Som sosialister er det vår plikt å vise dem at vi kan se verden også fra deres synspunkt.

Når det i vesten snakkes om korstog, kan man ikke la være å tenke på korstogenes ødeleggende virkning for araberne.

Det er sant at de arabiske landene har holdt palestinerne som forhandlingskort i alle år, og egentlig ikke gjort mye for dem. Men for den arabiske befolkning overskygges dette av det faktum at den israelske okkupasjonen av de palestinske områdene er inne i det fjerde tiåret – i strid med internasjonal rett. Videre, at okkupasjonen får fortsette, mens maktbruk blir krevd mot Irak ikke bare for å bli kvitt masseødeleggingsvåpen, men også for å få vekk Saddam Hussein.

Dette forstår ikke den arabiske befolkningen og de tar parti for deres egne ledere selv om de helst ville bli kvitt dem.

Og her kommer jeg til det viktigste poenget. Nemlig at konflikten mellom palestinere og israelere holder hele denne verdensdelen i en form for stillstand - som fører til underutvikling. Lederne kan kanalisere frustrasjonen i befolkningen mot Israel i stedet for å svare på den selv. Israel synker mer og mer ned i en krigsøkonomi og begår alle de moralske overtrappt en okkupant kan gjøre. I Israel lever nå hvert 4. barn under fattigdomsgrensen.

Fred vil kunne bane veien for en ny situasjon. Akkurat som Berlin-murens fall førte til en revolusjon over store deler av Europa, vil freden kunne skape en sosial revolusjon i Midtøsten. Konflikten mellom israelere og palestinere er en barriere mot forandringer i denne regionen, slik Berlinmuren var et hinder for forandring på vårt eget kontinent.

Skal man få bukt med terroren, må man skape fred mellom palestinere og israelere i stedet for å starte en ny krig.

Hvorfor er det så viktig å se sammenhengen i dette? Jo, fordi det lever tross alt en milliard muslimer i verden, og de finner seg ikke lenger i å bli stilt på siden av historien bare fordi de ber i minareter og moskeer i stedet for i kirker og synagoger.

Kan konflikten i Midtøsten forklare volden i Indonesia? Nei, ikke direkte, men den springer ut av det samme: Sammenbruddet av de gamle ideologiske motsetninger fra den kalde krigen skapte behov for nye identiteter og lagde nye skillelinjer. Nå ble etnisk tilhørighet og religion samlingspunktene – mot moderniteten og globaliseringen. Siden fattige mennesker ikke har fått noe ut av globaliseringen og ser den moderne verdens symboler bare i form av skyskrapere og store biler som de aldri kommer i nærheten av, søker noen av dem til folk som med vold vil stanse det de oppfatter som "vestens globalisering".

De globale informasjonsstrømmene sprer slike ideer fra kontinent til kontinent. Det som har samlet den muslimske delen av verden har vært palestinerne situasjon og okkupasjonen av deres jord og muslimenes tredje helligste moske i Jerusalem.

Akkurat som Berlinmuren var grensen over alle grenser – grensen som delte en hel verden i to – er konflikten mellom israelere og palestinere konflikten over alle konflikter – konflikten som deler en hel verden i to og skaper et dypt og ulykkelig skisma mellom vesten og den muslimske verden.

Dette må vi overvinne hvis freden skal bevares.

Arbeiderpartiet har støttet at vi måtte stå opp mot terrorismen helt fra begynnelsen.

Det finnes ingen mulighet for ettergivenhet. Men dette er ikke det samme som å gå til krig i alle situasjoner.

Krig er siste utvei.

Norge har arbeidet for enighet i Sikkerhetsrådet og at Irak får seg forelagt klare betingelser for våpeninspektørenes arbeid. Det er viktig at Sikkerhetsrådet har styringen, og at det ikke er noen automatikk i bruk av makt. Norge kan ikke støtte noe tiltak uten mandag fra Sikkerhetsrådet.

Samtidig må Norge presse på for at det tas et nytt grep i forhold til konflikten mellom israelere og palestinere.

Grunnprinsippene for dette må være: det kan ikke bli fred hvis ikke palestinerne får frihet. Men det kan heller ikke bli fred hvis ikke Israel garanteres sikkerhet.

Er Oslo-avtalen død, spør mange? Nei, den førte til at de to partene har anerkjent hverandre. Som følge av dette ble det opprettet palestinske selvstyremyndigheter som gradvis skulle overta de okkuperte områdene.

Dette kan aldri legges dødt.

Men Oslo-prosessen er død. Den skrittvis veien mot en palestinsk stat har ikke vært vellykket.

I vår var presidiet i Sosialistinternasjonalen samlet til møte i Madrid. Shimon Peres og Yassir Arafat ba på dette møte meg som leder av Internasjonalens Midtøstenkomite om å lage en fredsplan som alle tre medlemspartier i Internasjonalen (Israels Meretz, Israels Arbeiderparti og Fatah) kunne godta på rådsmøtet i Casablanca noen uker senere. Jeg la på bakgrunn av konsultasjoner med ledelsene i alle tre partier fram følgende i Casablanca:

Jeg grep fatt i den ene svakheten ved Oslo-prosessen: Fordi den skrittvis veien mot fred ikke har lyktes, må man raskt innkalle til en internasjonal konferanse som starter opp igjen forhandlingene. Disse forhandlingene må begynne med å opprette en palestinsk stat slik at det er to likeverdige parter som forhandler med hverandre.

Staten må etableres på Vestbredden og Gaza og ha Øst-Jerusalem som hovedstad.

Det andre som ikke fungerte med Oslo-prosessen, var at det ble forutsatt at de to parter skulle komme fram til en løsning seg imellom uten innblanding fra det internasjonale samfunn. Israel har hele tiden motsatt seg internasjonale løsninger. Ledelsen i det israelske Arbeiderpartiet gikk på møtet oppsiktsvekkende nok inn for:

At det internasjonale samfunn må overvåke framtidige forhandlinger.

At det internasjonale samfunn må garantere en framtidig grense mellom de to stater gjennom utplassering av en robust internasjonal militær styrke.

At Jerusalem må være hovedstad for begge stater og byen må derfor få en internasjonal status.

At det internasjonale samfunn må ta det fulle ansvaret for flyktningenes skjebne ut fra den løsning som partene kommer fram til. Vårt forslag om å opprette et fond under Sikkerhetsrådet for å finansiere dette fikk tilslutning.

Dette fikk vi hele rådet i SI med på.

Jeg var også med i den fem manns store internasjonale komiteen som President Clinton og Generalsekretær Kofi Annan opprettet for å komme med anbefalinger om hvordan man skulle komme til forhandlingsbordet. Vi pekte på to viktige tillitsskapende tiltak:

Bosettingsaktivitetene må stoppes. Israel må forstå hvor provoserende det er at nytt land tas fra palestinerne hver eneste dag – i strid med internasjonal rett.

Terroren må stoppes.

Vi har den siste tiden opplevd bombeangrepet mot et kjøpesenter i Helsingfors, gisselaksjonen i teateret i Moskva og den forferdelige terroren på Bali. Plutselig kom terror nærmere inn på oss.

Fordi Helsingfors er nærmere Norge, fordi vi i Moskva fikk tettere inn på livet hva det vil si å være gissel, vi fikk ikke bare se de døde etterpå.

Og fordi på Bali var det nordmenn.

Da ble slike handlinger ikke lenger en vanlig foreteelse slik terrorangrepene mot Israel dessverre er blitt.

Det er nødvendig at vi forstår terrorens røtter for å kunne ta de rette grepene. Men vi må også forstå terrorens virkninger. Og vi må ikke sove - vi må forstå at terroren rykker stadig nærmere inn på oss med den følge at vi også må innse at vi har et politisk ansvar for å få bukt med den.

Dette gjelder vår framtid.

Jeg håper landsmøtet står bak den linje som Arbeiderpartiet som parti har hatt og jeg som leder har stått for på vegne av det internasjonale samfunn og på vegne av den internasjonale sosialistiske bevegelse.

Den er mer radikal enn den høylydte retorikken som mange foretrekker. Vi har klart å opprettholde dialog selv under de vanskeligste omstendigheter som for eksempel på møtet i Casablanca – på et tidspunkt da ingen andre var i stand til å bringe de to parter sammen. Nå har det israelske Arbeiderparti trukket seg ut av regjeringen. Byggingen av et fredsalternativ i Israel kan få ny kraft. Da skjønner man hvor viktig det har vært at vi har klart å bevare kontakten mellom partene – som kan få ny betydning dersom et fredsalternativ ser dagens lys i Israel.

Dialog er det eneste alternativ i Midtøsten.

Og hva kan Norge gjøre nå? Jo, regjeringen kan utplassere mer norsk personell i de okkuperte områdene, oppfordre hjelpeorganisasjonene og andre til å øke sin tilstedeværelse og få andre land til å gjøre det samme. For å hjelpe de palestinske myndigheter og for å demonstrere at dette landet ikke skal kunne okkuperes på varig basis.

Da må man i så fall også kaste ut det internasjonale samfunn.

La oss dra til Asia.

Husker dere den norske båten Tampa for vel et år siden? Den hadde 400 afghanske flyktninger om bord. Grunnen til at det var så viktig for australske myndigheter å unngå at

disse kom til australsk havn, var at de visste at det ikke bare befant seg 400 afghanske flyktninger i området. Det befant seg 4 millioner desperate afghanere rundt Stillehavet som ville ta sjansen på å komme seg over havet.

Og nå vil jeg snakke mer om vann.

Himalaya har verdens tredje største is og snømasser – etter de vi finner på Grønland og i Antarktis. Disse is- og snømassene er utgangspunktet for verdens største elver, Yangste, Den gule elv, Tanges, Ganges. Is- og snømassene i Himalaya begynner nå å smelte, antakelig som følge av klimaendringene. Hvis dette fortsetter vil vannstanden i elvene begynne å øke. Langs disse elvene bor det hundrevis av millioner mennesker som dyrker sin ris. De vil bli drevet på flukt inn til allerede overfylte byer.

Har dere hørt om de svarte skyene over Asia? De ligger som et mørkt teppe av forurensing over de store byene – og skygger for sola for hundrevis av millioner fattige mennesker. Nye millioner vil bli drevet inn under disse svarte skyene, hvis vi ikke klarer å få gjort noe med klimaproblemene.

La oss dra tilbake til Midtøsten. Elven Eufrat renner fra Tyrkia og inn i Syria. Tyrkia og Syria har planer om damanlegg og irrigasjonsanlegg som vil kreve en og enhalvgang mer vann enn det Eufrat har. En større kime til krig enn oljen.

For lite vann et sted og for mye vann et annet sted: En klode i ubalanse.

Svarte skyer.

Terror.

Mennesker på flukt.

Aids som fører til at nesten hele generasjoner blir utryddet i Afrika.

Det nye århundre begynner med en utrolig dramatikk.

Dette ulykkelige kaoset står i sterk kontrast til Europa hvor det integrerte markedet i fellesskapets navn har skapt en helt ny orden på det gamle kontinentet med åpne grenser, felles institusjoner og felles valuta. Nå utvides velferds- og sikkerhetssonen sør-østover.

Fordi EU ikke vil åpne forhandlinger om medlemskap med noen før man har innført europeiske standarder når det gjelder demokrati- og menneskerettigheter, utvides også demokratiseringen i samme retning. Slik fikk sigøynene sine rettigheter inn i lovverket i flere av søkerlandene. Ungarerne i Transylvania har fått politiske og kulturelle rettigheter. Tyrkia har opphevet dødsstraffen og innført rettigheter for kurderne. Tyrkia - landet som ligger mellom Asia og Europa og som er broen mellom islam og kristendommen.

I Tyrkia vant nettopp et parti med sterke røtter i islam valget. På et sosialt program, og de understreker sterkere enn de andre partiene at landet må med i EU. Dette kan vise seg å være av stor historisk betydning.

Og når det gjelder Midtøsten: Det finnes ikke noe annet alternativ for Midtøsten enn å gjøre det samme som i Europa. Rive grensene, begynne å handle med hverandre, veve landene inn i

et forpliktene samarbeid. Vi vet at landene rundt Middelhavet – Magreb-landene – ønsker en nærmere tilknytning til EU, og med Tyrkia som medlem vil vi om noen tiår kunne få en sammenhengende sone av sikkerhet og samarbeid fra Nord -Afrika til Barentshavet.

Dette er noe å kjempe for – dere.

Det ligger selvfølgelig dype historiske årsaker til denne store fusjonen mellom kulturene rundt Middelhavet og ved Atlanteren. Vikingene dro ofte til landene rundt Middelhavet liksom semittene har lagt spor igjen etter seg så langt som på Kolahalvøya. En slik utvikling er derfor naturlig, forutsatt at det blir fred og samarbeid.

Men det er også reelle politiske årsaker til at Midtøsten vil velge Europa og at vi har interesse av å styrke Europa.

Det nytter nemlig ikke å få bukt med de store globale problemene jeg har vært inne på uten Europa:

Se på realitetene:

EU-landene kjempet for en sterkest mulig Kyoto-avtale. USA har sagt nei til å undertegne den. Men kampen mot klimaproblemene kan ikke vinnes uten at USA snur. Rett og slett fordi USA står for 25% av CO2 utslippene. Vi kan ikke få USA til å snu uten et sterkt Europa.

Et annet eksempel:

EU kjempet sammen med oss for å få etablert den internasjonale straffedomstolen. USA har ikke sluttet seg til. Her kommer forskjellen mellom Europa og USA klarest fram. Mellom et Europa som ønsker å bygge globale overnasjonale ordninger, i dette tilfelle en overnasjonal rettsinstans, og et USA som vil bruke FN, men bare dersom det er til hjelp for deres egen politikk. Det er ikke tvil om på hvilken side vi må stå.

Et tredje eksempel, og kanskje det viktigste. På toppmøtet i Johannesburg tok Frankrikes president til orde for å beskatte globaliseringen: Valutatransaksjoner, flyreiser, informasjonsstrømmer for å nevne noe. Det er bare fra Europa slike tanker kommer. Vi må stå sammen med dem for at de skal bli realisert i morgen.

Ingenting forklarer bedre hvor viktig dette er enn vår egen historie da vi i siste halvdel av forrige århundre gikk fra forsorg og veldedighet til velferdsstat gjennom beskatning av de som hadde mye for å gi til dem som hadde lite.

Dermed fikk vi en mer rettferdig samfunnsstruktur, rett og slett ved å sette det fattige menneske i sentrum av samfunnet i stedet for å være objekt for milde gaver.

Det er dette vi må gjøre på det globale plan, skape en rettferdig verdensordning. Det er ikke nok med bistand og veldedighet.

En av ideologene til den nye amerikanske administrasjonen, Robert Kagan, er blitt kjent for å skrive mange artikler om forskjellen mellom EU og USA. Etter min mening har han ofte en nedlatende og til dels harselerende tone ovenfor EU. Når han for eksempel skriver at EU står

for en "oversivilisert praktisering av internasjonal lov og rett og overlater til USA å bruke makt for å kunne være verdenspoliti", har jeg bare et svar:

Heia EU.

Vi har sett blant annet på Balkan at vi ikke klarer oss uten USAs militære kapasitet, men vi klarer oss enda mindre uten Europas diplomati.

Vi trenger et sterkt Europa og et sterkt EU for å skape mer balanse i verden, mer rettsorden, sterkere globale institusjoner.

Hvor er Norge i dette bildet?

Vi sitter der klemmt mellom begge med mindre og mindre muligheter til å påvirke verdens utvikling. Vi har våre lusne petrodollar å dele ut, men det er det færre og færre som lar seg imponere av når oljefondet kryper opp mot 200 milliarder kroner. Og nå er Fremskrittspartiet på offensiven og vil redusere også på dette bidraget.

Hva har skjedd i Norge?

Jeg vil forklare nærmere, men først vil jeg at dere skal ha noe i bakhodet. Det jeg kommer til å si, betyr ikke at *vi* har gjort alt riktig, at *jeg* har tatt bare riktige beslutninger og at jeg ikke kan ha ordlagt meg på måter som jeg burde skjønne kunne bli misforstått eller vrangtolket. Men den situasjonen som har oppstått i Norge er så alvorlig at det ikke nytter lenger å løse politiske problemer med det tabloide syndebukkeregister pressen tvinger oss til å forholde oss til. Når vi for andre gang på 10 år opplever at industrien flagger ut og at kommunene er forgjeldet – i verdens rikeste land – så er dette så bemerkelsesverdig at det krever en grundigere forklaring.

Dette må bety at vi har fått en politisk kultur – eller et politisk underskudd - her i landet som har ført til at vi rett og slett ikke har klart å håndtere rikdommen.

Partiene på Stortinget har i årevis sloss om hvem som er mest godhjerta i noe jeg vil kalle en ren eventyrøkonomi hvor kappspisingen med trollet fører til at nasjonaløkonomien før eller siden sprekker.

Resultatet kan sammenfattes i et eneste bilde: Murpussen faller av på skolene, Ullevål Universitetssykehus må kanskje si opp 500 årsverk. Og Industrien flytter ut noe som vil utarme distriktene ytterligere.

Offentlig fattigdom – privat rikdom. Avindustrialisering.

Hvordan er det mulig å stille seg slik i et så rikt land?

En av mine favoritter, et av de mest fascinerende mennesker i norsk historie, Thor Heyerdahl, skrev en gang om den grenen han tilhørte, forskningen: "Nåtids forskning er som folk uten ledere. Vi har tusenvis av forskere som graver opp hvert sitt fragment av sannheten, men hvor er de som jobber på tvers av fagprofesjonene, de som setter sammen bitene til et hele? De uteblir. I dag må du være en del av den hellige klanen, gå de andres vei, for å bli akseptert. Jeg vil utfordre klanen. Vi trenger en ny form for forskning, som arbeider på tvers, bygger opp og setter ting sammen."

Politikken er blitt slik Thor Heyerdahl sier forskningen er, bare på et mye lavere kvalitativt nivå. Den består av enkeltsaker, fra dag til dag. Ved hjelp av oljepenger har konkurransen mellom partiene vært satt i høysetet. Og mediene bidrar med sin personfokusering, meningsmålinger og anonymt sladder til at politikken i Norge er blitt noe nesten destruktivt, i alle fall ikke noe som sørger for helhet og framsynthet. Og etter mange år med denne kulturen oppdager vi plutselig at kostnadene er blitt for høye, renten er drevet opp og valutakursen går i taket slik at det ikke blir mulig å drive konkurranseutsatt industri.

Jeg skal forklare nærmere med utgangspunkt i mitt eget liv:

Jeg er sønn av vanlige arbeidere. Arbeiderpartiet ga arbeideren den stolthet og verdighet han og hun fortjente. Derfor har Arbeiderpartiet alltid vært mitt parti. Det som vi ikke har langt nok framme i bevisstheten i dag er at Arbeiderpartiet aldri ble et parti som ville avskaffe kapitalismen. Tvert i mot var det vi som forhindret at kapitalismen spiste seg selv opp, som Karl Marx profetisk skrev. Borgerskapet nektet å dele overskuddet i industrisamfunnet med oss.

Hadde det ikke vært for at vi var mange nok og kunne overta flertallet på Stortinget, hadde vi fortsatt stått der med lua i handa. Og borgerskapet hadde stått hjelpeløse og sett på at kapitalismen ødela seg selv. Men vi plasserte proletaren i sentrum av det politiske og økonomiske liv og satte klassesamfunnet tilside. Det var da det norske industrieventyr virkelig tok av og velferdsamfunnet ble bygget opp. Da kunne vi ta i bruk kapitalen og markedet i et samspill med arbeidsfolket. Vi brakte Norge så nært det klasseløse samfunn som noen har klart å komme – med hellige alminnelige stemmesedler.

Det vi ser er at når Arbeiderpartiet ikke er der til å skape denne organiske sammenbinding mellom kapitalen, arbeidet og staten, så ødelegger kapitalismen for seg selv. Fordi det oppstår et politisk underskudd – mangel på politisk styring.

Vi ser det klartest i USA med Enron-skandalen. Men også i vårt eget land. Hver gang vi slipper tøylene løs, går det galt. Det skjedde på 80-tallet. Det skjer igjen nå.

Kapitalismen må tøyles, men kapitalen må brukes i et samspill med lønnstakerne og staten for å skape industri vi kan leve av – her har vi Arbeiderpartiets viktigste bidrag til historien og til framtida.

Gro H. Brundtland tok opp igjen det arbeidet som partiet under Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli, Reiulf Steen og Odvar Nordli hadde drevet. De nye internasjonale rammebetingelsene krevde imidlertid noe annet og noe mer av oss enn på 50, 60 og 70-tallet. Solidaritetsalternativet ble født, som skapte en ny modell for å få industrien igjen på beina. Unik i verden.

Det virket. Arbeidsledigheten gikk ned, industrisysselsettingen vokste. Og med det kunne vi ansette flere i offentlig sektor. Dette ga inntekter til folk som hadde gått på ledighetstrygd.

Dermed forsvant underskuddet i statens økonomi. Vi skapte 40.000 nye arbeidsplasser i industrien og kunne derfor bygge ut den offentlige sektor med 100.000 nye arbeidsplasser ved hjelp av noe så enkelt som å dele og samarbeide.

Men så skjedde det noe av stor historisk interesse. De som hadde holdt seg i ro og hadde latt Arbeiderpartiet gjøre jobben med å få ned underskuddene, kom på banen igjen når overskuddene meldte seg. For å få sin del av kaka. Partiene på Stortinget, kapitaleierne, de høytlønte.

Slik ble det økonomiske og politiske sentrum i landet brutt ned. Og fordi de som stod bak dette ikke hadde noe alternativ, har sentrum flyttet seg over til Fremskrittspartiet.

Jeg ønsker ikke på noen måte å være etterpåklok her jeg står, men jeg forsøkte da jeg så hva som var på gang å appellere til de andre partiene om å være med å ta ansvar for å videreføre solidaritetsalternativet fordi vi som mindretallsregjering ikke kunne bære det videre alene. Jeg symboliserte dette ved å kalle det norske samfunn Det norske Hus.

Men tiden som fulgte ble som jeg har vært inne på preget av alt annet enn denne ånd. De andre partiene brukte tvert i mot situasjonen til å gjøre det motsatte av det vi ville, stå sammen. Alle sa de ville ha en ny regjering og de satte oss utenfor huset ved å fremme overbud som i hvert fall ikke vi kunne leve med.

La meg ta noen eksempler:

Da Stortinget foran valget i 1997 behandlet samferdselsplanene vedtok Stortingsflertallet å øke rammene med om lag 9 milliarder i forhold til det vår regjering la fram. Da Bondevik-regjeringen skulle følge opp klarte de ikke engang å bevilge nok til å oppfylle våre rammer.

Det ble imidlertid ikke trukket noen lærdom av dette.

Det samme har vi sett med forsvarsplanene. Vi ligger betydelig etter når det gjelder psykiatriplanen.

Og hva verre er: Det er blitt en helt vanlig sport at opposisjonen slår seg sammen og gjør enkeltvedtak gjennom året som setter opp statsbudsjettets utgiftsside og overlater til regjeringen å finne inndekning. Slik blir helhetlig og langsiktig planlegging umulig. Opposisjon etter opposisjon har tatt knekken på regjering etter regjering. Velgerne har hele tiden flyttet seg over til de partiene som ikke sitter i regjering fordi de som kom dit hadde lovet for mye og ikke kunnet innfri.

Denne trafikken fortsetter. Når SV sier at de gjerne vil være med på en budsjettløsning, men sier at partiet er dyrt i drift, har vi en karikatur av den politiske situasjon.

Spørsmålet nå er ikke å drifte partiene, men om det skal være mulig å drive industri og virkelig velferdspolitik i dette landet.

Jeg ser det slik at Arbeiderpartiet må bidra til å gjenskape ryddighet i politikken i Norge, basert på noe så enkelt som å sette landets interesser foran partienes særinteresser. Politikken i Norge tåler ikke enda et skuespill.

Jeg håper at vi kan stå sammen og at vi ikke lar oss forlede av en tabloid kritikk av Arbeiderpartiet. Gjør vi ikke det vil det bli umulig å styre oljelandet Norge. Arbeiderpartiets framtid står og faller på vår evne til å finne tilbake til den historiske lagånden Arbeiderpartiet ble tuftet på.

Da kan vi bidra til å skape den nødvendige lagånd i samfunnet.

Og jeg vil si en annen ting:

I stedet for å love folk enda mer av det de fleste av oss har nok av, burde vi bruke landets unike muligheter til å skape en utvikling som kunne ta bedre vare på både miljøet og mennesket. Stresset, presset og konkurransejaget etter stadig mer materielle goder, har gjort store grupper utbrente og utstøtte fra arbeidslivet. Vi har imidlertid muligheten til å se for oss noe annet, et samfunn bortenfor velferdsamfunnet med grunntryggheten som velferdsstaten gir, men i tillegg større velvære, mer opplevelser, kultur og miljø. Og ikke minst arbeidsplasser som tar vare på folks psykiske og fysiske helse i stedet for å støte folk ut, arbeidsplasser som gir inspirasjon og påfyll i hverdagen. Dette vil gi konkurransedyktige arbeidsplasser.

Jeg snakker om det nye store løftet for arbeiderbevegelsen. Skape et opplevelses- og velværesamfunn som setter miljøet i sentrum. Et samfunn som er spennende, men også trygt. Ikke bare for de få, men for alle.

Det er også en annen ting jeg vil si: Det at vi insisterer på å forholde oss til en helt annen økonomisk virkelighet enn våre handelspartnere gjør at det åpnes for disse overbudene som jeg har snakket om.

Vi sitter der med 4% høyere rentenivå enn Europa og en industri som flagger ut. Folk reiser til Sverige for å kjøpe varer og tjenester. Og fordi fisken ikke kan selges i bearbeidet form på det europeiske markedet taper vi tusenvis av arbeidsplasser. Denne verdiskapingen kunne ha betalt kommunebudsjettene langs kysten. Nå truer nedlegging av en rekke fiskeindustribedrifter de samme kommunene.

Innen arbeiderbevegelsen sier mange, se til Sverige og Gøran Persson. Ja, i 1994 ble det hevdet at norsk EU-medlemskap ville undergrave velferdsstaten. Sverige gikk inn i EU. Der har man en sosialdemokratisk regjering som bygger ut velferden. Og kjemper for noe stort i Europa, nemlig at andre skal oppnå den sikkerheten og velferden vi har nytt godt av. Vi ble stående utenfor og har fått et politisk flertall som bygger ned og privatiserer velferden. Og norsk politikk dreier seg om stadig mindre og mindre spørsmål.

Det sier seg selv at vi er nødt til å drøfte gjennom denne situasjonen. Hva blir vår stilling hvis EU omfatter 25 land og Sverige, Storbritannia og Danmark går inn i Euroen.

Et like relevant spørsmål: skal vi fortsette å være et land som bare krever særordninger, men ikke tar forpliktelsene og heller ikke bidrar med noe, men som mottar de andres beslutninger.

Da vil norsk politikk bli "mindre og mindre".

En nasjon må tro på noe som er større enn seg selv for at den skal bli til noe.

Så vil jeg si: Vi må ikke gi opp å være et stort parti. Jeg ser at noen kommentatorer mener at vi må slå oss til ro med å være rundt 20-25%. I en kommentar ble det vist til at det har gått sakte, men sikkert nedover med AP på 90-tallet. Vi må derfor innse at storhetstiden er forbi. Det er ikke riktig. Vi fikk 34% ved valget i 1989. Vi hadde rundt 35% på hele 90-tallet. De to siste årene har vi falt sterkt, men det har med hele den politiske situasjon å gjøre som jeg har

forsøkt å forklare. Hvorfor skulle ikke vi kunne ha et stort sosialdemokratisk parti i Norge, når vi har det i Sverige, Tyskland, England, ja, over hele Europa selv om det går litt opp og ned. Norge trenger et stort sosialdemokratisk parti – et ledende parti. Vi kan bli det igjen forutsatt at vi leder an. Og forutsatt at vi ser hen til samfunnets behov og ikke partiets behov. Den sikreste veien til å bli et middels parti er at man begynner å lete etter standpunkter som skal løfte partiet opp eller la være å reise saker i frykt for å skremme noen. "Gjør som svenskene, gjør som tyskerne, ta den saken, velg det standpunktet". Problemet med et samfunn som bare har små eller middels store partier er at de blir så opptatt av å vokte på hverandre og ta de "riktige standpunkter" at ingen tør lede an. Det er noe sant i at de små partiene begynner der de store sakene slutter.

Hvis alle blir slik, slutter politikken.

Det jeg vil si til slutt er dette:

Det er ikke plass til intoleranse og religionskrig i vår verden.

Korstogenes tid må være forbi. Også de som går her hjemme.

Jødedommen, kristendommen og Islam som mange har brukt til å skape motsetninger for politiske formål, står ikke i motsetning til hverandre.

De har samme opphav. Samme Gud.

Islam anerkjenner Jesus Kristus som profet selv om muslimene mener at deres Muhammed - som kom til jorda flere hundre år senere - fullendte budskapet til menneskene fra den felles Gud. Vatikanet offentliggjorde i sommer en 200 siders rapport der det konkluderes med at man nå kan sette strek over motsetningen mellom jødedommen og kristendommen. Jødene venter på at Messias skal komme. De kristne mener at Messias har kommet i form av Jesus Kristus. Vatikanet sier at dette ikke er noe problem fordi de kristne tror at Messias skal komme tilbake. Da har man også trolig satt strek over en konflikt som kan ha vært opphav til intoleranse og endog antisemittisme.

Men det løser ikke problemet i Jerusalem. Der disse tre religionene møtes. I jødenes bok står det at de skal bygge det tredje tempel på muren av det andre tempel når Messias kommer. Muren til det andre tempel var klagemuren som befinner seg på Tempelhøyden. På Tempelhøyden står imidlertid også muslimenes tredje helligste moske. Ingen av dem kan derfor gi fra seg suvereniteten til Tempelhøyden.

Det finnes bare en løsning. Den internasjonale.

Som på de fleste andre områder.

Vi lever i en internasjonal tid. Det er ikke plass for nasjonalisme, korstog, intoleranse og religiøse motsetninger.

Problemene er for store, utfordringene for overveldende til det.

Det etterlyses hardere ord om konflikten i Midtøsten og at Norge må ha en selvstendig linje uansett hva Sikkerhetsrådet kommer fram til. Jeg tror på De forente nasjoner. Jeg tror at Kofi

Annans myke ord er mer virkningsfulle, og hans evne til å forstå alle sider et bedre grunnlag for en politikk for forsoning. Jeg tror at FNs Sikkerhetsråd skal ha den makt som FN-pakten gir Sikkerhetsrådet. Dermed kan vi ikke skalte og valte med dets avgjørelser slik USA gjør.

Vi må underlegge oss Sikkerhetsrådet.

Vårt viktigste oppdrag som sosialdemokrater er å overvinne motsetninger. Ikke forsterke dem.

Vårt oppdrag er å sette de internasjonale institusjonene – de internasjonale forsamlingene - i høysetet.

Dette er min visjon:

En internasjonal rettsorden som alle er forpliktet til å følge.

Et FN som er sterkt nok til å gripe inn for å sikre enkeltmennesket mot overgrep.

En global velferdsstat som tar fra de rike og gir til de fattige.
Som skaper rettferdighet ikke veldedighet.

Denne visjonen er det mulig å få gjennomført hvis vi tror på den.

I vår tid finnes det ikke lenger noe nasjonalt sosialdemokrati. Alene er vi ingenting i dagens verden. Ut i verden kommer vi ikke hvis vi ikke står sammen med andre. Sammen kan vi utrette like mye i det 21. århundre som vi gjorde i det 20. århundre.

Her hjemme må vi sette gjenreisningen av et moderne norsk industrisamfunn inn i en europeisk virkelighet, og skape et arbeidsliv med et mer menneskelig ansikt – basert på økologiske prinsipper.

Vi må tro på noe som driver oss framover her hjemme – som bidrar til noe vesentlig for andre utenfor våre grenser. Folket er der. Folket lytter til dem som gjør ord til handling. Så la oss fokusere på det som Arbeiderpartiet kan best, politiske løsninger til beste for landet og verden.

Et slikt Arbeiderparti kan ingen stoppe.

Velkommen til landsmøtet!

Følgende deltok på møtet:**Østfold**

001	Øren	Arne
002	Ree Hognestad	Bergljot
003	Forsberg	Thor Erik
004	Hildebrandt	Rolf-Thore
005	Høiden	Svein
006	Karlsen	Linda
007	Østensvig	John
008	Oberti	Mariana
009	Kolstad	Helge
010	Johansen	Irene
011	Kristiansen	Jan Terje
012	Haugen	Grethe
013	Hansen Lysås	Bjørn
014	Svendsen Øvrevåge	Wenche
015	Henriksen	Paul

Akershus

016	Kristoffersen	Ragnar
017	Hov Eggen	Siri
018	Leira	Kjetil
019	Hauge	Kari
020	Strøm	Terje
021	Tuft Lie	Anne Therese
022	Habberstad	Dagfinn
023	Tjernshaugen	Sidsel
024	Olsen	Marianne
025	Norheim	Hege
026	Solbakken	Roar
027	Lappen	Reidun
028	Nordengen	Kjell Ivar
029	Seljelid	Kari
030	Skaug	Anne Lise
031	Stenberg	Britt-Marie
032	Hansen	Lillian
033	Gullichsen	Eva
034	Friis-Pettersen	Sverre Odd
035	Thorkildsen	Hilde
036	Smestad	Anna
037	Johnsen	Hans Marius
038	Odenmarck	Anne

Oslo

039	Nordenson	Jon
040	Lødrup	Julie
041	Hansen	Rina Mariann
042	Gerhardsen	Marte
043	Anderssen	Gro Tvedt
044	Fiskvik	Kleiv
045	Brandt	Ove
046	Fonseca	Quintino da von
047	Nybakk	Marit
048	Wickholm	Truls

049	Halse	Andreas
050	Jensrud	Trond
051	Bjerkholt	Aase
052	Gerhardsen	Rune
053	Jamholt	Gro Bratteli
054	Elgsaas	Ragnar Bøe
055	Khan	Saera
056	Mo	Norvald
057	Knutsen	Lotte Grepp
058	Harsvik	Wegard
059	Marthinsen	Marianne
060	Sørheim	Ingjald Ørbeck
061	Knutsen	Gerd
062	Moen	Øystein
063	Hassan	Khalifa
064	Balas	Gro
065	Sydow	Ulrika von

Hedmark

066	Tyriberget	Jan
067	Austeng	Siri
068	Kolstad	Hans
069	Bragelien	Herdis
070	Olsen	Jørgen
071	Trettebergstuen	Annette
072	Wikstrøm	Bjørn L.
073	Øverby	Kjersti
074	Stenberg	Terje
075	Østli	Asgeir
076	Joten	Ola
077	Stensby	Tove B.
078	Konterud	Kjell
079	Horten	Laila B.
080	Pallin	Jan
081	Justad	Per H.
082	Nilsen	Gunn Marit
083	Harms	Henny
084	Tjeldsnes	Torill
085	Kvisler	Marit Førisdahl
086	Gundersen	Per L.
087	Gilleberg	Marit
088	Myrvang	Henning
089	Siggerud	Karin
090	Lillehovde	Thor

Oppland

091	Nordgreen	Ragnar
092	Tidemansen	Ingebjørg
093	Mangerud	Paal
094	Tron	Audun
095	Haugen	Kåre
096	Larsen	Lisbeth A.
097	Johnsen	Kristin
098	Isumhaugen	Marianne
099	Bergsbakken	Arve

100	Hageløkken	Bjørg
101	Braathen	Roald
102	Huse	Marit
103	Riseth	Laila
104	Pedersen	Randi Lill
105	Thorstensen	Rudi
106	Bakken	Ola Hermann K.
107	Skaret	Ove Sverre
108	Øygard	Rune
109	Aavangen	Irene
110	Aamodt	Bente J.
111	Hageløkken	Ole
112	Johansen	Anne Lene

Buskerud

113	Christoffersen	Lise
114	Flattum	Odd
115	Birkeland	Øyvind
116	Micaelsen	Torgeir Eikstad
117	Johnsen	Gerd
118	Karlsen	Tor-Ottar
119	Watnebryn	Aud
120	Kirkerud	Kristian
121	Løff	Lise
122	Johansen	Laila Irene
123	Redalen	Kari Solrun Kleiv
124	Ødegården	Bjørn Tore
125	Håkonsen	Camilla
126	Ryberg	Roger

Vestfold

127	Holm Klavenes	Kjetil
128	Fjæstad	Svein
129	Smith	Marianne
130	Syvertsen	Per Kr.
131	Bråten	Karl Anders
132	Andersen	Dag Terje
133	Gulbrandsen	Grethe Paaske
134	Rui	Anne Helen
135	Larssen	Kathrine
136	Svendsen	Frode
137	Bertelsen	Camilla

Telemark

138	Beyer	Øystein
139	Five	Hedda Foss
140	Kasin	Thorolf
141	Ofstad	Mette
142	Blaker	Anne Margrete
143	Haugland	Nina
144	Audunson	Lasse Geir
145	Kolloen	Svein
146	Ruud	Jørund A.
147	Staaland	Björg Kyrkjebø
148	Vågslid	Hilde Alice

149	Opedal	Turid
150	Pedersen	Eskil
151	Grini	Jan Vidar

Aust-Agder

152	Øygarden	Laila
153	Dale	Ingeborg A.
154	Rollstad Larsen	Torill
155	Ohrvik	Sverre
156	Norgaard	Agnes
157	Hjeltnes	Anna
158	Røysland	Gjermund

Vest-Agder

159	Kimestad	Åse Lill
160	Ugland	Bjarne
161	Skarpenes	Siv
162	Olsen	Øystein
163	Kittelsen	Berit
164	Hamre	Stian
165	Egeli	Bjørn

Rogaland

166	Johansen	Reidun N.
167	Holmen	Gudmund
168	Hoås	Jorunn
169	Egaas	Marit
170	Handeland	Einar Jone
171	Bruntveit	Gunnbjørg
172	Espedal	Arne B
173	Ljosdal	Cecilie
174	Tvedt	Tom
175	Myklebust	Marit
176	Johannessen	Odd Henning
177	Hauge	Aina
178	Pedersen	Reidar

Hordaland

179	Handeland	Gisle
180	Lydvo	Hilde
181	Fløisand	Åshild
182	Ravnøy	Vigdis
183	Jakobsen	Arne
184	Grung	Ruth
185	Handeland	Kristin
186	Villanger	Espen
187	Aarskog	Agnar
188	Christensen	Bjørn
189	Strøm-Erichsen	Anne-Grete
190	Tystad	Trond
191	Ohnstad	Terje
192	Grasdøl	Åge
193	Grønbech	Trine Pettersen
194	Aasen	Solfrid
195	Bolstad	Trygve

196 Nordhaug
197 Lohne
198 Søylen
199 Haukeland

Ingerid
Eilert Jan
Aud
Helge

245 Kristiansen
246 Olsen
247 Andersen

Egild Roger
Torbjørn
John Helge

Sogn og Fjordane

200 Aarethun Knut O
201 Sunde Gunnvor A
202 Dale Tord
203 Kristensen Jofrid B
204 Helle Arve
205 Nygård Ottar
206 Steindal Bente Frøyen
207 Sandnes Atle Reidar
208 Nordeide Venke
209 Nordtveit Sveinung
210 Steine Ottar
211 Einan Oddbjørn
212 Hellesø Oddvar

Møre og Romsdal

213 Kongshaug Håvard Jostein
214 Skaret Lisa
215 Refstie Ståle
216 Holmstrøm Stig
217 Ytrestøl Bjørn
218 Huse Turid Reiten
219 Riise Vigdis
220 Ingebrigtsen Liv Barbro
221 Vidhammer Ole Johan
222 Steinsvoll Mellvin
223 Fagerhol Gudny
224 Windstad Øystein

Sør-Trøndelag

225 Løvseth Gunn Inger
226 Gjøl Gunn Karin
227 Bjørnbet Hanne Moe
228 Klomsten Stig
229 Aalmo Anne
230 Olsø Rune
231 Værnes Tore Paulsen
232 Ottervik Rita
233 Hunstad Anne Sophie
234 Iversen Kjell
235 Sjøreng Bjarne
236 Holst Aina
237 Husvik Torunn Kanutte
238 Hepsø Einar
239 Sundet Knut
240 Dragsnes Kirsten
241 Berdal Kåre
242 Tingstad Børge
243 Mortensen Terje
244 Wold Knut

Nord-Trøndelag

248 Altø Elin M.
249 Kaspersen Jan Inge
250 Thun Liv
251 Storødegård Merethe
252 Langsåvold Bård
253 Linmo Linda
254 Berg Karen F.
255 Stene Morten
256 Moen Alf Daniel
257 Øfsti Edvard
258 Kristoffersen Gerd Janne
259 Rannem Per Sverre
260 Staberg Oddfrid

Nordland

261 Knutson Geir
262 Solvik Britt
263 Elsvatn Leif
264 Vasshaug Siri
265 Rønning Ketil
266 Ingvaldsen Elin
267 Gaarder Kari
268 Tønder Karin
269 Arntsen Wenche
270 Joakimsen Steinar
271 Juvik Kjell-Idar
272 Mathisen Anne Sofie Sand
273 Berg-Hansen Lisbeth
274 Skjellvik Gunnar
275 Storelv Sissel
276 Sandmo Kjell
277 Almås Asgeir
278 Alstad Olav Sigurd
279 Jacobsen Eivind Undrum
280 Bjørnstad Hugo
281 Brudevoll Kari

Troms

282 Hausberg Arild
283 Bjørnflaten Anne Marit
284 Kristiansen Markus
285 Bergli Ellen Marie
286 Ørnebakk Willy
287 Berg Sigrud Furu
288 Sarnes Tommy
289 Ditlefsen Hanny
290 Leknes Håkon
291 Johansen Gunda

Finnmark

292	Midttun	Evy Ann
293	Gamst	Siv Olsen
294	Pedersen	Willy
295	Pedersen	Marie
296	Mortensen	Rolf Einar

297 Sandtrøen

298 Strifeldt

299 Hansen

Lisbeth

Anne

Kjetil

Svalbard

300 Fjukstad

Bjørn

Landsstyret

Signe Øye	Østfold
Morten Olsen	Østfold
Sverre Myrli	Akershus
Anniken Huitfeldt	Akershus
Ann-Marit Sæbønes	Oslo
Jan Bøhler	Oslo
Reidar Åsgård	Hedmark
Siv Olsen Tørudbakken	Hedmark
Espen Johnsen	Oppland
Gry Haugsbakken	Oppland
Nina Mjøberg	Buskerud
Hans-Christian Gabrielsen	Buskerud
Sonja Mandt Bartholsen	Vestfold
Bjørn Eriksen	Vestfold
Gunn Olsen	Telemark
Halfdan Haugan	Telemark
Solveig Solbakken	Aust-Agder
Tellef Inge Mørland	Aust-Agder
Tom Rune Thorvaldsen	Vest-Agder
Mette Gundersen	Vest-Agder
Tore Nodtun	Rogaland
Eirin K. Sund	Rogaland
Ranveig Frøiland	Hordaland
Per Rune Henriksen	Hordaland
Tor Bremer	Sogn og Fjordane
Siv Olsen Førde	Sogn og Fjordane
Ottar Kaldhol	Møre og Romsdal
Eva Karin Gråberg	Møre og Romsdal
Gunnar Krogstad	Sør-Trøndelag
Kathinka Louisa Meirik	Sør-Trøndelag
Jon Olav Alstad	Nord-Trøndelag
Sigrun Risholt Nielsen	Nord-Trøndelag
Odd Eriksen	Nordland

Sonja A. Steen	Nordland
Paul Dahlø	Troms
Synnøve Søndergaard	Troms
Roger Hansen	Finnmark
Linda Beate Randal	Finnmark
Eirik Øwre Thorshaug	AUF
Geir Waage	AUF
Egil Olli	Sametingsgruppa
Grethe Ernø Johansen	KVPS - forfall
Karin Yrvin	KVPS

Sentralstyret

Thorbjørn Jagland
Hill-Marta Solberg
Jens Stoltenberg
Martin Kolberg
Solveig Torsvik
Rolf Erling Andersen
Kjell Bjørndalen
Trond Giske
Grethe Fossum
Mildrid Finnehaug
Bjørgulv Froyn
Tore Hagebakken
Anne Rygh Pedersen
Gry Larsen
Yngve Hågensen
Grete B. Knudsen
Odd Kr. Reme
Bjørnar Olsen
Karita Bekkemellem Orheim
Aud Viken

Sametingsgruppa

Magnhild Mathisen
Anders Urheim

Stortingsgruppa

Eirin Faldet
Reidar Sandal
Torny Pedersen
Rolf Terje Klungland
Vidar Bjørnstad
Sigrun Eng
Svein Roald Hansen
Anne Helen Rui

Kontrollkomiteen

Esther Kostøl - forfall
Sidsel Bauck
Bjartmar Gjerde

Kvinnepolitisk styre

Astri Aas-Hansen
Anne Ragnhild Kjær Sti
Hildur N. Fallmyr
Bente Elin Lilleøkseth
Synnøve Kongelvoll

Karen Irene Stangeland
Rita Lekang

Stortingsgruppas styre

Karl-Eirik Schjøtt-Pedersen
Kjell Engebretsen
Olav Akselsen
Oddbjørg Starrfelt
Bjarne Håkon Hanssen
Jørgen Kosmo
Berit Brørby
Asmund Kristoffersen
Sylvia Brustad

Personlige gjester

Frank Andersen
Gunnar Berge
Thorbjørn Berntsen
Ronald Bye
Einar Førde
Herlof Gjerde
Bjørn Tore Godal
Jacob Grava
Frode Jahren
Fritz Y. Jenssen
Asbjørn Kristoffersen
Johs. Skeide Larsen
Ivar Leveraas
Haakon Lie
Svein-Erik Oxholm
Reiulf Steen
Solveig Svendsen
Svein J. Svensson
Björg Tenmann
Nils Totland
Siri Ulvin
Tryggve Aakervik
Tom Thoresen
Rigmor Aasrud
Arvid Nyberg
Björg Væring Bergh

Innenlandske gjester

Gerd-Liv Valla	LO
Bente Halvorsen	LO
Roar Flåthen	LO
Finn Erik Thoresen	LO
Ellen Stensrud	LO
Per Gunnar Olsen	LO
Jens Petter Jensen	Fellesforbundet
Peter Andre Moe	Norsk
Offisersforbund	
Magnus Midtbø	FLT
Olav Støylen	NKIF
Erik Bratvold	NSF

Turid Lilleheie	NTL
Ove Dalsheim	NJF
Arnfinn Nilsen	NAF
Roger Andersen	NGF
Jan Davidsen	NKF
Hans O. Felix	EL&IT
Knut E. Eriksen	Arb.bev. Arkiv
Inger Christin Torp	AEF
Anders Kristoffersen	AOF
Anne Solvor N. Brodowski	AOF
Trine Eskeland	AUF
Lubna Jaffery	AUF
Jan Inge Åsmul	FHL
Jan Rudy Kristensen	NKAF
Truls Gerhardsen	Framfylkingen
Alf Hildrum	A-Pressen
Reidar Karlsen	A-Pressen
Nils A. Røhne	N. Folkehjelp
Eva Bjøreng	N. Folkehjelp
Per Kleppe	Eldrepol. utvalg
Helga Pedersen	Samepol. råd
Sverre Lodgaard	Int. ressursgr.
Hildegunn Brune	Treindustriarb. forb
Arnfinn Bjerkestrand	Musikernes Fellesorg.
Rita Lekang	

Utenlandske gjester

Ahmad Jahangiri	PDIK
Khalid Azizi	PDIK
Natasa Milojevic	Serbia
Ilir Zela	Albania
Cristian Rasulescu	Romania
Renè Tammist	Estland
Pius Nleseleki Morgwathi	Botswana
Gabriel Chaibva	Zimbabwe
Luis Ayala	SI
Stefan Sjøberg	Finland
Alvaro Pinto	Nederland
Mr. Tibor Kiss	Ungarn
Erich Dr. Froschl	SPQ/Renner
Institut	
Peter Palshøj	SAMAK
Jens Christiansen	Danmark
Göran Persson	Sverige
Anne Ludvigsson	Sverige
Oscar Stenström	Sverige

Valgkomitéen

Eva Kristin Hansen
Gunnar Mathisen
Torstein Rudihagen
Kari Manger
Sølvi OnaGjul

Medarbeider

Brit Axelsen
 Aslak Berg
 Hege Bogfjellmo
 Tone Bråten
 Trond Grøtting
 Tone M. Hemli
 Karl Erik Høegh
 Finn Jota
 Bodil Kiil
 Ove Karolin Larsen
 Reidun Nymark
 Kathrine Raadim
 Ingrid Sagranden
 Tommy Skar
 Liv M. Svensrud
 Lise Sørum
 Roar Thun
 Svein Bjørn Aasnes
 Marita H. Øverby
 Susanne Grannes
 Jorunn Schmitz
 Shoaib K. Naeem
 Rita Skjærvik
 Øyvind Slåke
 Annelene Svingen
 Jardar Flaa
 Anne Cathrine Bergersen
 Steinar Hernes
 Ragnhild Mathisen
 Svein Dybing
 Anne Odden
 Eva Amble Larsen
 Torill Wivegh
 Torbjørn Giæver Eriksen
 Jørn Nygren
 Anne Weimoth
 Gro Aakervik
 Turid Hellgren
 Inger Næss Solberg
 Judit Fjereide
 Emsy Saoudi
 Kristin Bjørsvik
 Snorre Wikstrøm
 Karin Korslund
 Sigrid Dalsheim
 Laila Roel
 Anne Wenche Håland
 Yngve Iversen
 Kari Vikersveen
 Eli Anne Hole

Fylkessekretær

Bjørn Eriksen Østfold
 Åge Tovan Akershus

Marit Wikholm
 Idar Eliassen
 Merete J. Orholm
 Grethe Mikaelson
 Monica Volden Lunde
 Odd Erik Stende
 Svein Bugge Persson
 Rolf Sætre
 Harald Olsen
 Per Åge Nilsen
 Stein Chr. Salvesen
 Kjell Sund
 Roald Kvamme
 Stian Nyhus
 Ingrid B. Heggø
 Egil T. Ekhaugen
 Jorodd Asphjell
 Elisabeth Helmersen
 Tove Bjørkmo
 Tor Arne Ljunggren
 Jarle Heitmann
 John Erik Pedersen

Akershus
 Oslo
 Oslo
 Hedmark
 Oppland
 Oppland
 Buskerud
 Vestfold
 Telemark
 Aust-Agder
 Vest-Agder
 Rogaland
 Hordaland
 Hordaland
 Sogn og Fjordane
 Møre og Romsdal
 Sør-Trøndelag
 Nord-Trøndelag
 Nordland
 Nordland
 Troms
 Finnmark

Observatører

Omar Sabri Kitmitto	PLO
Jagoda Vukusic	Kroatia
Gerhard Sabathil	EU komm.
Vasile Galgau	Romania
Stener Lilholt	Danmark
Snezana Samardizic-Markovic	Yugoslavia
Petr Kypr	Tsjekkia
Donal Hamill	Irland
Eamonn Noonan	Irland
Mr. Reymond	Frankrike
Kristinn F. Arnason	Island
Andrzej Jaroszynski	Polen
Stanislaw Mr. Borek	Polen
Mats Tringborg	Sverige
Helena Bothorp	Sverige
Rufus Drabble	Storbritannia
Trine Skarbøvik	USA
Ray Dalland	USA
Eduardo Garrigues	Spania
Ole Norrback	Finland
Tommy Ohlström	
Åsa Ohlström	
Britt Hildeng	Stortingsgruppa
Aud Gaundal	Stortingsgruppa
Knut E. Storberget	Stortingsgruppa
Sigrun Eng	Stortingsgruppa
Gunhild Øyangen	Stortingsgruppa
Grethe Fossli	Stortingsgruppa
Eva M. Nielsen	Stortingsgruppa
Sigvald O. Hansen	Stortingsgruppa
Gunnar Halvorsen	Stortingsgruppa

Jan Frode Jakobsen	Stortingsgruppa	Jenny Ann Hammerø	LO
Tone Hansen	Stortingsgruppa	Kåre Myrvold	LO
Kari Vørner Hagen	Stortingsgruppa	Tor Andersen	LO
Marina Rove Nilsen	Stortingsgruppa	Knut Bodding	LO
Ingjerd Eng	Stortingsgruppa	Jon Ivar Nålsund	LO
Line Engebretsen	Stortingsgruppa	Karin Enodd	LO
Marianne S. Haugsnes	Stortingsgruppa	Nina T. Grønvold	LO
Reidun Steimler	Stortingsgruppa	Stein Reegård	LO
Guro Birkeland	Stortingsgruppa	Øyvind T. Hansen	LO
Turi Monrad	Stortingsgruppa	Ingunn Yssen	
Tor Arne Strøm	Stortingsgruppa	Halvdan Skard	KS
Anne Haldorsen	Stortingsgruppa	Bendiks H. Arnesen	Stortingsgruppa
Gunnar Breimo	Stortingsgruppa	Tove Haug	LO
Bjørn Kolby	LO	Knut Endreson	LO

Møtet tok pause.

Møtet satt igjen kl 16.15

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

029 Kari Seljelid, Akershus søker om permisjon fra kl 18:15 – 22:30 (senest) fredag 8/11

272 Anne S. Mathisen, Nordland søker om permisjon fra kl 14:30 lørdag 9. november

098 Marianne Isumhaugen, Oppland søker om permisjon 8.11 fra kl 19:30 og ut kvelden

005 Svein Høiden, Østfold søker permisjon fredag fra 16:00 – 23:00

Vedtak: Søknadene innvilget

SAK 3 – INNSTILLING OM BERETNINGEN

Dirigenten ga ordet til protokollkomiteensleder Vigdis Ravnøy som la fram beretningen.

Følgende hadde ordet i debatten:

225 Gunn Inger Løvseth

Hun fremmet følgende forslag: Endring s 40

Forslag til korrigering under kap. om KS – Fylkesstyrene:

AP har lederen i 8 fylker.

Sør-Trøndelag, Ivar Volden (i tillegg til de 7 øvrige)

Vedtak: Enstemmig godkjent

Dirigenten følgende opp til beretningen:

Ta opp flg. forslag som tilføyes beretningen under "Landsstyret" :

"Leder i KS , Halvdan Skard, har møtt som observatør i Landsstyret"

Vedtak: Enstemmig godkjent

Vedtak: Beretningen enstemmig godkjennet.

**SAK 4 - FREMLEGG AV GODKJENTE ÅRSREGNSKAPER FOR PERIODEN OG
SAK 5 FREMLEGG AV REVISJONSBERETNINGER OG KONTROLLKOMITEENS
BERETNING.**

Dirigenten ga ordet til Sidsel Bauck som la fra årsregnskapet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

SAK 6 – INNKOMNE FORSLAG

Dirigenten tok opp hefte 1, innkomne forslag til behandling, kapittel for kapittel:

01. DEMOKRATI OG GRUNNSYN

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

02. INTERNASJONALE SPØRSMÅL

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

03. UTDANNING OG FORSKNING

Følgende forslag ble fremmet:

037 Hans Marius Johnsen, Akershus

Forslag 3.30

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Vedtak: Kapittel 3 enstemmig vedtatt med forslag til endring fra 037 Hans Marius Johnsen.

04. ARBEIDSLIV OG NÆRINGSSPØRSMÅL

Følgende forslag ble fremmet:

149 Turid Opedal, Telemark

4.20 Belastningssykdom gir rett til yrkesskadeerstatning

Tar opp igjen Belastningssykdom gir rett til yrkesskadeerstatning.

Psykosomatisk sykdom gir rett til yrkesskadeerstatning.

Begrunnelse: Innsendt og er i hefte Innkomne forslag.

Vedtak: Forslaget avvist.

124 Bjørn Tore Ødegaarden, Buskerud

4.25 Gjenkjøpsavtaler

Forslag 04.25 fra Kongsberg Arbeiderparti vedrørende gjenkjøpsavtaler oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Dirigenten tok opp 4.25 til realitetsbehandling.

Vedtak: Forslaget avvist.

Vedtak: Kapittel 4 ble enstemmig vedtatt.

05. OFFENTLIG SEKTOR

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

06. SKATTER OG AVGIFTER

Følgende forslag ble fremmet:

126 Roger Ryberg, Buskerud

6.09 "Pris og avgiftspolitik" Svenske priser

Delegaten tok opp igjen forslag fra Tofte og Filtvet Arbeiderlag, og ønsket saken videre til redaksjonskomiteen.

Vedtak: Forslaget avvist

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

6.27 NRK-lisensen

Forslaget opprettholdes/fremmes påny og oversendes redaksjonskomiteen for andre saker

Det bør tas hensyn til følgende momenter:

Formalargumentasjon om forskjellen mellom lisensavgift og produktbetaling, og om at kringkastingslisensen ikke ble satt opp da NRK2 startet sendingene endrer ikke det faktum at NRK-lisensen av alle lisensbetalere oppfattes som betaling for NRK's kringkastingstilbud. Det oppfattes da som grovt urimelig at de som ikke får delaktighet i hele NRK's tilbud skal betale samme lisensavgift som de som får.

Denne folkelige oppfatningen av urimelighet er også et eksempel på faktorer som gjør at Arbeiderpartiet oppfattes negativt som et avgiftsparti. Dersom partiet heller ikke viser vilje til å dempe og fjerne det som med rette oppfattes som skeivheter ved avgiftsordninger vil det være til stor skade for partiet.

Vedtak: Forslaget vedtatt oversendt redaksjonskomiteen for andre saker med 153 stemmer.

064 Gro Balas, Oslo

6.29 Skatteinnkreving

Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Landsstyrets innstillingen om å oversende forslaget til Sentralstyret vedtatt.

Vedtak: Kapittel 6 enstemmig vedtatt.

07. SOSIAL RETTTFERDIGHET

Følgende forslag ble fremmet:

171 Gunnbjørg Bruntveit, Rogaland

7.52 "Mestring og livskvalitet"

Til redaksjonskomiteen for andre politiske saker:

En ber Stortingsgruppa følge opp rapporten "Mestring og livskvalitet" – innspill til ruspolitisk handlingsplan, (utarbeidet i juni 2001), og at det blir utarbeidet en Statlig handlingsplan for arbeidet mot rusmisbruk. Kvalitet, langsiktig og øremerking av midler er viktige elementer som må ivaretas. Planen må strekke seg fra 2003-2006 (over 4 år).

Vedtak: Forslaget avvist.

Vedtak: Kapittel 7 enstemmig vedtatt.

08. HELSE

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

09. BOLIG

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

10. FAMILIE OG OPPVEKST

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

11. KULTUR

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

12. MILJØ- OG ENERGI

Følgende forslag ble fremmet:

221 Ole Johan Vidhammer, Møre og Romsdal

12.04 Infrastruktur for gass

Gassen fra Ormenlange-feltet skal iland føres i Møre og Romsdal.

Vedtak: Landsstyrets innstilling om at forslaget skal sendes til redaksjonskomiteen for andre saker vedtatt.

Vedtak: Kapittel 12 enstemmig vedtatt.

13. LIKE MULIGHETER I HELE LANDET

Følgende forslag ble fremmet:

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

13.09 Kommunale næringsfond

Saken er viktig for distriktskommunene. Arbeiderpartiet har markert at partiet vil kjempe for at kommunale næringsfond skal gjennomføres og videreutvikles. Forslaget går ikke ut over partiets politikk, og burde derfor inngå i partiets plattform for kommunevalget.

Forslag: Oversendes redaksjonskomiteen for plattform for kommunevalget.

Vedtak: Forslaget vedtatt oversendt redaksjonskomiteen for programmet.

259 Per Sverre Rannem, Nord-Trøndelag

13.43 Storbytillegg

Delegaten tok opp igjen forslag fra Steinkjer Arbeiderparti, og ønsket saken videre til redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Forslaget vedtatt oversendt redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Kapittel 13 enstemmig vedtatt.

14. SAMFERDSEL

Følgende forslag ble fremmet:

062 Øystein Moen, Oslo

14.01-14.24 Samferdsel

Disse forslagene oversendes redaksjonskomiteen for andre saker i tillegg til redaksjonskomiteen for plattform for kommunevalget, slik at det kan legges en egen uttalelse om kollektivtransport.

Vedtak: Forslagene 14.01 – 14.24 enstemmig vedtatt oversendt begge redaksjonskomiteene.

113 Lise Christoffersen, Buskerud

14.34 Nasjonale samferdselspolitiske utfordringer – behov for nye løsninger

Til redaksjonskomiteen: Supplement til landsstyremøteinntstilling.

"Landsmøtet slutter seg til intensjonene i forslaget og ber sentralstyret utarbeide en ny og offensiv politikk for løsning av dagens samferdselspolitiske utfordringer, der miljøhensyn, tett kobling mellom virkemidler og gode løsninger og bred folkelig aksept vektlegges."

Vedtak: Støtter intensjonen i forslaget og oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Kapittel 14 enstemmig vedtatt.

15. ANDRE POLITISKE SAKER

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Møtet tok pause i behandlingen av hefte 1, innkomne forslag. Dirigenten ga ordet til Thorbjørn Jagland som introduserte Sveriges statsminister og Sosialdemokraternas leder Göran Persson som hilste landsmøtet fra de internasjonale gjestene.

Deretter fortsatt behandlingen av hefte 1, innkomne forslag:

16. ORGANISASJONSSAKER

Dirigenten tok opp hefte saker fra Landskvinnekonferansen og to innkomne forslag med landsstyrets innstilling, som er lagt ut på bordene.

1. Forslag til retningslinjer for Kvinnebevegelsen og det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti, vedtatt på Landskvinnekonferansen 21. – 22. september 2002.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

2. Forslag 16.09 fra Oppland Arbeiderparti, årsmøtet.
Landsstyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for organisasjonssaker.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

3. Forslag 16.10 fra Folkets Hus Partilag av DnA i Bergen
Landsstyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for organisasjonssaker.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

4. 10 kvinnekrav til Arbeiderpartiets landsmøte.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Følgende forslag ble fremmet:

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

16.04-16.06 Kontingentinnkrevingen i Arbeiderpartiet

Delegaten tok opp forslagene pånytt, og ønsket at forslaget oversendes redaksjonskomiteen for organisasjonssaker. Det bør tas hensyn til følgende momenter: Vurderingene ble gjort i forkant av at ordningen ble innført. Praktisering av ordningen har gitt negative erfaringer.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

Vedtak: Kapittel 16 enstemmig vedtatt, sammen med heftet som er lagt ut på bordene.

17. VEDTEKTSENDRINGER

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

18. LANDSKVINNEKONFERANSEN

Vedtak: Enstemmig vedtatt for andre gang.

Møtet tok en kort pause.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

296 Rolf E. Mortensen, Finnmark søker om permisjon fra kl 1400 søndag 11.11 og ut dagen.

297 Lisbeth Sandtrøen, Finnmark søker om permisjon fra kl 1400 søndag 11.11 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilges.

SAK 8 – DIALOGFORUMS RAPPORT – PARTIETS ORGANISATORISKE UTVIKLING/ ARBEIDET I ”DIALOGFORUM”

Dirigenten ga ordet til partisekretær Martin Kolberg som holdt følgende innledning:

Kjære partifeller!

1. Det norske Arbeiderparti og norsk sosialdemokrati er inne i en krevende brytningstid. Vi er landets største parti, men målt opp mot våre ambisjoner og vår tradisjon, må vi erkjenne at sviktende tillit fra velgerne i et slikt omfang som stortingsvalget viste, fundamentalt utfordrer vår posisjon som det dominerende partiet i Norge.

At denne erkjennelsen er reell, er en nødvendig forutsetning for ny framgang og den absolutte betingelsen for den framtidige byggingen av vårt parti og vår organisasjon.

Oppgaven med å gjenreise partiet er stor, den er krevende, men den er framfor alt utfordrende- og inspirerende.

Ansvarer er stort. I fellesskap skal vi bevare og videreføre det beste i vår politiske og organisatoriske tradisjon. Samtidig som vi viser evne og vilje til nødvendig fornyelse i det jeg her vil kalle vår organisatoriske mentalitet.

Arbeiderpartiets oppgave er å være politikkenes dynamiske kraft. Det er venstresidas rolle å stå for fornyelse av samfunnet. Vi skal representere de nye ideene om det gode liv for det brede laget av folket. Vi skal peke på skjevhetene og manglene. Vi skal være de som er konstruktivt opprørte. Vi må ikke bli rendyrkede forsvarere for det etablerte. Blir vi forsvarer for den etablerte tanke, mister vi vår kraft og vår evne til fornyelse. Vår politiske troverdighet vil være sterkt svekket.

Og da må vi utvikle den gode evnen til å være mer selvkritiske.

Dagen i dag og framtida krever dette av oss. Derfor spør vi ”Hva tror vi på i dette landet”? Et spørsmål til alle, ja, men først og fremst til oss selv.

Vi skal være, men også se på oss selv som lønnstakernes parti og de svakestes parti. Framtidas Arbeiderparti skal være venstresidas motor og spydspiss. Det er vår plass.

Da må vi fornye for ikke å forvitre!

Veien tilbake til velgernes tillit er brolagt med utfordringer. Vårt parti, vår organisasjon, må etablere to parallelle handlingslinjer.

- Alltid være beredt til å ta ansvar for de store og ofte vanskelige spørsmålene i det norske samfunnet. Arbeiderpartiet skal i tråd med vår politiske tradisjon være samfunnsbærende. Ta ansvar.
- Være selvkritiske og samfunnskritiske. Våre velgere må føle at de blir hørt. Makter vi ikke denne kombinasjonen og etablere denne forståelsen, vil velgerne rett og slett ikke ta sjansen på at vi er garantister for deres velferd.

Et ekte, moderne sosialdemokrati skal også være politikkens ombud.

Vi skal representere etikken i politikken. Slik at politikken beholder befolkningens tillit og dermed støtte, som virkemiddelet for å styre samfunnsutviklingen.

Bare hvis vi klarer dette, har vi reelt sett et sosialdemokratisk samfunn.

2. For å finne de nye tilslutningspunktene mellom folk og parti, og redusere den avstanden som er oppstått, må vi videreutvikle vår organisasjon bygd på disse prinsippene:

- Åpenhet
- Respekt
- Deltakelse og
- Demokrati

Dette er verdier som er nødvendige for å øke oppslutningen om partiet, men like mye eller mer, redskapene for den nødvendige kontinuerlig fornyelse.

Det ekte medlemsdemokratiet skal være vår organisatoriske grunnlov.

En åpen og demokratisk medlemsorganisasjon fornyer seg selv hele tiden, fordi omgivelsene krever det og medlemmene evner det. Fornyelse skal alltid inspireres av ledelsen, men den blir bare reell hvis den vokser fram blant medlemmene selv. Slik skal vi sammen skape en framtidsorganisasjon som er under stadig fornyelse og forandring. Det vil gi kraft. Det er gjennom praksis vi vil bli bedømt, ikke gjennom det vi sier!

3. Dialogforums rapport slår fast et avgjørende og grunnleggende prinsipp. At det er organisasjonen som er partiet. Partiorganisasjonen skal ha den bestemmende

myndigheten og ikke reduseres til valgkamporganisasjon for våre representanter i de folkevalgte organer.

Jeg vet noen sier om dette prinsippet at det ikke er tidsriktig. Spesielt medienes krav til tempo og fokus på personer, krever at vi flytter mer av energien og fokus dit hevdes det. Mediene spiller en stadig viktigere rolle, personer også, men knyttet til prinsippet for vår egen organisasjon vil jeg svare slik:

Jeg gjentar ordene åpenhet, respekt, deltakelse og demokrati. Men så legger jeg til: Bred folkelig forankring. Arbeiderpartiet må alltid stå nær folket. Vår organisasjon kan ikke være staffasje. Den skal være virkelig. Den skal være stedet hvor samfunnsengasjerte mennesker kommer til for å diskutere, debattere, men også for å fatte reelle politiske vedtak. Uten denne livsnerven og kontakten, mister vi følelsen med samfunnets hverdagspuls. Den må vi ha for at organisasjonen skal kunne kalles sosialdemokratisk.

Folk må føle at vi er deres representanter. Og da sier jeg at den beste kommunikasjon er: Å lytte er en kunst, et talent og et redskap. "Å tale kan vi gjøre etterpå".

4. Uenighet er ikke strid, som det alt for ofte kalles. Men den krever reell toleranse og gjensidig respekt. Det ligger en stor kraft i debatten, diskusjonene og i uenighetene. Det er ikke mulig å være et stort politisk parti, i et åpent demokratisk samfunn, uten at vi ikke bare lever med uenigheten, men ser på den som forutsetninger for utviklingen av den gode politikken. Vi må favne bredt.

Hvis vi mistenkeliggjør de som mener noe annet enn oss selv, da blir det strid. Arbeiderpartiets medlemmer må forenes over standpunktene i enkeltsaker. Vår politiske identitet må være knyttet til fellesskapet og ikke til sakene. Bare hvis vi klarer dette, vil vår kraft blir stor nok til å ta opp kampen mot de som vil en annen samfunnsutvikling.

5. I tett forlengelse av dette. Det reelle og gode partidemokratiet krever disiplin. På alle nivå i organisasjonen vår, er det ledelsens ansvar å skape et trygt klima for meningsforskjeller. Men selv om mindretallet har sin rett, står det ikke over flertallet. Disiplin i det framtidige sosialdemokratiet kan aldri være noe annet enn selvdisiplin. Vi må alle være vårt partis ombudsmenn og ombudskvinner.

Ledelsen skal selvsagt lede og peke ut retning, men med god forankring i partiet. Den gode og åpne kommunikasjon mellom ledelsen og organisasjon skaper grunnlaget for ledelsens kraft.

Dette er helt grunnleggende for vår organisasjonsfilosofi og for å lykkes.

Det er forutsetningen for vår styrke, vårt samhold og ledelsens autoritet og legitimitet.

6. Utviklingen av vår organisasjonsmakt er ikke bare prinsipper, mentalitet og organisasjonskultur. Det er like mye den praktiske organisasjonsbyggingen.
 - a) Et sterkt sosialdemokrati er avhengig av et levende demokrati. Rekruttering til politikken blir viktig. Politikken må ikke bli for såkalte eksperter. Politikken

skal være for alle. Det politiske liv har for få deltakere og for mange tilskuere. Partiene er politikkenes bærere. Vi som tar mål av oss til å være et folkeparti, har et særlig ansvar.

Da sier jeg først en kort, men innholdsrik setning: Nedgangen i medlemstallet må snus. Det er hele partiets ansvar.

Vi må også snu utviklingen bort fra at stadig færre deltar i de politiske beslutningsprosessene. Dette truer gjenreisningen av partiorganisasjonen fordi deltakelse er den selvfølgelige nøkkelen til vår kraft.

De aller fleste av våre medlemmer er aktive i kommunepartiene. I kommunepolitikken er for mye blitt delegert til for få. Jeg kritiserer ingen, vi har alle vært med på denne utviklingen. Beslutningsprosessene preges av for mye byråkrati og for lite politikk.

Arbeiderpartiet må vinne kommunepolitikken tilbake. Vi må være politisk tydelige i kommunene. I kommunevalget til neste høst må det komme helt klart frem hvorfor det er viktig å stemme på Arbeiderpartiet.

- b) "*Kunnskap er makt*" er et anerkjent ordtak som har vært arbeiderbevegelsens ledetråd gjennom alle tider. I politikken er kunnskap ikke bare makt. Det er en forutsetning for politisk suksess. I dagens komplekse politiske samfunn er det viktigere en noen sinne. Tilegnelse av kunnskap og personlig utvikling må igjen bli en viktig del av vår organisasjon. Partiet må bli en kunnskapsorganisasjon der vi både skal tilegne oss kunnskap og videreformidle den i holdninger og politikk.

Sammen med AOF er vi nå i gang med å bygge opp et skoleringstilbud for tillitsvalgte på alle nivåer og for våre ansatte. Dette skal være gjennomgående for hele partiorganisasjonen – og vil være en sentral del av våre valgkampforberedelser. Både partiet og AOF har gjensidig nytte av at vårt samarbeid revitaliseres.

Framtidens vinnere er de som deler kunnskap. Det tilhører det moderne organisasjonssamfunn. Det finnes mye nyttig og klok kunnskap i vår partiorganisasjon som vi skal ta vare på. Men samtidig må vi hele tiden fylle på ny kunnskap for å være i stand til å møte nye utfordringer. Skikkelig skolering og kompetansesatsing for tillitsvalgte og medlemmer skal derfor prioriteres.

- c) På et viktig område vil jeg bruke ordet krise. Det er en åpenbar krise i vårt forhold til ungdommen.

AUF er landets største og beste ungdomsorganisasjon. AUFs betydning kan ikke overvurderes. Samarbeidet med AUF skal også revitaliseres og forsterkes.

Men denne situasjonen er hele partiets ansvar. Arbeiderpartiet skal utvikles til en arena for unges engasjement. Organisasjonen skal være kilde til inspirasjon og variasjon. Mange, særlig de unge vil arbeide politisk for konkrete saker. Da må de ikke tvinges inn i fastspikrede rammer. Vi må tilby en politisk arena som

gir utløp for engasjement. Vi må reise saker ungdommen er opptatt av, og vi må slippe ungdommen fram ved valg og i nominasjoner. Norsk ungdom må kunne kjenne seg igjen og kunne identifisere seg med oss.

Dagens ungdom er ikke egoister eller ”at de ikke forstår”. De klarer godt å svare på vårt spørsmål ”Hva tror vi på i dette landet?” De er solidariske individualister. Mange deler våre verdier, men ikke våre former. Noen tillater seg å bli irriterte på dette. Til dem sier jeg; tenk dere om. Er det ikke slik nettopp vi har ønsket at samfunnsutviklingen skulle bli. Et samfunn der det er mulig å snakke autoritetene midt i mot. Vi må gi ungdommen og AUF plass og luft. Det er veien til deres tillit. Og, det er ikke et mål at de blir som oss.

- d) Gjennom vår kvinnebevegelse har vi hatt, og skal i fremtiden ha, et viktig talerør for å sikre kvinners rettigheter. Vårt kvinnepolitiske arbeid handler om saker som kvinner er opptatt av. Historien har vist at kvinnebevegelsen har ført saker av særlig stor betydning for kvinner inn på den politiske arena. I formålsparagrafen for kvinnebevegelsen står det at de har ansvar for skoloring, for et godt arbeidsmiljø og for å bringe saker kvinner er opptatt av opp på den politiske dagsorden. Dette har de gjort, og det skal de gjøre også i fremtiden. Deres arbeid er helt avgjørende for vår oppslutning blant kvinner, og dermed for et sterkt Arbeiderparti. Kvinnebevegelsen er en rekrutteringsfaktor større enn mange vet. Jeg er imponert over den jobb som gjøres mange steder.

De siste 10 år har kvinnebevegelsen vært en del av partiet – ikke en selvstendig organisasjon. Det tror jeg de fleste i dag ser at var et vellykket veivalg. Da har også de kvinnepolitiske styrer et ansvar for å favne *alle* partiets kvinner, spesielt må de være opptatt av de yngre, for det er dem vi nå har vanskeligst med å nå ut til. Denne bevisstheten har jeg inntrykk av at er til stede i dagens kvinnebevegelse. Det er viktig at den er det også framover.

Å favne kvinnene stiller også krav til virksomheten i hele partiet. Det krever at vi organiserer møtevirksomheten på andre og nye måter. Det krever at vi er villige til å legge møtene på ulike tidspunkter, at vi har faste tidsrammer, at vi kan organisere barnevakt, at saksdokumentene begrenses. Vi får ikke aktivisert unge i småbarnsfasen – og særlig ikke yngre kvinner – uten at vi gjør det mulig å kombinere politisk engasjement med familie og barn. Vi vil ta initiativ sentralt for å gjennomgå møteformer og gjøre hele partiorganisasjonen bevisst på dette.

7. Dialogforums rapport peker også ut en annen viktig retning: Hvem skal Arbeiderpartiet i framtida ha allianser med?

(Vi trenger allianser med alle folkelige miljøer som deler vårt hovedsyn på hvilket framtidssamfunn vi skal ha i Norge.

Slike allianser skal gi oss muligheten til viktig samfunnspåvirkning utenfor den parlamentariske og folkevalgte arena. De tilfører oss viktig politisk kunnskap, erfaringer og kapasitet som gjør at vi kan utvikle en bedre politikk. Og ikke minst setter det oss i kontakt med mennesker som kan tilføre oss politisk skaperkraft. Det er bare summen av hva mange mennesker tenker som kan skape sosialdemokratisk

bredde og forankring. Motkraften til overdreven markedsrett og liberalisme er menneskene i et samlet fellesskap. Dette er nøkkelen til å skape samfunnskultur, preget av fellesskap og humanisme!)

Alliansen med Landsorganisasjonen vil jeg karakterisere både politisk og organisatorisk som fundamental. Fagbevegelsens er helt nødvendig for en sosialdemokratisk utvikling i Norge.

LO og Arbeiderpartiet har samme mål for samfunnsutviklingen. Utbygging av velferden og fellesskapsløsninger, mindre forskjeller mellom folk, et godt og utviklende arbeidsliv. I fellesskap tar vi ansvar både for å skape verdiene, og gjennom en effektiv offentlig sektor å sikre en rettferdig fordeling av dem.

Våre politiske motstandere mistenkeliggjør samarbeidet. Noen kaller det umoderne.

Til det første: Makter de å svekke samarbeidet, skjer det noe så alvorlig at de forrykker maktbalansen i det norske samfunnet. Markedskreftene får lettere spillerom og økt makt. Mistenkeliggjøring er våpenet.

Til det andre: Vi skal være lønnstakernes parti. Er det da umoderne at vi samarbeider med deres egne faglige organisasjoner om utvikling i arbeidslivet og sikring av norske arbeidstakers sosiale trygghet og rettigheter?

Det er viktig å forene kreftene i et forpliktende faglig/politisk samarbeid med LO. For å sikre det vi i fellesskap har bygget, men mer for å videreutvikle det.

Jeg spør meg selv og landsmøtet:

Hvordan skal vi makte å skape tilslutning til en helhetlig økonomisk politikk uten samarbeid med fagbevegelsens?

Hvordan skal vi makte å videreutvikle og forbedre offentlig sektor, til beste for brukerne, uten nær kontakt med og i forståelse med de ansatte?

Men også fagbevegelsen må grunnleggende forstå, at uten sosialdemokratiet som den dominerende politiske retning i Norge, vil deres medlemmers sosiale og faglige rettigheter være truet.

Vi har sammen med LO kommet fram til at samarbeidet skal videreføres. Det skal være et samarbeid mellom LO som selvstendig fagorganisasjon og Arbeiderpartiet som selvstendig politisk parti. Det skal være åpenhet og ryddighet. Samarbeidskomiteene på fylkesplan skal vitaliseres.

Samarbeidet med de enkelte forbund skal styrkes gjennom opprettelsen av egne faglig/politiske utvalg. Direkte kontakt om viktige saker for oss og forbundene skal drøftes.

Vi er nå i en god prosess med Kommuneforbundet, om avtale mellom dem og oss. Løsningen skal bli slik at all kritikk forstummer. Den skal bli til fordel for både oss og Kommuneforbundet.

Det faglig/politiske samarbeidet skal ikke, verken for LO eller oss, stå i veien eller sees på som en motsetning til dialog og kontakt med arbeidstakerorganisasjonene utenfor LO. Arbeiderpartiet må ha et bredt kontaktnett både for å lytte og for å påvirke.

(En av de andre viktige allianser vi er helt nødt til å bygge, er med representanter for de etniske minoriteter. De må finne det naturlig å hevde sin egenart og politiske rettigheter i Arbeiderpartiet eller i allianse med oss. Vi trenger en allianse med minoritetene fordi det bare er slik vi kan lage en helhetlig innvandrings- og integreringspolitikk. Vi må få en vellykket politikk for å hindre at ekstremister får fotfeste også her i landet. Det vet vi at vi i så fall må betale en høy politisk pris for.)

(Vi trenger allianser på andre områder også: Med miljøorganisasjoner og det frivillige Norge. Med næringslivet og ikke minst de eldres organisasjoner. Men det er et område til jeg vil nevne spesielt: Jeg mener det nå er på høy tid at vi avvikler det latent vanskelige forholdet vi ofte har til det jeg litt forenklet vil kalle det kristelige Norge. Vi må ta opp tråden fra 70-tallet, og bevisst søke kontakt og utvikle felles miljøer med de innenfor Kirken og de kristne organisasjoner som er progressive og som har et felles syn på de grunnleggende trekkene i samfunnsutviklingen som oss.)

8. Dette landsmøtet er starten på en lang valgkamp for oss som organisasjon og parti. Det er 10 måneder til kommune- og fylkestingsvalget. Dette er selvfølgelig et viktig valg i seg selv for kommuner og fylker. Men denne gang må det også være noe mer – i tillegg. Vi må gjøre valget i 2003 til et mobiliseringsvalg for de sosialdemokratiske verdier. Det må bli et kampvalg. Vi må bruke det neste året til å få valget i 2003 til å bli en nasjonal mobilisering for fellesskapets verdier – både lokalt, regionalt og nasjonalt. Vi skal få fram sammenhengen i vår politikk både lokalt og sentralt. Vårt budskap må være at en stemme til Arbeiderpartiet er en stemme for de sosialdemokratiske verdier.
9. Målet er at Arbeiderpartiet framstår som et moderne og framtidsrettet sosialdemokratisk parti med politiske løsninger på dagens og morgendagens utfordringer. Vi har sagt at partiet skal være synlig, tydelig og lydhørt.

Velgerne skal huske Arbeiderpartiet fra den politiske debatten, de skal oppleve at vi lytter til deres synspunkter og de skal merke at vi gjør noe med det de oppfatter som utfordringer i hverdagen.

Det vi sier må være det samme både innad i organisasjonen og ut til velgerne. Det vi gjør på sentralt nivå må gjenspeiles også på lokalt nivå. Man skal kjenne igjen Arbeiderpartiet som et parti som er opptatt av frihet, likhet og solidaritet uansett om man er i Oslo, i Molde eller i Alta.

God kommunikasjon er viktig for videreutvikling av organisasjonskulturen. Det skapes forståelse, motivasjon, lojalitet og samhold.

Politisk organisering i vår tid er spennende og krevende. Partiet ligger ikke med brukket rygg. Vår organisasjon er Norges sterkeste politiske organisasjon.

Målet er klart: Vår organisasjon skal bli så sterk og dynamisk at den ikke bare er inne i vår tid, men også preger vår tid.

Hva er det store prosjektet:

Det beste tar vi med oss, men viljen til fornyelse må være synlig og framherskende. Det krever tålmodighet, for å klare dette. Men det viktigste er at alle føler ansvar og at alle er med.

Her som alltid i historien: Står vi sammen, løser vi oppgavene og skaper resultatene.

Dirigenten åpnet for debatt. 3 minutters taletid ble satt.

Følgende hadde ordet i debatten:

- Karin Yrvin, Kvinnepolitisk styre
- 146 Jørund Ruud, Telemark
- Geir Waage, AUF
- 012 Grethe Haugen, Østfold
- Kjell Bjørndalen, Sentralstyret
- 017 Siri Hov Eggen, Akershus
- 009 Helge Kolstad, Østfold

Møtet tok pause.

Møtet ble satt kl 21.00

Forsamlingen sang "Har en drøm". Forsanger var Vigdis Fossum og på piano Torbjørn Vikstedt.

Dirigentene foreslo å sette strek under innlegg etter pausen (21.15).

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

- 097 Kristin M. Johnsen, Oppland søndag 10.11.02 fra kl 14.00 og ut dagen.

Vedtak: Søknaden innvilges.

Debatt fortsatte med følgende talere:

- Sonja M. Bartholsen, Landsstyret
- Björgulv Froyn, Sentralstyret
- 163 Berit Kittelsen, Vest-Agder
- Tellef I. Mørland, Landsstyret
- Hans-Christian Gabrielsen, Landsstyret
- 180 Hilde Lydvo, Hordaland
- 072 Bjørn L. Wikstrøm, Hedmark
- 239 Knut Sundet, Sør-Trøndelag
- 252 Bård Langåsvold, Nord-Trøndelag
- 022 Dagfinn Habberstad, Akershus
- 133 Grethe P. Gulbrandsen, Vestfold

- 216 Stig Holmstrøm, Møre og Romsdal
Hildur Fallmyr, KVPS
- 288 Tommy Sarnes, Troms
- 152 Laila Øygarden, Aust-Agder
- 280 Hugo Bjørnstad, Nordland
Solveig Solbakken, Landsstyret
- 162 Øystein Olsen, Vest-Agder
Sigrun R. Nilsen, Landsstyret
- 225 Gunn Inger Løvseth, Sør-Trøndelag
- 060 Ingjald Ørbeck Sørheim, Oslo
- 079 Laila B. Horten, Hedmark
- 143 Nina Haugland, Telemark
Bjørn Eriksen, Landsstyret
- 002 Bergljot Ree Hognestad, Østfold
- 279 Eivind Undrum Jacobsen, Nordland
- 035 Hilde Thorkildsen, Akershus
- 107 Eilert Jan Lohne, Hordaland
Gry Haugebakken, Landsstyret
- 271 Kjell-Idar Juvik, Nordland
- 119 Aud Watnebryn, Buskerud
- 048 Truls Wickholm, Oslo
- 087 Marit Gilleberg, Hedmark
- 145 Svein Kolloen, Telemark
- 043 Gro Tvedt Andersen, Oslo
- 034 Sverre Odd Friis-Pettersen, Akershus

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

- 057 Aase Bjerkholt, Oslo søker permisjon for resten av dagens møte.

Vedtak: Søknaden innvilges.

Debatt fortsatte med følgende talere:

- Synnøve Søndergaard, Landsstyret
- Per Rune Henriksen, Landsstyret
- Gunnar Krogstad, Landsstyret
- 161 Siv Skarpnes, Vest-Agder
- 003 Thor Erik Forsberg, Østfold
Ranveig Frøiland, Landsstyret
- Astri Aas-Hansen, KVPS
- 208 Venke Nordeide, Sogn og Fjordane
- 282 Arild Haugsberg, Troms
Sverre Myrli, Landsstyret
- 243 Terje Mortensen, Sør-Trøndelag
- 068 Hans Kolstad, Hedmark
Gry Larsen, Sentralstyret

Dirigenten ga ordet til Martin Kolberg for oppsummering av debatten.

Dirigenten refererte følgende forslag som ble fremmet i debatten:

Sigrun Risholt Nielsen, Landsstyret

Idrettspolitik

Forslag: DnA oppretter et idrettspolitisk utvalg

Vedtak: Oversendt redaksjonskomiteen for andre saker.

Hildur Fallmyr, Kvinnepolitisk styre

Organisasjonssaker

Sentralstyret setter ned industri/nærings utvalg, med folk fra de respektive yrker.

Oppgaver

- Se på muligheter for etableringer i distriktene, gjerne med inndelinger i landsdeler.
- Gi innspill til stortingsrepresentantene og andre når nærings/industri politiske saker er på dagsordenen.

Mål:

Muligheter for opprettholdelse/evt. nyetableringer av arbeidsplasser for begge kjønn.

Forslaget er med tanke på vitalisering av organisasjonen fra "grasrota" og over i systemet.
Med vår elendige oppslutning trengs aktivitet og glød!

Vedtak: Oversendt redaksjonskomiteen for organisasjonssaker.

009 Helge Kolstad, Østfold

Vedtektsendringer

Vedtektenes §8 pkt. 3, vedrørende sentralstyrets sammensetning:

"Av sentralstyrets faste medlemmer blir leder, nestleder og sekretær valgt ved særskilt valg.

Vedtak: Vedtatt med 184 stemmer for forslaget, mot 114 stemmer.

Karin Yrvin, Kvinnepolitisk styre

Vedtektsendring/Organisasjon

§ 8 punkt 3: Tilleggsforslag

Blant disse skal det være minst 40 % av hvert kjønn.

§ 12 punkt 9: Tilleggsforslag

Ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal begge kjønn være representert med minst 40 %

Dirigenten spurte om forslagstiller Karin Yrvin fra Kvinnepolitisk styre ville endre teksten, siden forutsetning var forandret.

Ordet i saken:

Karin Yrvin

Martin Kolberg

Vedtak: Forslaget enstemmig vedtatt.

Geir Knutson ba om ordet til morgendagens taleliste og oppfordre om at de fra sentralstyret, landsstyret, kvinnepolitisk styre og stortingsgruppa som står på talelista trekker seg, slik at flere av delegatene får ordet.

Geir Waage mente at det måtte kontravoteres for å se at hvor mange som stemte mot og at det måtte opplyses hvor mange som var stemmeberettiget.

Sverre Myrli ba om ordet til forretningsorden angående avstemming om vedtektsendring.

Vedtak: Forslaget avvises fordi flertallet var så stort, slik at det ikke var tvil om flertallet.

Møtet sluttet kl 24.00.

Lørdag 9. november 2002

Møtet ble satt 08.32.

Forsamlingen sang "Morgenland". Forsanger Vigdis Fossum og på piano Torbjørn Vikstedt.

**SAK 8 – ARBEIDET I "DIALOGFORUM" / SAK 9 –
KOMMUNE/FYLKESTINGSVALGET 2003, PROGRAMKOMITEENS INNSTILLING**

Dirigenten ga ordet til Jens Stoltenberg som holdt følgende innledning om programkomiteens innstilling og rapport fra Dialogforum:

Partifeller,

Se dere rundt i Europa.

Der ser dere sosialdemokratiske partier som har tapt valg og opplevd tilbakegang.

Men dere ser også søsterpartier som har snudd motgang til medgang og vunnet valg og regjeringsansvar.

I Sverige, Tyskland, Storbritannia, Ungarn og Polen.

Sosialdemokratiske partier med ulike nasjonale særtrekk, men som likevel har det til felles at de med et sosialdemokratisk budskap har vunnet over høyresiden.

Vår oppgave er å gjøre det samme i Norge.
Å gjenvinne oppslutning om våre idéer.

En politikk for like muligheter for alle.
En politikk for fellesskap og mangfold.

Labour greide det i Storbritannia.
SPD greide det i Tyskland.
Sosialdemokratene greide det i Sverige.

Og kjære venner: Arbeiderpartiet skal greie det i Norge!

Europas politiske historie har lært oss at sosialdemokratisk motgang kan snus til ny medgang.

Men den samme politiske historien har lært oss at det kan ta mange år før tilliten blir gjenopprettet.

Tyske og britiske sosialdemokrater opplevde det.
Motgangen ble selvforsterkende.

Det ble den fordi partiene begikk to fundamentale feil.

De klynget seg til gamle standpunkt i håp om at gode gamle dager skulle kommet tilbake.

I stedet for å bekjempe politisk motstandere, bekjempet de hverandre.

Arbeiderpartiet skal være et parti med åpne debatter, der meninger brytes og der vi utvikler ny politikk.

Men Arbeiderpartiet skal ikke være et parti preget av strid, av posisjonering, av soloutspill.

Arbeiderpartiet skal være et parti der folk trygt kan si det de mener, uten å få en merkelapp på seg eller bli satt i en bestemt politisk bås.

Vi skal være et samlet parti.

Det er vår jobb å bygge de gode fellesskapene i Arbeiderpartiet.

Vi skal støtte hverandre.

Vi skal bygge hverandre opp.

Å dyrke fellesskapet betyr å gjøre andre gode.

Det har Nils Arne Eggen sagt.

Han er venn av partiet.

Men han er også kjent som fotballtrener og er en av de beste, mest fargerike og inspirerende ledere vi har her i landet.

Og da tenker jeg:

Når de kan skape sterke fellesskapskulturer i fotballen, som er full av godt betalte individualister og solospillere,- da må det være mulig å gjøre det samme i et parti som nettopp er tuftet på fellesskap og samhold.

Men partifeller,

Fellesskap kan ikke vedtas på toppen og tres nedover organisasjonen.

Det nytter ikke i 2002 å gi den beskjednen som stortingsrepresentant Finn Moe ga i 1934:

”Overalt offentlig skal vårt parti og dets menn omtales med den største begeistring.”

Fellesskap kan bare skapes av oss alle - i fellesskap.

Partifeller, det er den jobben vi må gjøre sammen.

Mye er usikkert om framtida, men en ting er sikkert:
Gamle dager kommer ikke tilbake.

Det er ikke slik at hvis vi sitter musestille så blir tingene normale igjen, og så vil tilslutningen til Arbeiderpartiet vokse av seg selv.

Arbeiderpartiet har fått det politiske hovedansvaret for det velferdssamfunnet vi har i Norge i dag.

Men hvis vi skal få æren for det som fungerer bra i landet vårt, må vi også finne oss i at folk gir oss skylden for sykehuskøer, dårlige skolebygg og mangler i eldreomsorgen.

Vi må ta ansvaret på godt som på vondt.

Det betyr at vi ikke kan fortelle en pleietrengende eldre i sykehjemskø at Arbeiderpartiet har sørget for at det er bygget 30 000 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

Det er den ene plassen hun mangler som er viktig i hennes liv.

Det nytter heller ikke å fortelle familien som har opplevd at huset er ramponert av innbruddstyver, at kriminaliteten i Norge er lav og at vi har økt antallet politifolk kraftig de siste årene.

Det er det ene uoppklarte innbruddet i deres hjem som er viktig for dem.

Det nytter ikke å fortelle de som ikke har råd til å kjøpe klær og sportsutstyr til barna sine, sånn omtrent maken til det de andre i klassen får, at den gjennomsnittlige reallønna har vokst kraftig de siste årene.

Det er deres egen månedslønn som er viktig for dem.

Gjennomsnittstall og totaltall kan være nyttige, men de er farlige fordi de så lett skjuler menneskene.

Ventelister er ikke statistikk.

Det er mennesker.

Og husk:

Arbeiderpartiet er til for menneskene. Ikke omvendt.

Og i vårt velstands – Norge er det altfor mange som føler utrygghet, som er urolige for hvordan de skal få betalt regningene sine, som bekymrer seg for at barna skal komme bort i rusmidler.

Vi skal løfte blikket og formulere dristige mål, og vi skal være ansvarlige.

Vi skal forene visjon og virkelighet.

Så spør noen: hva er Arbeiderpartiets visjon?

Selv om det ikke alltid er ment slik, er det egentlig en tillitserklæring at folk stiller det spørsmålet til oss.

Det forventes at sosialdemokratiet skal ha en idé og et høyere mål for samfunnsutviklingen.

Men jeg har knapt noen gang hørt det samme spørsmålet stilt til høyrepartiene.

Det er ikke rart.

For hva er deres visjon?

Lavere skatt.

Før valget kunne vi kanskje si at Høyre også hadde en idé om en bedre skole.

Men den visjonen ble for dyr etter valget.

Innsatsen for å pusse opp skolebygg er halvert.

Og nær halvparten av landets kommuner planlegger å bruke mindre på skole neste år.

Så nå har Høyre halvert sin visjon.

Det var skatt *og* skole.

Det viste seg å være skatt *eller* skole.

De valgte skatt.

Det er ingen visjon.

Det er et løftebrudd.

Til de som spør oss om vår visjon vil jeg si to ting:

For det første:

Tenk dere at noen for noen tiår siden formulerte visjonen om at Norge skulle bli verdens beste velferdsamfunn.

Denne visjonen ble aldri klart formulert.

Men visjonen var der likevel.

Som en idé om skritt for skritt å bygge ut velferdssamfunnet, slik at stadig flere kunne oppleve økonomisk trygghet og sosial rettferdighet.

Det var vår visjon.

Og det er fortsatt en del av vår visjon:

Å ta vare på og utvikle et av verdens beste velferdssamfunn.

Det er ingen liten oppave.

For det andre:

Vår tid gir mulighet til en visjon om et samfunn bortenfor velferdssamfunnet.

Der vi alle opplever materiell trygghet og omsorg.

Men også noe mer.

For mennesket er nysgjerrig og kreativt.

Det vil prøve nye veier, sprengre grenser og gjøre nye oppdagelser.

Det trenger ikke avkobling, men tilkobling.

Det trenger noe som gir liv til livet.

Der vi mennesker opplever tilhørighet, ikke rotløshet.

Der vi får brukt oss selv.

Der vi kan oppleve mangfoldet.

En jobb som ikke bare gir inntekt, men også trivsel og mening.

En hverdag som ikke bare gir materiell trygghet, men også trygghet mot kriminalitet og rusmisbruk.

Og så må vår visjon være tuftet på et moralsk grunnlag.

For et godt miljø.

Til kamp mot fattigdom i verden.

Heller ikke visjonen om samfunnet bortenfor velferdssamfunnet kan formuleres i en setning.

Men den er der hele tiden som en idé om å gi alle mulighet til å utvikle seg som mennesker, til å leve gode liv.

Som de svenske sosialdemokratene er også vi stolte av det vi har vært med på i oppbyggingen av det norske velferdssamfunnet. Men heller ikke vi er fornøyde.

Derfor skal vi være samfunnskritiske.

Derfor har vi mye ugjort.

Rapporten fra Dialogforum og forslaget til plattform for kommunevalget er to dokumenter om det som er ugjort.

Men det er to veldig ulike dokumenter.

Programforslaget er kortfattet og konkret. Det er et program for arbeid og velferd. For bedre pensjon, barnehager, bolig, skole og eldreomsorg.

Rapporten fra dialogforum er mer fyldig og mindre konkret.

Den stiller flere spørsmål enn den gir svar.

Peker på dilemmaer og målkonflikter.

Den er en invitasjon til debatt om vårt idégrunnlag og vår ideologi fram mot landsmøtet i 2004.

Men selv om dokumentene er ulike, peker de på noen felles grunnleggende oppgaver og mål for Arbeiderpartiet:

Vi vil et Norge med fellesskap og frihet.

Vi vil et Norge der vi skaper og deler.

Vi vil et Norge som tar internasjonalt ansvar

Høyresiden har alltid prøvd å lage motsetning mellom det enkelte menneskets frihet og fellesskapet.

Det er feil.

Göran Persson siterte Tage Erlander: "Det finnes ingen frihet større en følelsen av trygghet".

Der det finnes utrygghet er det ikke frihet.

Foreldre som er utrygge på om barna får et godt omsorgstilbud når de er på jobb, opplever ikke frihet.

At vi i fellesskap med offentlig innsats sikrer full barnehagedekning, gir enkeltmennesker økt frihet.

Derfor vil vi lovfeste rett til barnehageplass for alle barn og sette makstakst på foreldrebetalingen.

Det er en fellesskapsreform.

Det er en frihetsreform.

Eldre som er usikre på om de får det omsorgstilbudet de trenger, opplever ikke frihet.

Derfor gir vi oss ikke før alle kan være trygge på at de får den pleie og omsorg de trenger i alderdommen.

Folk i distrikts-Norge som ikke lenger opplever at det er mulig å bli boende der de føler de hører til, opplever ikke frihet.

En aktiv distriktpolitikk krever offentlig innsats.

Det betyr mer fellesskap.

Mer valgfrihet.

De som ikke har tilgang på et godt miljø og en ren natur opplever ikke frihet.

Derfor skal Arbeiderpartiet stå fremst i kampen for å sikre alles tilgang til naturen. Ren luft og uberørt natur kan ikke stykkes opp og omsettes i et marked. At fellesskapet setter grenser, regulerer og kontrollerer miljøkostnadene, gir enkeltmennesket økt frihet.

Jenta med minoritetsbakgrunn som nektes retten til å velge ut fra egen vilje og kjærlighet, men som påtvinges et tvangsekteskap, opplever ikke frihet.

Å bekjempe tvangsekteskap er derfor frigjøring.

Og nettopp i diskusjonen om integrering ser vi på nytt hvordan fellesskapet og enkeltmenneskets frihet henger nært sammen.

Uten innvandring ville Norge vært et fattigere land økonomisk, men vi ville også vært fattigere kulturelt.

Likevel vet vi at mennesker med en annen hudfarge, litt uvante etternavn og andre vaner enn de typisk norske, mange steder møtes med fordommer eller ren diskriminering.

Det strider mot våre grunnleggende verdier om alle menneskers likeverd. Derfor må Arbeiderpartiet stå fremst i kampen mot fremmedfrykt og diskriminering.

Samtidig må vi ikke gå i en felle av misforstått toleranse.

Vi har i fellesskap bestemt at vårt samfunn bygger på noen grunnleggende verdier som omfatter alle -uansett bakgrunn, kjønn og etnisk tilhørighet.

Menneskerettighetene omfatter alle.
Norsk lov gjelder for alle.

Mishandling av kvinner.
Omskjæring av unge jenter.
Tvangsekteskap.
Diskriminering av kvinner.

Dette har ingen ting med kulturelt mangfold å gjøre. Dette handler ikke om respekt for andre kulturer.
Det er kriminelle handlinger. Og skal behandles som kriminelle handlinger.

Vi skal vise toleranse for mangfold og ulikheter.
Men vi skal vise null toleranse for intoleranse.

Det koster å være for fellesskapet. Det handler om å ta politiske valg.

Når høyrepartiene tvinges til å gjøre valg, velger de ofte mindre fellesskap. Mindre sosial rettferdighet.

Bare i løpet av ett år med ny regjering har vi sett at høyrepolitikk betyr mindre fellesskap, og dermed mindre trygghet og mindre valgfrihet for det enkelte mennesket.

I vår gikk høyrepartiene inn for å privatisere deler av folketrygden.

Det betyr økt ulikhet og at fellesskapet tar mindre ansvar for pensjonene.

Regjeringspartiene valgte grunneiernes interesser framfor å styrke allemannsretten, da Stortinget behandlet friluftsmeldinga.

De valgte også grunneierens interesser framfor sosial boligpolitikk da vi behandlet tomtfestesaken.

Høyrepartiene velger i budsjettet lavere skatt framfor viktige velferdsordninger vi betaler for i fellesskap.

Skatten på aksjeutbytte er fjernet, men Regjeringen vil gjeninnføre egenandeler for medisiner på blå resept for eldre og uføre.

Det blir mindre skatt på opsjoner, men de arbeidsledige skal få ekstra karensdager og kraftige kutt i dagpengene.

Dette er politiske valg.
Valget er mindre fellesskap.

Det er ikke Arbeiderpartiets valg.

Det er usosial Høyrepolitikk.

I fjor sa de: "Nok er nok."

Nå sier vi: "Det er mer enn nok allerede."

I Dialogforums rapport sier vi at offentlig sektor må styrkes, derfor må den fornyes. Da vi satt i regjering fikk vi vedtatt viktige reformer i høyere utdanning, skolen, sykehusene, forsvaret og politiet.

Dette var viktige reformer, men den største og mest krevende reformen gjenstår: En reform av kommune – Norge.

Tilstanden i kommune – Norge varierer. Man alt for mange steder er situasjonen alvorlig. En følelse av avmakt.

Problemene i skolen, eldreomsorgen og barnehagene handler om at kommunene har for lite penger til å løse sine oppgaver.

Derfor mener Arbeiderpartiet at kommunene må få mer penger.

Men problemene i kommunene er også en systemkrise. Det handler om at kommunene pålegges flere oppgaver enn de kan greie å løse.

At de detaljstyres fra statens side.

At det er et virvar av overføringsordninger som skaper byråkrati og skjemavelde.

At ulike deler av statsforvaltningen gir sprikende signaler til kommune- Norge.

Og at vi som parti gir mostridende beskjeder.

At kommunene fortsatt ikke samarbeider godt nok, og at kommunestrukturen har vært så godt som uendret i snart 40 år.

Vi kan ikke la det fortsette slik. Vi trenger en dialog i partiet om kommunenes rolle og ansvar, og om hvordan vi kan gi lokaldemokratiet innhold. Hvordan vi skal føre politikken tilbake til kommunestyrene, som Martin sa.

Om hvordan vi kan sette kommunene i stand til å løse de oppgavene vi pålegger dem.

Dette må være en av partiets viktigste oppgaver framover.

Uten godt fungerende velferdskommuner, har vi ikke et godt fungerende velferdssamfunn.

Det er et arbeid vi må sette i gang i hele partiorganisasjonen, og der vi trekker inn folk fra ulike deler av det norske samfunn til å bidra.

Hvordan vi skal organisere dette arbeidet kan vi drøfte, men noe grunnleggende må gjøres.

For å ha noe å dele må vi skape.

Men sammenhengen går også den motsatte veien.
Vår evne til å skape, styrkes dersom vi er gode til å dele.

Se på de nordiske landene. Det er blant de landene i verden med minst forskjeller og de mest omfattende offentlige velferdsordningene.

Det er samfunn der mange får god utdanning, der sysselsettingen er høy og ledigheten lav, med færre sosiale konflikter og en sterkere følelse av fellesskap, fordi godene er noenlunde jevnt fordelt.

Og: Ikke på tross av dette, men snarere på grunn av deres evne til å dele, er de også blant de landene med
de beste økonomiske resultatene,
den høyeste levestandarden,
høyest antallet nyetableringer
og mange avanserte bedrifter og selskaper.

Det er dette som er blitt kalt "de sosiale reformers produktive kraft".

Dette er en sammenheng som alltid har vært litt for komplisert eller avansert for konservative og høyrepartier.

De sier at vi må akseptere økt ulikhet for å fremme vekst og effektivitet.

Den nordiske velferdsmodellen er et historisk bevis på at de tar feil.

Historiens dom er klar også på et annet punkt:
Når Høyre sitter i regjeringskontorene går det dårlig for norsk industri.

Det skjedde på 1980-tallet, og det skjer i dag.
Og nå som da, legger de skylden på alle andre.

På opposisjonen.
På partene i arbeidslivet.
På tidligere regjeringer.
Og av alle ting: Regjeringen mener også at flere og billigere barnehager må ta skylda for høy kronekurs og arbeidsledighet.

Stakkars barn. Stakkars foreldre.

En regjering mest grunnleggende oppgave er å ta ansvar.

I kampen mot ledigheten gjør den sittende regjeringen det motsatte. Den fraskriver seg ansvar.

En regjering som fraskriver seg ansvaret for det overordnede styringen av økonomien, vil
ende opp som en ansvarsløs regjering.
Arbeiderpartiet mener de arbeidsledige fortjener bedre.

De fortjener en offensiv regjering som tar ansvar og som gjør noe for å sikre arbeidsplassene i industrien.

I distriktene.

I det konkurranseutsatte næringslivet.

En regjering som sier : "Arbeid til alle er jobb nummer en".

Det sier ikke denne regjeringen, men det sier Arbeiderpartiet.

Arbeid til alle er vårt viktigste bidrag til sosial rettferdighet og det er vårt viktigste bidrag til et samfunn der vi skaper.

Arbeiderbevegelsen skal bekjempe både den stigende åpne ledigheten vi finner på arbeidskontorene, og den mer skjulte arbeidsløsheten som vi finner på trygdekontorene og i sykelønnsstatistikken.

Sammen med LO arbeider vi med et fornyet solidaritetsalternativ for trygge arbeidsplasser og lønnsomme bedrifter.

En aktiv industri- og næringspolitikk krever en aktiv stat som satser på forskning og utvikling. Som bruker SND, kommunale næringsfond og utviklingskontrakter til å utvikle nye virksomheter.

Og som forstår at samfunnet har ansvar for en distrikts- og samferdselspolitikk som gjør at vi kan ta hele landet i bruk.

Å skape handler om mer enn økonomiske verdier.

Det handler om kultur.

Uten kultur ville vi ikke vært der vi er.

Vi ville ikke se det nye.

Vi ville ikke forstå det gamle.

Kultur gir oss både en følelse av framtida og en forankring i fortida.

Det er jo menneskers samlede arbeid,
deres kunnskaper og idéer,
deres ønske om å utvikle seg, som skaper veksten.

Og hva skal til for at mennesker tør satse, ta risiko, velge bort rutinen og prøve ut sine idéer gjennom entreprenørskap og bedriftsetableringen?

Det er jo nettopp når de er trygge på at det finnes en rettetmulighet.

Fallet aldri blir for stort.

De får en ny sjanse hvis de ikke lykkes første gang.

Derfor er samfunn med gode felles velferdsordninger også skapende samfunn. Og derfor er det fortsatt sammenheng mellom det å skape og det å dele.

Et bilde har brent seg fast i meg fra tiden som statsminister.

Jeg besøkte en helsestasjon i New Dehli. Utenfor inngangen sto det noen barn med krykker. De var paralyserte av poliomyelitt. Bena deres var allerede ødelagt. De var merket for livet.

For disse unge menneskene, som skulle vært framtidens håp, finnes det knapt noen framtid.

Inne på helsestasjonen var jeg med på å dele ut poliovaksiner til nyfødte. To dråper fra en pipette i hver barnemunn og disse barna var beskyttet for livet.

Bak disse dråpene ligger troen på politikk.

Vaksinen ble utviklet fordi det ble satset offentlige penger på forskning.
Vaksinen ble produsert fordi industrien ble mobilisert til å lage den.
Vaksinen ble distribuert fordi FN, regjeringer, givere og frivillige organisasjoner gikk sammen om en storstilt visjon: Vaksiner til alle barn – alle steder.

To dråper som skiller en framtid i håp fra en framtid i lidelse.
Forskjellen var politikkens vilje og politikkens mulighet.

Vår regjering gikk i front og bevilget midler til å vaksinere alle verdens barn.

Siden det store vaksineinitiativet kom i gang er 100 millioner vaksiner distribuert. Før satsingen kom i gang regnet man med at 3 millioner barn hvert år dør fordi de ikke vaksineres.

Nå justeres det tallet ned.
Liv reddes.
Færre lider.
Flere kan se mot en framtid i håp og ikke en framtid i lidelse.

Partifeller – dette kan politikken få til. Dette kan vår bistand og solidaritet bidra til. Og tenk da på dette:

Ved siste valg ville Fremskrittspartiet avvikle all statlig utviklingshjelp og Høyre vil kutte hver femte bistandskrone.

Det er ikke vår kurs.
Det har vi ikke lov til.
Verden venter noe annet av oss.
Vi venter noe annet av oss selv.

Dagen i dag er en historisk dag i europeisk historie.
9. november er krystallnatten.

Natten som ble innledningen til det mørkeste kapitlet i vår historie.

Folkemord, nazisme og den krig som har kostet flest liv i menneskehetens historie.

Men den 9. november er også den dagen da Berlinmuren falt.

Dagen som ble innledningen på en av de mest håpefulle epoker i europeisk historie.

En natt og en dag med to helt forskjellige budskap, et mørkt og et lyst.

Men likevel med det til felles at de viser at vårt lands skjebne er uløselige knyttet til Europas skjebne.

De landene som for bare ett tiår siden var våre fiender i Warszawapakten, er i dag våre allierte i Nato.

Om noen måneder er de medlemmer av EU og dermed del av et økonomisk fellesskap der vi også deltar gjennom EØS-avtalen.

Det er et nytt Europa som vokser fram.

Et Europa uten handelsmurer og mistenksomhet.

Et Europa som legger århundrene med krig og fiendskap bak seg.

Et Europa som velger samarbeid og tillit framfor mistenksomhet og konflikt.

Det er dette Europa og EU i forandring vi som land og parti må forholde oss til.

Dialogforum inviterer til en Europadebatt i partiet.

Da mener vi ikke en ny debatt om medlemsskap.

Det er det for tidlig å ta opp.

Men vi trenger et kunnskapssamråd om Europa.

Som hele partiorganisasjonen kan delta i.

Og som kan bringe diskusjonen videre.

Etter valget i fjor var Fremskrittspartiet med på å ta ansvaret for å gi landet en ny regjering.

Det gjorde partiet på grunnlag av Sem-erklæringen og en omfattende brevveksling mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Fremskrittspartiet har selv erklært at partiet er regjeringens parlamentariske basis.

Alt dette forplikter.

Formålet med regjeringdannelsen var å gi landet en annen kurs. En annen politikk.

Det viktigste styringsdokumentet for en regjering er statsbudsjettet.

Derfor skulle de partiene som ga landet en ny regjering, med det formål å gi landet en annen politikk, også sørget for at landet fikk et budsjett.

Det jobben har ikke regjeringspartiene og Fremskrittspartiet greide i høst.

Det er et nederlag for dem alle.

På mandag starter budsjettforhandlinger mellom Arbeiderpartiet og regjeringen.

Når Arbeiderpartiet går til forhandlinger er det alvorlig ment.

Derfor kommer vi til å foreslå realistiske og ansvarlige forslag til endringer av statsbudsjettet.

Vi vil fremme forslag som kan styrke industrien og bekjempe den økende ledigheten, fjerne usosiale kutt og gir mer penger til en god skole og en anstendig eldreomsorg i kommunene.

Våre krav er mindre enn det som tradisjonelt framsettes i budsjettforhandlinger.
Til gjengjeld er de alvorlig ment.
Og de er nødvendige.

Budsjettet slik det nå ligger, er et usosialt høyrebudsjett.

Arbeiderpartiet er beredt til å ta ansvar, men vi kan ikke ta ansvar for høyrepolitikk.

Derfor er det nødvendig med betydelige endringer i budsjettet.

Det aller meste av våre forslag må på plass dersom det skal bli en avtale.

Fremskrittspartiets posisjon i norsk politikk er en protest.

En protest som får grobunn fordi vi som nasjon skal forvalte store inntekter fra olje- og gassvirksomheten.

Og fordi vi prøver å forvalte disse inntektene med mindretallsregjering uten et avklart flertallsgrunnlag i Stortinget.

Kombinasjonen av mindretallstyre og store oljeinntekter gir populismen for lett spillerom.

Vi bør møte begge utfordringene bedre enn vi gjør i dag.

Jeg har tidligere sagt at Fremskrittspartiet bruker de samme oljepengene to ganger.

De har foreslått å øremerke oljefondet til pensjoner.
Og de vil bruke oljepenger i utlandet, til mer eller mindre gode formål.

Arbeiderpartiet mener oljefondet skal brukes til pensjoner for dagens og morgendagens pensjonister.

Vi vil ha en pensjonsreform som sikrer pensjonene. Og som gjør at det blir slutt på underregulering av grunnbeløpet. Pensjonene må følge lønnsutviklingen. Da må oljefondet bli et pensjonsfond.

Det vil være til fordel for alle som er pensjonister, og det vil bidra til å få slutt på at Fremskrittspartiet bruker penger i utlandet som bør brukes til pensjoner i Norge.

Norge er i den enestående økonomiske situasjonen at staten har mulighet til å betale det den skylder folk i pensjon.

I så godt som alle andre vestlige land har de problemer med det, og de må sette opp skattene eller redusere pensjonsytelsene.

De har ført til en utbredt pessimisme. For noen år siden ble det foretatt en undersøkelse blant amerikansk ungdom mellom 18 og 34 år. Bare 28 prosent av ungdommene trodde at det ville eksistere et offentlig pensjonssystem når de ble pensjonister.

Til sammenligning trodde 46 prosent av ungdommene i USA på UFOer.

I Norge er jeg rimelig sikker på at det er langt flere som tror at de vil få pensjon når de blir gamle enn som tror på UFOer.

Forklaringen på dette er enkel:
Oljepengene skal brukes til å trygge pensjonene.

Det er ikke noe nytt at vi har mindretallsregjeringer i Norge. Det nye er at regjeringen ikke har et forutsigbart og avklart flertall bak seg i Stortinget.

Med mindretallsregjeringer som ikke har et avklart og stabilt flertall bak seg i Stortinget blir det imidlertid lett uforutsigbarhet og mangel på helhetlig politikk som henger sammen over tid. Dette er ikke landet tjent med.

Bedrifter og arbeidsplasser trenger forutsigbarhet, og velgere fortjener klare alternativer å velge mellom. Derfor må folk få klarere og langsiktige politiske alternativer.

Vi vil arbeide for dannelsen av en regjering som har et avklart flertall på Stortinget. Dette kan enten skje ved at Regjeringspartiene utgjør et flertall på Stortinget eller at Regjeringen har et avklart forhold til et flertall på Stortinget.

Arbeiderpartiet må derfor arbeide for et sentrum-venstre samarbeid.

Partifeller

Jeg startet med å vise til at sosialdemokratiske partier i våre naboland har snudd motgang til medgang. Vi skal la oss inspirere, og vi skal lære av deres erfaringer.

Men vi kan ikke kopiere dem. Til det er historien og utgangspunktet for forskjellig. Arbeiderpartiet har aldri vært old Labour, og vi blir dermed ikke New Labour.

Vi blir heller ikke tyske sosialdemokrater.

Vi er alle inspirert av de svenske sosialdemokratenes valgseier. Men vi kan aldri bli som svenskene.

Vi må og skal være Det norske Arbeiderparti med vår egenart, vår historie og vår framtid.

Det er mindre enn ett år igjen til kommunevalget.

Jeg kan ikke love dere at valgkampen neste år blir enklere enn de siste valgkampene vi har vært gjennom.

Jeg kan ikke love dere at meningsmålingene hver måned fram mot valget vil peke oppover og bringe Arbeiderpartiet tilbake til gamle høyder.

Jeg kan bare love dere én ting:

Jeg skal gjøre alt jeg kan for dette partiet.
For et sterkt sosialdemokrati.

Vi har en krevende jobb foran oss, men den kan gjøres.

Vi skal hver dag dette året kjempe mot økende ledighet og nedbygging av industrien, og større forskjeller.

Vi skal hver dag dette året kjempe mot en dårligere skole eller dyrere barnehager.

Vi skal hver dag dette året kjempe for en bedre eldreomsorg og mot dårligere velferdstjenester.

Vi skal hver dag overbevise nye velgere om at Arbeiderpartiet er til for dem i deres hverdag.

Jeg håper dere vil gjøre den jobben sammen med meg.

Sammen skal vi gradvis bygge oss opp.
Sammen skal vi styrke parti og politikk.
Sammen skal vi igjen bli et livskraftig parti for arbeid og velferd.

For fellesskap og rettferdighet.

Møtet tok pause.

Møtet satt igjen kl 10.00.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

092 Ingebjørg Tidemansen, Oppland søker om permisjon fra 14.30 søndag 10. november.

110 Bente J. Aamodt, Oppland søker om permisjon fra kl 14.30 søndag 10. november.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Følgende hadde ordet i debatten med 5 minutters taletid:

Karita Bekkemellem Orheim, KVPS

Gry Larsen, AUF

Dirigenten ba om at det settes strek for innlevering av forslag under Gry Larsen sitt innlegg.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Deretter fortsatte debatten med følgende med 3 minutters taletid:

261 Geir Knutson, Nordland

Sverre Myrli, Akershus

- 159 Åse-Lill Kimestad, Vest-Agder
- 232 Rita Ottervik, Sør-Trøndelag
- 282 Arild Hausberg, Troms
- 152 Laila Øygarden, Aust-Agder
- 213 Håvard J. Kongshaug, Møre og Romsdal
- Roger Hansen, landsstyret, Finnmark
- 135 Kathrine Larssen, Vestfold
- Espen Johnsen, landsstyret, Oppland
- 195 Trygve Bolstad, Hordaland

Dirigenten ba om at taletiden for debattinnleggende ble satt til 2. minutter når alle fylkene har hatt hvert sitt innlegg, inklusiv Sametingsgruppa og representanten fra Svalbard.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 001 Arne Øren, Østfold
- 088 Henning Myrvang, Hedmark
- 052 Rune Gerhardsen, Oslo
- 256 Alf Daniel Moen, Nord-Trøndelag
- 205 Ottar Nygård, Sogn og Fjordane
- 170 Jone Handeland, Rogaland
- 138 Anne Blaker, Telemark
- 118 Tor Ottar Karlsen, Buskerud
- 272 Anne S. Mathisen, Nordland
- Egil Olli, Sametingsgruppa

Dirigenten opplyste at det ble to minutters taletid fra og med representant 035 Hilde Thorkildsen, Akershus.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 035 Hilde Thorkildsen, Akershus
- 091 Ragnar Nordgreen, Oppland
- Karen Irene Stangeland, KVPS
- 165 Bjørn Egeli, Vest-Agder
- 283 Anne Marit Bjørnflaten, Troms
- 298 Anne Strifeldt, Finnmark
- 223 Gudny Fagerhol, Møre og Romsdal

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

079 Laila Bendiksen, Hedmark søker om permisjon fra kl 1600 og ut dagen lørdag 9. november.

Linda Beate Randal, landsstyret søker om permisjon fra kl 1130 og ut møtet søndag 10. november.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 084 Torill Tjeldsnes, Hedmark

- 211 Oddbjørn Einan, Sogn og Fjordane
- 251 Merethe Storødegård, Nord-Trøndelag
- Hans Chr. Gabrielsen, landsstyret, Buskerud
- 137 Camilla Bertelsen, Vestfold
- 093 Paal Mangerud, Oppland og 284 Markus Kristiansen, Troms
- 175 Marit Myklebust, Rogaland
- 144 Lasse Audunson, Telemark
- Signe Øye, landsstyret, Østfold
- 274 Gunnar T. Skjellvik, Nordland
- 154 Torill R. Larsen, Aust-Agder
- 037 Hans M. Johnsen, Akershus
- 051 Aase Bjerkholt, Oslo
- Magnhild Mathisen, Sametingsgruppa
- 164 Stian Hamre, Vest-Agder
- 189 Anne-Grete Strøm-Erichsen, Hordaland
- 296 Rolf E. Mortensen, Finnmark
- 237 Torunn K. Husvik, Sør-Trøndelag
- 255 Morten Stene, Nord-Trøndelag
- 300 Bjørn Fjukstad, Svalbard
- 291 Håkon Leknes, Troms
- 136 Frode Svendsen, Vestfold
- 218 Turid R. Huse, Møre og Romsdal
- 172 Arne Espedal, Rogaland
- 089 Karin Siggerud, Hedmark
- Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, Stortingsgruppa
- Anne Ragnhild K. Sti, KVPS
- Kjell Bjørndalen, Sentralstyret
- 196 Ingerid Nordhaug, Hordaland

Møtet tok lunsjpause kl 13.00.

Møtet ble satt kl 14.00 med et kulturelt innsalg av Vigdis Fossum og på piano Torbjørn Vikstedt. Hun framførte "En stille strand", "Solidaritet" og "Thank you for the music".

Dirigenten ga ordet til Thorbjørn Jagland, som introduserte Luis Ayala, generalsekretær i Sosialistinternasjonalen som hilste landsmøtet.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 010 Irene Johansen, Østfold
- Nina Mjøberg, landsstyret, Buskerud
- 158 Gjermund B. Røysland, Aust-Agder
- 041 Rina M. Hansen, Oslo
- 210 Ottar Steine, Sogn og Fjordane
- 108 Rune Øygard, Oppland
- 139 Hedda Five, Telemark
- 243 Terje Mortensen, Sør-Trøndelag
- 264 Siri Vasshaug, Nordland
- 027 Reidun Lappen, Akershus
- 090 Tor Lillehovde, Hedmark

- 193 Trine P. Grønbech, Hordaland
- 054 Ragnar Bøe Elgsaas, Oslo
- 006 Linda Karlsen, Østfold
- 280 Hugo Bjørnstad, Nordland
- 073 Kjersti Øverby, Hedmark
- 115 Øyvind Birkeland, Buskerud
- 179 Gisle Handeland, Hordaland
- 018 Kjetil Leira, Akershus
- 236 Aina Holst, Sør-Trøndelag
- 110 Bente J. Aamodt, Oppland
- 057 Lotte Grepp Knudsen, Oslo
- 150 Eskil Pedersen, Telemark
- Anders Urheim, Sametingsgruppa
- 235 Bjarne Søreng, Sør-Trøndelag
- Hilddur Fallmyr, KVPS
- 171 Gunnbjörg Bruntveit, Rogaland
- Grethe Fossum, Sentralstyret

Dirigenten ga ordet til Jens Stoltenberg som oppsummerte debatten.

Dirigenten tok opp til behandling forslagene som var innkommet under debatten til behandling:

Forslagsstiller: 055 Saera Khan, Oslo

Forslaget gjelder: Side 4, En god skole

Endringsforslag punkt 5:

Gjøre teoretiske fag på yrkesfaglige linjer mer yrkesrettet, og bedre kvalitet på opplæringen i bedrift.

Endring siste punkt:

- Bedre kvalitet i norskopplæringen og oppfølgingen av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn i grunnskolen. Arbeide for at flere fullfører videregående opplæring og at flest mulig elever går over fra "norsk som andrespråk" til ordinær norskundervisning.
- Gi språkopplæring til innvandrerforeldre kombinert med tilbud om barnehageplass.
- Styrke tilbudet om norskopplæring for flyktninger og asylsøkere som ankommer Norge.

Nye punkter side 4

- Skap et godt og tilrettelagt lønnsmiljø for de med ulike evner og anlegg.
- Åpne for nye undervisnings- og læringsformer i den offentlige skolen (forsøksskole, alternativ skole) gjerne i samarbeid med forskning for å sikre at ny kunnskap om læring blir tatt i bruk, slik at ingen faller ut av skolen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 232 Rita Ottervik, Sør-Trøndelag

Forslaget gjelder: Uttalelse om offentlig sektor

Arbeiderpartiet vil bruke mer penger til offentlig sektor framfor økt privat forbruk. Dette vil gi grunnlag for utbygging av bedre eldreomsorg, flere og billigere barnehager og en god fellesskole.

Kommunen har gjennom mange år fått lite penger i forhold til innbyggernes behov og vedtatte reformer i Stortinget. Sulteforinga har ført til et stort gap mellom folks forventninger og kommunenes muligheter til å tilby tjenester.

Bondvik-regjeringens forslag til statsbudsjett fører til store og alvorlige kutt i skole og eldreomsorg.

Kommunen trenger 5-6 mrd. for å kunne bygge ut tjenestetilbudet i 2003.

Arbeiderpartiet slår fast at:

- En betydelig styrking av kommuneøkonomien hvor det spesielt blir sett på lavinntektskommunenes inntekstgrunnlag
- At det blir tatt hensyn til vekstkommunenes utfordringer uten å flytte penger fra fraflyttingskommuner
- At alle nåværende og nye oppgaver som er pålagt eller pålegges kommunene er fullfinansiert fra statens side.

Arbeiderpartiet vil i sitt arbeid og i forhandlingene med regjeringspartiene om statsbudsjettet sørge for at kommunene får overføringer som sikrer barnehagereformen, forsterker fellesskolen og viderefører satsingen på eldreomsorgen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 243 Terje Mortensen, Sør-Trøndelag

Forslaget gjelder: Bomveifinansiering

Arbeiderpartiet vil gå imot fremtidige bomveipengefinansierte veiprosjekt.

Arbeiderpartiet vil utrede alternative finansieringsformer.

Ber om at forslaget blir realitetsbehandlet.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: Tore Nordtun, Landsstyret

Forslaget gjelder: Bruk/distribusjon av gass

Forslag til plattform for kommunevalget 2003. Arbeid til alle:

Staten må gjennom et eget selskap sørge for distribusjon av våre gassressurser for økt innenlands bruk. Naturgass er viktig for å fornye norsk industri, skape nye arbeidsplasser og øke verdiskapningen innenfor rammer av våre internasjonale klimaforpliktelser.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 058 Wegard Harsvik

Forslaget gjelder: Egenandeler i skolen, side 4

Skolen skal være gratis. Ingen skal settes utenfor turer, leirskole eller tilstelninger fordi de ikke har råd. Det er også uakseptabelt at foreldre må finansiere skolebøker og annet

undervisningsmateriell, under dekke av "frivillige bidrag". Arbeiderpartiet vil gi kommunene nok midler til at de kan finansiere leirskoleopphold og annen aktivitet knytte til lærerplanen fullt ut.

Mange steder er det tradisjon for at klasser har loddsalg, loppemarked, kakesalg osv. for å skaffe penger til felles sosiale aktiviteter utover undervisningen. Arbeiderpartiet vil selvsagt ikke hindre dette. Det kan være positivt og skape samhold mellom elever og foreldre. Arbeiderpartiet er mot egenandeler som skaper utstøting, men ser gjerne samhandling for felles mål i skolen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 061 Gerd Knutsen, Oslo

Forslaget gjelder: EØS – minister

Bondevik II har kommet med en EØS melding som skal drøftes i Stortinget. Denne fastslår Norges behov for i sterkere grad å hevde nasjonale politiske interesser omkring EØS avtalen.

Det er en kjensgjerning at Norge sliter med å få innflytelse for arbeidet med EU saker som omfattes av **EØS-avtalen**.

EØS avtalen skal vurderes internt i EU.

Det er nå 10 europeiske land som får medlemskap i EU.

For land på venteliste er alternativet da å stå utenfor EU eller å få en variant av EØS-avtalen. En variant av EØS-avtalen kan være en fordel for søker-landene, EU og er i Norges interesse. Dette vil styrke nasjonale interesser og Norge får dermed flere på sin side i forhandlinger med EU i saker som gjelder EØS-avtalen.

En egen ministerpost for arbeidsområdet gir en bedre mulighet for politisk styring og oppfølging av EØS-avtalen og dens særordninger. En samordning av saker og kompetanse bidrar til fornyelse og en mer effektiv forvaltning.

Forslag: Arbeiderpartiet mener at Norge må utnytte bedre de muligheter som er i vår nåværende tilknytningsform til EU, og vil gå inn for å opprette en egen ministerpost for bedre politisk oppfølging av EØS-avtalen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Endringsforslag til kapittel 11 "By og land, hand i hand"

Likeverdige levekår over hele landet er en viktig kvalitet ved det norske samfunnet. Det har bidratt til en spredt og relativ stabil bosetting. Arbeiderpartiet vil arbeide for å befeste denne kvaliteten ved Norge.

Dette mønsteret er under press. Mange krefter i samfunnet virker sentraliserende. Et klart flertall av befolkningen bor nå i byer eller i regioner i nærhet til byene. Mange distrikter opplever avfolkning og forgubbing. Utdfordringen for Arbeiderpartiet blir å kunne møte de behov folketilveksten i flere sentra medfører, samtidig som det gjøres attraktivt også å bo i distrikter og utkanter.

Mange av byenes problemer knyttes til mangel på tjenestetilbud for befolkningen. Områder i vekst mangler barnehage- og skoleplasser, og transporttilbudene er ikke tilpasset folkeveksten. Befolkningen mangler også naturlige møteplasser. Fritidslokaler er ofte en mangel både for ungdom og eldre.

Innad i mange av byene ser en også klare tegn på større forskjeller i levekår. Mangel på boligtilbud, arbeidsløshet, kriminalitet og rusproblemer henger ofte sammen. Byene har også til dels dårlig luft- og støykvalitet. De økonomiske overføringene til kommunene må inneholde kriterier som gjenspeiler de økende oppgavene innenfor rus og psykiatri.

For å kunne sikre en spredt bosetting er det nødvendig med spesielle tiltak overfor distriktene. Offentlige tiltak for å utvikle næringslivet er særlig viktig i distriktene. Primærnæringene er fortsatt viktige for bosettingen. Landbrukspolitikken skal legges opp slik at det gir solid grunnlag for sysselsetting og inntekt, men også gi muligheter for dem som vil drive landbruk i kombinasjon med andre yrker og næringer. Breibåndnettet må bygges ut i hele landet. Drivstoffprisene må være jevne over hele landet, og vi må bevare et flyplassnett som gir et tidsmessig tilbud både i distriktene og sentrale strøk.

Et desentralisert utdanningsmønster er viktig også for bosettingen. Høgskolene må få en enda sterkere rolle i den regionale utvikling. All ny statlig virksomhet skal normalt legges utenom Oslo. Virkemidlene overfor de nordligste regionene må styrkes for å motvirke utflytting og bidra til aktive lokalsamfunn.

For å sikre gode og likeverdige tjenestetilbud over hele landet vil Arbeiderpartiet at kommunenes inntekter økes. Samtidig vil vi øke den kommunale handlefriheten. Øremerkede tilskudd og sentrale pålegg om hvordan kommunene skal utføre sine oppgaver skal reduseres kraftig. Nye statlige pålegg og reformer skal fullfinansieres.

Nye kommunikasjonsmønstre og ny teknologi har gjort de reelle avstandene mindre. Dette har ikke i samme grad ført til endringer i kommunemønsteret. Arbeiderpartiet vil derfor legge til rette for at det lokalt gjennomføres analyser og vurderinger ved frivillig kommunesammenslåing. Arbeiderpartiet vil lokalt også være en pådriver for større samarbeid og arbeidsdeling på tvers av kommunegrenser.

Forslagsstiller: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Kapittel 10: bombepunkt 5 – Kommunevalgprogrammet

Endres til

Ta storbyenes spesielle problemer på alvor, og bekjempe forskjeller i levekår, kriminalitet, høye bokostnader, rusproblemer og dårlig luft- og støykvalitet. *Spesielle utfordringer i forhold til rus og psykiatri må gjenspeiles i overføringene til kommunene.*

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Kapittel 9: bompepunkt 4

Endres til

”Endre tippenøkkelen slik at spilleoverskuddet deles mellom idrett og kultur. Den økte satsingen skal blant annet gå til idrettsanlegg, friluftsanlegg og styrke ordningen med Frifond, slik at frivillige barne- og ungdomsaktiviteter får et betydelig løft. *Barne- og*

ungdomsorganisasjoner bør gis gratis bruk av offentlige lokaler. Lav anleggsdekning og høye byggekostnader for idrettsanlegg skal telle mer ved fordeling av spillemidler. Støtte til forskning skal sikres gjennom økning av Forskningsfondet.”

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Kapittel 7, tillegg til avsnitt 2

Alt for mange er bostedsløse eller har boliger med svært dårlig standard, og store grupper er avhengige av bostøtte fra det offentlige. *Arbeiderpartiet vil fjerne kravet om at leiligheter må være over 40 kvadratmeter for at man skal kunne motta statlig bostøtte.*

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Kapittel 4, endringsforslag til siste avsnitt

”Samtidig med at det bygges ut et stort antall sykehjemsplasser og omsorgsboliger, øker også kravene til innholdet i tjenestene. En forutsetning for dette er at man løser rekrutteringsutfordringene innenfor helse- og omsorgssektoren. Arbeiderpartiet vil at det utarbeides en nasjonal handlingsplan med et bredt spekter av tiltak for å utdanne, rekruttere og beholde personell i pleie - og omsorgssektoren. Det må bygges ut aktivitetstilbud til mennesker på sykehjem og i omsorgsboliger, for å skape meningsfylte liv i eldre år, selv om man blir avhengig av pleie og omsorg. Brukere i eldreomsorgen, må gis reell innflytelse over sin egen hverdag. I den kvalitative utviklingen av eldreomsorgen også tas hensyn til et økende antall eldre med minoritetsbakgrunn blant annet når det gjelder rekruttering og tilrettelegging av tjenestene.

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Kapittel 3. En god skole, helhetlig endringsforslag til kapittel 3 om skole:

”En god skole”

For Arbeiderpartiet er det et viktig grunnsyn at skolen er for alle, og at vi ikke får et system der skolen sorterer barn etter foreldrenes økonomi, rase eller religion. Derfor er det viktig at alle barn skal ha tilgang til en god offentlig skole nær boligen.

Skolens viktigste oppgave er å formidle kunnskap, verdier og holdninger. Det må legges avgjørende vekt på kvaliteten i undervisningen. Særlig må det legges vekt på viktige basisfag som norsk, engelsk og matematikk. Det betyr at lærerne må holde et høyt nivå og dessuten få anledning til faglige oppdateringer og utvikling.

Krav er en måte å vise omsorg på. Det må derfor stilles krav til elevene både når det gjelder skolearbeid, disiplin og evnen til kontakt og samarbeid med andre elever. Fordi det er store forskjeller i bakgrunn, egenskaper og evner hos elevene, må det legges vekt på å tilpasse undervisning og læring til den enkeltes forutsetninger. Reell foreldre- og elevmedvirkning er en forutsetning for å sikre kvaliteten i skolen.

Den offentlige skolen må gi rom for mangfold og variasjoner. Vi vil gi skolene større frihet til å organisere undervisningen og skolehverdagen. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal ha en sentral plass i utdanningen.

Det er svært viktig å bedre kvaliteten av norskopplæringen. Ikke minst er det avgjørende at barn og ungdom med minoritetsbakgrunn lærer seg tilfredsstillende norsk.

For å styrke kvaliteten i skole og utdanning på alle nivåer trenger vi gode verktøy til å måle kvaliteten av undervisningen. Både elever, foreldre og lærere bør delta i arbeidet med å vurdere kvaliteten i undervisningen.

Den offentlige skolen skal være gratis og fri for reklame. Ingen skal stenges ute fra leirskoleopphold eller ekskursjoner på grunn av egenandeler. Arbeiderpartiet ser positivt på at foreldre og andre deler av nærmiljøet kan støtte opp om skolen og dens ulike aktiviteter. Dette må skje på en måte som kommer alle elevene til gode.”

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Tilleggsforslag til kapittel 1

Nye avsnitt:

Lokalt selvstyre sammen med borgerens rettigheter og plikter er fundamentet i den norske samfunnsordningen. Den kommunale frihet er blitt truet av utstrakt bruk av øremerking, av statlige overtakelser, reguleringer og en presset økonomi. Arbeiderpartiet vil foreta en reell avklaring av forholdet mellom nasjonal styring og lokaldemokrati med sikte på et større handlingsrom for det lokale selvstyre. Arbeiderpartiet ønsker også en vurdering dels av grunnlovsfesting av det lokale selvstyret og dels av å innføre en friere beskatningsrett for kommunene.

Arbeiderpartiet vil også gjennomføre en radikal sanering av statlige og kommunale regelverk. Mål for saneringen er å dels underlette for borgerne i deres relasjon til offentlige myndigheter og dels å legge til rette for et mer reelt lokalt selvstyre.

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslaget gjelder: Kapittel 8

Forslag til nytt punkt:

Ved ankomst til Norge og/eller ved kontakt med offentlige etater registreres primært kvinnen og hennes husholdning. Dette vil gi myndigheter, med sitt hjelpeapparat et mer korrekt bilde av familien/husholdningen. Dette vil også være i tråd med den politikk Norge og de andre nordiske land hatt overfor sine egne kvinner i de siste 30 år.

Forslagsstiler: 065 Ulrika Von Sydow, Oslo

Forslag gjelder: Kapittel 10 – To tilleggspunkter

- At bruk av miljøstandarder, etiske standarder og krav om miljørevisjon arbeides inn i alle deler av kommunenes virksomhet.

At arbeidet med Lokal Agenda 21 videreføres og at arbeidet med en Nasjonal Agenda 21 påskyndes.

Vedtak: Alle forslagene fra 065 Ulrika Von Sydow oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 009 Helge Kolstad, Østfold

Forslaget gjelder: Den norske kirke, tillegg til punkt 8, Noe å leve for:

Følgende forslag oversendes til redaksjonskomiteen for plattformen.

Arbeiderpartiet legger vekt på at alle mennesker har et grunnleggende behov for å finne mening i tilværelsen. Vi trenger forestillinger om hva som er verdifullt og ettertraktelsesverdig. Slike forestillinger danner vi i møte med andre mennesker, i samfunnsmessig engasjement, kulturelle opplevelse og medvirkning, og i religiøs tro. Alle blir vi preget av de forestillinger og verdier vi blir oppdratt med. I et multikulturelt samfunn, som Norge er, møter vi stadig flere mennesker som er preget av andre tradisjoner. Det gir oss muligheter for å utvide vår horisont, og skape en fruktbar utvikling der mennesker med ulike forestillinger kan møte hverandre i en atmosfære av toleranse. Samtidig vil vi gi muligheter for alle til å dyrke sin religion og utvikle sin kulturelle identitet.

Arbeiderpartiet ønsker å gi Den norske kirke og andre trossamfunn gode arbeidsvilkår. De er ofte vesentlige bestanddeler i lokalsamfunnet, og står for kulturelle og sosiale aktiviteter av stor verdi og interesse for mange. Arbeiderpartiet vil at dette skal stimulere og tas vare på, og også at mer av disse kulturuttrykkene blir tilgjengelig for andre. Derfor ønsker vi at religiøse grupper skal delta aktivt på kulturelle møteplasser.

- Gi Den Norske Kirke gode arbeidsmuligheter i alle menigheter, og sikre andre trossamfunn likeverdige forhold.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 170 Jone Handeland, Rogaland

Forslaget gjelder: Petroleumsfrie soner

Kap Et godt miljø og ren natur.

I tredje strekpunkt strykes følgende formulering:

Opprettelse av petroleumsfrie soner i området fra Lofoten og nordover.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 051 Aase Bjerkholt, Oslo

Forslaget gjelder: Plattform for kommunevalget, side 10, miljø

Endring:

I første kulepunkt, første linje:

endres "stramme inn på mulighetene til" til "håndheve forbudet mot".

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 213 Håvard Kongshaug, Møre og Romsdal AP

Forslaget gjelder: Trygghet for ikke å bli utsatt for kriminalitet

Det har alltid vært en sterk sosialdemokratisk verdi å sørge for at menneskene kan føle seg trygge. I god sosialdemokratisk ånd har vi skaffet oss mye kunnskap om hvorfor enkelte har blitt kriminelle og vi har satt inn store ressurser i å forebygge at noen blir kriminelle.

Det har ikke vært fokusert like sterkt på å sikre at den enkelte innbygger ikke blir utsatt for kriminalitet.

Arbeiderpartiet vil:

- sette i gang omfattende tiltak for å bekjempe kriminalitet og de som utfører kriminalitet må uansett bakgrunn ta ansvar og konsekvensene av sine handlinger.
- at asylsøkere som blir dømt for kriminelle handlinger raskt for avgjort sine oppholdssøknader
- styrke politi, domstolene og fengselsvesenet

Ønsker forslaget oversendt redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 088 Henning Myrvang, Hedmark

Forslaget gjelder: Lokaldemokratiets framtid

Lokaldemokratiets framtid er avhengig av en tydelig arbeidsdeling og rolle-avklaring mellom Stortinget og det lokalpolitiske nivå.

Dette temaet må innarbeides og omtales spesielt i Kommunalpolitisk plattform.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 296 Rolf E. Mortensen, Finnmark

Forslaget gjelder: Regionale fiskeripolitikk – regionale kvoter

Norge har et unikt fortrinn ved å ligge nær noen av verdens mest produktive havområder. En økende andel av fiskeforedlingen baseres imidlertid på frosset råstoff. Dette er en global handelsvare som utvisker fortrinnet ved å ha tilgang på ferskt råstoff av høy kvalitet.

Fiskeripolitikken må endres slik at vi utnytter vårt fortrinn. En større andel av fisken må derfor fanges av fartøyer som bringer på land ferskt råstoff. Kystfiskeflåten og ferskfisktrålerne må få økt sin kvoteandel, mens fabrikk- og frysetrålflåten får en mindre andel. Dette vil også styrke sysselsettingen og bosettingen i kystområdene.

Regionale skjevheter i fordelingen av kvoter og konsesjoner må rettes opp ved å øke andelen til de mest fiskeriavhengige områdene. Regionale folkevalgte myndigheter må gis større innflytelse på forvaltningen av kvoter og konsesjoner knyttet til fiskeri og havbruk.

Det er et stort potensiale for utvikling av fiskeri og havbruk. Bevilgningen til marin forskning må økes vesentlig. Det må settes i verk et helhetlig program for verdiskaping i sjømatnæringen.

Utvidelse av norsk lakse- og ørretproduksjon må skje ved tildeling av nye konsesjoner. Fordeling av produksjon må i større grad gjenspeile tilgangen på havområder i de enkelte regioner. Det må settes i verk en målrettet satsing på oppdrett av torsk med de nordligste områdene som spydspiss. Samtidig må det legges til rette for økt oppføring av fisk.

Gjennom nærmere samarbeid mellom fiskeflåten, havbruksnæringen og foredlingsindustrien om oppforing og oppdrett av torsk må det legges til rette for mer stabil råstofftilgang og mer stabil, sysselsetting i industrien.

Arbeiderpartiet vil:

- at en større andel av fiskeressursene må bringes til land som høyverdig kvalitets fersk fisk ved at kystflåten og ferskfisktrålerne får økt sin kvoteandel
- at bevilgningen til fiskeri- og havbruksforskning økes vesentlig
- at for å opprettholde bosettinga, og oppfylle de urfolksrettslige målsettingene, må de nordligste delene av landet sikres en betydelig større andel av fiskeressursene som finnes i disse farvannene.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 237 Torunn Kanutte Husvik, Sør-Trøndelag

Forslaget gjelder: Kriminaliser kjøp av sex!

I 1998 passerte handelen med kvinner og barn for seksuelle formål narkotikahandelen på det illegale verdensmarkedet. I FN-rapporten "State of population 2000" regnes det med at 2 millioner jenter mellom 5 og 15 bringes inn i den globale sexindustrien hvert år. Det transporteres hvert år en halv million kvinner illegalt inn i EU, og 90 prosent av disse havner i sexindustrien.

Bare for få år siden var ikke Norge et land som hadde store problemer med handel med kvinner. Mange oppfatter oss som relativt "uskyldig" i denne sammenheng. Vi ser imidlertid at virkeligheten endrer seg. Det er sterk grunn til å tro at de mer brutale formene for sexhandel også eksisterer i Norge. Jenter fra andre land tvinges og trues til å gå inn i prostitusjon her i landet. I Dagsavisen fredag 25.oktober vises det til at hittil i år har 10 unge jenter på flukt fra prostitusjon søkt tilflukt i norske krisesentra. Historiene de forteller er ekstreme. Jentene har blitt holdt innesperret med vold, dopet ned med små doser heroin og frakta til og fra horekunder.

FNs Palermo-protokoll tar for seg menneskehandel i forbindelse med seksuell utbytting. Protokollen krever at innsats mot seksuell utbytting rettes mot hele handelskjeden – mot de som rekrutterer nye prostituerte, mot hallikvirksomhet og mot kundene.

Den norske regjeringen sendte i oktober ut "handlingsplan mot handel med kvinner" på høring. I denne vurderes det ikke et forbud mot kjøp av seksuelle tjenester. Arbeiderpartiet synes det er positivt at regjeringen tar "trafficking"-problemet på alvor, men at det må mer effektive tiltak til enn de som blir foreslått. Arbeiderpartiet mener derfor at Norge bør kriminalisere kjøp av seksuelle tjenester. Sverige har allerede gjort dette, og resultatene derfra er positive. Vi tror at et forbud vil være den beste metoden for å stanse denne menneske-, og spesielt kvinnefiendtlige delen av internasjonal kriminalitet. Gjennom et forbud mot kjøp av sex signaliserer man hvilken holdning vi som samfunn har til dette. I tillegg stiller vi kjøperne som benytter seg av disse kvinnene til ansvar strafferettslig. Uten kundene hadde ikke denne handelen med kvinner foregått. For å unngå en eksportering av problemet til andre land, ønsker vi også at Norge skal jobbe for et internasjonalt forbud mot kjøp av seksuelle tjenester.

Arbeiderpartiet vil understreke at vi ikke ønsker en forverret situasjon for de prostituerte. Vi ønsker at de som i dag av ulike grunner er tvunget ut i prostitusjon, må få hjelp til å komme seg ut av den situasjonen de har havnet i, uten å bli fordømt av samfunnet. Spesielle tiltak må også settes inn for å hjelpe den store gruppen prostituerte som er narkomane.

Arbeiderpartiet mener derfor:

- At Norge må kriminalisere kjøp av seksuelle tjenester
- At det må bygges ut et bedre hjelpeapparat for de som ønsker å komme seg ut av prostitusjon
- At Norge må jobbe for et internasjonalt forbud mot kjøp av seksuelle tjenester

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 255 Morten Stene, Nord-Trøndelag

Forslaget gjelder: Sykehusreformen

Arbeiderpartiet vil understreke at formålet med den store sykehusreformen er å øke pasientbehandlingen, redusere ventelistene og fjerne korridorpatienten. Folk skal få et effektivt og faglig godt tilbud. Reformen skal gi oss mer helse for hver krone. Det skal derfor stilles effektiviseringskrav overfor helseforetakene.

Regjeringens forslag til statsbudsjett innebærer imidlertid at disse effektiviseringskravene legges på et urealistisk nivå. Ikke minst kommer dette som følge av at foretakene pålegges å dekke ekstra pensjonskostnader innenfor fra før stramme rammer. Landsmøtet i Arbeiderpartiet mener at driftsmidlene for helseforetakene må økes i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet nå i høst. Dette kan skje ved at helseforetakene gis en ordning der de ekstraordinære utgiftene til KLP dekkes via tilleggsbevilgning.

Landsmøtet vil understreke at helse er grunnleggende viktig i forhold til folks trygghetsfølelse.

Skal folk føle seg trygge må de ha innsikt i de beslutninger som fattes. Beslutninger i helseforetakene kan ikke sammenlignes med beslutninger fattet i ordinære bedrifter.

På denne bakgrunn mener Arbeiderpartiets landsmøte at Lov om helseforetak må endres slik at foretakene pålegges åpenhet i hele beslutningsprosessen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 254 Karen F. Berg, Nord-Trøndelag

Forslaget gjelder: Fiskeri og havbrukspolitiske mål

1. Innenfor 12-mils grensen er det kystfiskeflåten som skal råde.
2. Der vern er ønskelig, må det være i forståelse med næringen.
3. Det må satses mer på nye arter.
4. Konsesjonsbetingelsene må utformes slik at bruk av kystens land- og sjøarealer kommer lokalsamfunnet til gode.
5. Tildeling og videreføring av konsesjoner underlegges fylkeskommunal og kommunal forvaltning.
6. Fondsavsetning for investering i fiskeriene innføres.

7. Bredbåndutbygging må bli et statlig ansvar.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 256 Alf Daniel Moen, Nord-Trøndelag

Forslaget gjelder: Endring av underoverskrifter i plattform for kommunevalget 2003

Alle underoverskrifter i dokumentet endre fra "Arbeiderpartiet vil til:

"Arbeiderpartiet vil sette hele kommunesektoren i stand til å..."

Denne endringen gjøres der hvor det er kommunesektoren som skal stå for gjennomføringen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: Sverre Myrli, Landsstyret

Forslaget gjelder: Boligtilskudd

Det innføres en ordning der kommunene får et tilskudd fra staten for hver nybygde bolig utover et visst nivå av innbyggertallet, i tråd med prinsippene skissert i innstillingen fra partiets boligutvalg. Dette tilskuddet må komme i tillegg til dagens rammeoverføringer.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 189 Anne-Grete Strøm-Erichsen, Hordaland

Forslaget gjelder: Nytt strekpunkt under pkt 11 By og land

- at byene må gis anledning til å være drivkraft for utviklingen i sin region med gode transport-, kultur-, arbeids- og utdanningstilbud.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: Nina Mjøberg, Landsstyret

Forslaget gjelder: Globalisering

Handel vil fortsatt stå i sentrum for internasjonale forhandlinger. De fattigste landene må få mulighet til å selge sine varer til våre markeder. Internasjonal handel må respektere krav til helse og miljø. Og vi må være åpne for å bistå de som blir skadelidende av at handelsstrømmene endrer seg. Internasjonal handel må også drives med respekt for grunnleggende faglige rettigheter og menneskerettigheter. ILOs 8 kjernekonvensjoner må ligge til grunn for alle globale handelsregimer og for virksomheten til IMF og Verdensbanken.

Samtidig må de som handler på tvers av landegrensene være med på å betale kostnadene for sin virksomhet. Hvis varepriser ikke omfatter miljøkostnader bør det kreves avgifter og en rettferdig konkurranselovgivning. Handel må ses i sammenheng med behovet for fordeling, teknologi og kompetanseoverføring til de fattigste landene.

Bes oversendt redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: Nina Mjøberg, Landsstyret

Forslaget gjelder: Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger

Arbeiderpartiet oppfatter at forholdene for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere er kritikkverdige og uakseptable. Ut fra barnas rettsikkerhet, og barns rettigheter knyttet til norsk lovgivning og FNs barnekonvensjon for barns rettigheter ber vi nå om at gruppen enslige mindreårige blir behandlet etter lov om barnevern ved ankomst til Norge.

Bes oversendt redaksjonskomiteen.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 274 Gunnar Skjellvik, Nordland

Følgende forslag ble fremmet på vegne av Finnmark, Troms, Nordland, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane:

Forslaget gjelder: En helhetlig kystpolitikk

- Landsmøtet ber sentralstyret sette i gang arbeidet med å videreutvikle en robust, helhetlig kystpolitikk.
- Arbeidet med en helhetlig kystpolitikk må legges til grunn at hovedtrekkene i bosettingsmønsteret skal videreføres.
- Arbeidet må forankres i partiorganisasjonen.
- Program for en helhetlig kystpolitikk skal legges fram for landsmøtet i 2004.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 235 Bjarne Sørensen, Sør-Trøndelag

Forslaget gjelder:

- 1: Nedsett av utvalg som sammen med representanter fra arbeidslivorganisasjonene utgreier mulighetene for opprettelse av kunst/kulturombud på arbeidsplassene

Arbeiderpartiet setter ned et utvalg som sammen med representanter fra arbeidsorganisasjonene utgreier mulighetene for opprettelse av kunst/kulturombud på arbeidsplassene.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

2: Tillegg under kap. 9 Noe å leve for

Siste setning i 1. avsnitt forsterkes til

"Vi vil hvert år fram mot hundreårsjubileet i 2005 kraftig trappe opp bevilgningene til kulturformål".

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 251 Merethe Storødegård, Nord-Trøndelag

Forslaget gjelder: Petoro

Petoro må få et utvidet mandat som gir selskapet et spesielt ansvar for å sikre at naturgassen gjøres tilgjengelig for industriell utvikling.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 179 Gisle Handeland, Hordaland

Forslaget gjelder: Kapittel 11, nytt strekpunkt.

Legge til rette for prøveprosjekt med gratis ferjer.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 195 Trygve Bolstad, Hordaland

Forslaget gjelder: Kapittel 5:

- Endre strekpunkt 4.
Øke innenlands bruk av naturgass for å fornye norsk industri, bygge ut infrastruktur for gass, skape nye arbeidsplasser og øke verdiskapingen, innenfor rammen av våre internasjonale klimaforpliktelser.
- Endre strekpunkt 7
Styrke statlige virkemidler overfor bedriftene gjennom en sammenslåing av SND, SIVA og Norges Eksportråd, der hovedkontoret legges utenfor Oslo. Styrke samarbeidet mellom private og offentlige instanser gjennom økt satsing på regionale fonds, såkornfond.
- Nytt strekpunkt
Innføre regler og rammebetingelser for norske sjøfolk på lik linje med våre naboland.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 039 Jon Nordenson, Oslo

Forslaget gjelder: Menneskelig arkitektur og bygningsvern

Den stadig raskere samfunnsutviklingen i Norge, med behov for stadig nye bygningprosjekter medfører store endringer av arkitekturen i landet vårt. I Norge, i motsetning til en rekke andre land i Europa, har modernistisk arkitektur fortsatt hegemoni. Nybyggene preges av en helt unison oppfølging av de modernistiske ideene som preget funksjonalismen og brutalismen på 1960-tallet. AP må gå i bresjen for å få en folkelig debatt om hva slags arkitektur som gir et best mulig menneskelig samfunn og sikre bevaringen av Norges bygningshistorie. Slik kan vi sikre en samfunnsutvikling som gir rom for menneskelige verdier i fremtidens Norge.

Arbeiderpartiet må gå i bresjen for kritikken mot arkitektenes hegemoni på samfunnsutviklingens utforming.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagstiller: 039 Jon Nordenson, Oslo

Forslaget gjelder: Stopp rasering av kulturtilbudet gjennom markedsleie på lokaler

Stadig fler kulturinstitusjoner og kulturtilbud i kommunene, bl.a. i Oslo, møter veggen fordi kommunen gjennomfører forretningsmessig drift av samtlige av kommunes utleieeiendommer.

I Oslo kommune er eksemplene mange. Blant annet den radikale endringen av kinotilbudet som gjennomføres i regi av det sittende byrådet og den store økningen av leiekostnadene for kulturinstitusjonene som leier lokaler av Oslo Viken Energi på Tøyen.

Forretningsmessig drift av kommunes utleie av fast eiendom må ikke gjennomføres før man i hvert enkelt tilfelle har sett på konsekvensene i forhold til kulturlivet. Dette er et absolutt krav fra Arbeiderpartiet.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagstiller: 054 Ragnar Bøe Elgsaas, Oslo

Forslaget gjelder: Kap. 2, side 3 kommunevalgplattform

AP vil:

- Innføre gratis kjernetid i barnehager for fire- og femåringer
- Gi språkopplæring til innvandrermodre kombinert med tilbudet om barnehageplass

Begrunnelse: Mange barn med minoritetsspråklig bakgrunn behersker ikke norsk godt nok til å tilegne seg kunnskaper når de begynner på skolen. Grunnlaget for en vellykket integrering er å kunne snakke norsk og å fullføre skolegangen. Vi har hatt dette som målsetting i mange år, men tar ikke konsekvensen av det. Det er en forutsetning at det også blir en pedagogisk riktig opplæring og at det arbeides for å få barna til å komme.

Mødrene er alfa og omega for barnas muligheter i skolen, og mødrene må få norskopplæring og kunnskaper om den norske skolen samtidig. Uten skikkelig og forpliktende opplæring i både norsk språk samt kunnskap om lokalsamfunnet, vil kvinnene og deres barn forståelse av det norske samfunn fortsatt blir satt unødvendig mye opp mot hverandre.

Kontantstøtten bør på sikt frigjøres til andre formål som er mer samfunnsnyttige, deriblant norskopplæring og programmer for integrering.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagstiller: 090 Thor Lillehovde, Hedmark

Forslaget gjelder: Virkemidler for å møte næringslivets vanskeligheter

Landsmøtet vil at alle kommunene i innlandsfylkene, Hedmark og Oppland skal omfattes av SND's virkemiddelapparat uten geografiske begrensninger.

Videre ber landsmøtet om at det nedsettelse av eller bortfall av arbeidsgiveravgift til næringslivet i disse fylkene for en periode på 10 år.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker

Forslagsstiller: 272 Anne S. S. Mathisen, Nordland

Forslaget gjelder: Forslag vedrørende kommuneøkonomien

1. Ap må kreve at underdekningen i kommunesektoren inndeckes i budsjett 2003.
2. Ap må fremme forslag i Stortinget om å få til en forpliktende opptrappingsplan for kommunene Norge.
- 3 Ap må kreve en revisjon av inntektssystemet som sikrer større treffsikkerhet for å oppnå en mer rettferdig fordeling av offentlige tjenester.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet og redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 218 Turid Reiten Huse, Møre og Romsdal

Forslaget gjelder: Industripolitikk

Arbeiderpartiet bør ha konkrete klare tiltak for å redde industriarbeidsplassene og vi ber derfor landsmøtet slutte seg til følgende strakstiltak:

- En bevisst økonomisk politikk for å få redusert rente og kronekurs
- Øke prosentdel for avskrivning på maskiner og utstyr i næringslivet, slik at nivået i Norge tilsvarer land vi konkurrerer med
- Større omstillings og nyskappingsmidler for SND, med selektive program rettet mot ulike industribransjer
- Delingsmodellen må endres slik at bedrifter med aktive eiere får samme muligheter til å bygge opp kapital som i ordinære aksjeselskap
- Reduksjon av arbeidsgiveravgiften med 1 %
- Aktiv arbeidsmarkedspolitikkk målrettet mot ledige og permitterte.

Tiltakene må finansieres slik at de ikke fører til press på rente og kronekurs.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 298 Anne Strifeldt, Finnmark

Forslaget gjelder: Kommunenes økonomiske situasjon

Det norske Arbeiderparti vil i Stortinget arbeide aktivt for å bedre kommunenes økonomiske situasjon.

Kommunenes økonomiske behov år 2003 tilsier at de statlige rammeoverføringer til kommunene burde økes med 5 – 6 milliarder kroner. Arbeiderpartiet går in for en 3 – 4 årig nasjonal opptrappingsplan for å fullfinansiere Stortingets reformer, dekke pensjonskostnadene og redusere kommunesektorens gjeld.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet og redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller:171 Gunnbjørge Bruntveit, Rogaland

Forslaget gjelder: Statlig handlingsplan for rusmisbruk

"Det henvises til rapporten "MESTRING OG LIVSKVALITET" og ber om at stortingsgruppen følger denne opp slik at vi får en STATLIG HANDLINGSPLAN FOR ARBEIDET MOT RUSMISBRUK. Planen må strekke seg over 4 år og kvalitet, kontinuitet og langsiktighet må vektlegges. Planen må fullfinansieres".

Til redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller:174 Tom Tvedt, Rogaland

Forslaget gjelder: kap. 4, Trygg og aktiv alderdom

Sikre pensjonister nødvendig omsorg og pleie og et pensjonssystem som gir trygghet for inntekt.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller:174 Tom Tvedt, Rogaland

Forslaget gjelder: Arbeid til alle, kap. 5

Staten må etablere et selskap som ivaretar gassutviklingen i Norge.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 176 Odd Henning Johannessen, Rogaland

Forslaget gjelder: En god skole

Nytt første punkt.

Slå ring om, styrke og videreutvikle enhetsskolen.

Tillegg til punkt 1.

Øke kvaliteten... og forbedre læringsmiljøet og sikre elevene tilpasset opplæring.

Tillegg til punkt 6.

Styrke skolenes rådgivningstjeneste og barnas muligheter for å få nødvendig hjelp.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 069 Herdis Bragelien, Hedmark

Forslaget gjelder: Helseforetakene

Det norske Arbeiderparti vil arbeide for at styrene i helseforetakene blir mer åpne og har en sammenstilling som sikrer politisk innflytelse.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet og redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: 193 Trine Pettersen Grønbech, Hordaland

Forslaget gjelder:

Kapittel 2

Forslag til nye strekpunkt:

- Opprette spilleautomathaller med aldersgrense på 18 år
- Et barnevern på barns premisser

3. En god skole

Forslag til endringer av teksten (første avsnitt):

Arbeiderpartiet vil ha en god skole for alle barn. Vi vil bedre kvaliteten og øke kunnskapsnivået i skolen. I Norge er skolen en felles møteplass, noe som er av stor betydning for barna, skolen og samfunnet. Det skal være kvalitet, trygghet og valgfrihet i den offentlige skolen, på denne måten hindrer vi utvikling av et todelt skolesystem. Den offentlige fellesskolen sikrer at alle får like sjanser, uavhengig av inntekt, sosial eller etnisk bakgrunn.

Forslag til endring av strekpunkt:

Endre kulepunkt 3:

- **At den offentlige skolen fortsatt skal være gratis og fri for reklame.**
-

Endre kulepunkt5:

- Gjøre teoretiske fag på yrkesfaglige **studieretninger** mer yrkesrettet, **og få en mer fleksibel lærlingordningen med bl.a. mulighet for å begynne direkte i lære**

Nye kulepunkt:

- Gi den offentlige skolen en solid og stabil økonomi, slik at den blir i stand til å gi alle elever et best mulig tilbud.

Kapittel 6

Endre teksten i første avsnitt 4. setning:

Vi trenger flere som velger *fagutdanning* dersom vi skal klare å få utført....

Erstatte strekpunkt 4:

Arbeide for at alle kommuner tar inn lærlinger og bruker lærlingordningen aktivt i rekrutteringsarbeidet.

Nytt strekpunkt:

Legge til rette for at målene i kompetansereformen (etter- og videreutdanningsreformen) blir fulgt opp med økonomiske bevilgninger.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: 115 Øyvind Birkeland, Buskerud

Forslaget gjelder: Trygg og aktiv alderdom

- Folketrygden skal fortsatt være en bærebjelke i velferdsstaten som sikrer alle en pensjon – også de som ikke har hatt inntekt.
- Alle ansatte i privat sektor må sikres tjenstepensjon gjennom en politisk løsning uavhengig av overgangen til nytt pensjonssystem.
- For å sikre at ytelsene står i rimelig forhold til tidligere arbeidsinntekt legges tjenstepensjonene inn i Folketrygden og blir obligatorisk for alle.
- Pensjonene skal ytes som etterlønn. Samlet pensjon skal minst utgjøre 2/3 av arbeidsinntekten. Pensjonene skal forholdsmessig være høyere enn dette nivå for de lavere inntektsgruppers vedkommende og noe lavere for de høyere inntektsgrupper.
- Vi vil vurdere om ordningen med pensjonspoeng for omsorgsarbeid skal gis tilbakevirkende kraft. For Arbeiderpartiet er det et viktig prinsipp at forskjell i levealder ikke skal gi kvinner dyrere pensjonsordninger enn menn.
- Uavhengig av overgangen til nytt pensjonssystem gis de kvinner som har arbeidet i deltidsstilling og ikke har opptjent pensjonsrettigheter utover særtillegget, øket tilleggspensjon.
- Det er behov for bedre og mer forståelig informasjon om utviklingen i den enkeltes opptjente rettigheter.
- Pensjonsmidlene skal ikke være gjenstand for spekulasjon.

Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagstiller: 196 Ingerid Nordhaug, Hordaland

Kapittel 7

Nytt strekpunkt

Legge til rette for at det kan innføres kostnadsbasert regulering på husleie i utleieboliger i pressområder.

Kapittel 8

Nytt strekpunkt:

Etablere kontaktrom der tunge narkomane kan sette sprøytene sine i trygge omgivelser, med tilgjengelig helsepersonell.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

Forslagsstiller: Roger Hansen, Landsstyret

Forslaget gjelder: Konsekvensutredning for olje og gassvirksomhet

Det gjennomføres nå en konsekvensutredning for olje- og gassvirksomheten med sikte på helårsboring i Barentshavet. Gir utredningen rom for det, vil Arbeiderpartiet gå inn for å åpne nye områder fra Lofoten og nordover for olje- og gassvirksomhet. Inntil utredningen er ferdig må det gis tillatelse for kartlegging av disse ressursene gjennom prøveboring i dette området.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet og redaksjonskomiteen for andre saker.

Forslagsstiller: Roger Hansen, Landsstyret

Forslag gjelder: Et godt miljø og en ren natur

Arbeiderpartiet vil:

- Utvikle arbeid med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder som tar i bruk de ressurser som finnes langs hele kyst-Norge for oppdrett av marine arter, samtidig som dette ikke truer villaksen.

Sikre fiskebestanden i våre havområder gjennom reguleringer som har et ressursmessig gunstig uttak av fiskeressursene, sikre at kystsamfunnenes fordel med nærhet til fiskeressursene blir utnyttet, å etablere miljøovervåking-sentre langs kysten samt etablere trygge transportkorridorer for skipstrafikk langs kysten.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet og redaksjonskomiteen for andre saker.

Ord i saken:

232 Rita Ottervik, Sør-Trøndelag

ba om at hennes forslag istedenfor ble oversendt redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for andre saker.

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

ønsket at til neste landmøte måtte det legges opp slik at alle kunne se innholdet i forslagene som var sendt over til komiteene.

Vedtak: Ønsket blir tatt med til neste landsmøte.

Møtet tok en kort pause.

SAK 10 – INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN FOR ORGANISATORISKE UTVIKLING

Dirigenten ga ordet til leder av redaksjonskomiteen for organisatoriske saker, Jørund Ruud, som la fram følgende innstilling:

VEDTEKTER FOR DET NORSKE ARBEIDERPARTI

Vedtatt på landsmøtet i 2000

§6 Landsmøtet

1. Landsmøtet er partiets høyeste myndighet. Det holdes ordinært et og halvannet til to og et halvt år etter siste landsmøte. Nøyaktig tidspunkt fastsettes av landsstyret. Ekstraordinært landsmøte holdes når landsstyret bestemmer det, eller når fylkespartier som representerer minst 2/5 av partiets medlemmer, krever det.
3. Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte i AUFs fylkeslag eller av et fylkespartis årsmøte eller representantskapsmøte. De skal sendes inn til sentralstyret senest fire måneder før møtet. Slike forslag fra en partiavdeling, et kommuneparti eller årsmøte i AUFs fylkeslag skal sendes inn til sentralstyret gjennom fylkespartienes styrer. Landsstyret har forslagsrett.

§7 Landsstyret

2. Landsstyret består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF og to representanter fra kvinnebevegelsen, som velges av AUF og kvinnebevegelsen selv, og to representanter fra hvert av fylkespartiene. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. Kvinnepolitisk leder bør vurderes som kandidat på linje med en av nestlederne/styremedlemmene. Fylkespartiene velger også to varamedlemmer til landsstyret.

Redaksjonskomiteens innstilling

§6 Landsmøtet

1. Landsmøtet er partiets høyeste myndighet. Det holdes ordinært (*ordene "et og" strykes*) halvannet til to og et halvt år etter siste landsmøte. Nøyaktig tidspunkt fastsettes av landsstyret. Ekstraordinært landsmøte holdes når landsstyret bestemmer det, eller når fylkespartier som representerer minst 2/5 av partiets medlemmer, krever det.
3. Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte i AUFs fylkeslag eller av et fylkespartis årsmøte eller representantskapsmøte. De skal sendes inn til sentralstyret senest fire måneder før møtet. Slike forslag fra en partiavdeling, et kommuneparti eller årsmøte i AUFs fylkeslag skal sendes inn til sentralstyret gjennom fylkespartienes styrer. Landsstyret har forslagsrett.

Alle forslag, uansett forslagstiller, som medfører endring i partiets vedtekter må være innsendt til sentralstyret senest fire måneder før landsmøtet.

2. Landsstyret består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF og to representanter fra kvinnebevegelsen, som velges av AUF og kvinnebevegelsen selv, og to representanter fra hvert av fylkespartiene. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. Kvinnepolitisk leder (*ordet "bør" strykes*) vurderes som kandidat på linje med en av nestlederne/styremedlemmene. Fylkespartiene velger også to

I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. 4. Samme landsstyremøte som bestemmer tidspunkt for landsmøtet velger valgkomité for de valg som skal foretas på landsmøtet	varamedlemmer til landsstyret. I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. 4. Samme landsstyremøte som bestemmer tidspunkt for landsmøtet bestemmer også tidspunkt for landskvinnekonferansen 5. Landsstyret velger valgkomité for de valg som skal foretas på landsmøtet. (påfølgende punktene får et høyere nummer)
---	--

§7 Landsstyret	§ 7 Landsstyret
§11 Suspensjon og eksklusjon 1. Kommunepartiene har rett til å foreslå at enkeltmedlemmer som bryter med partiets vedtekter, retningslinjer og program blir suspendert eller ekskludert. Kommunepartiet kan først gjøre vedtak om suspensjon eller eksklusjon etter at fylkespartiet har uttalt seg om saken. Fylkespartiet uttaler seg på grunnlag av forslag og saksframstilling fra kommunepartiet. Suspenderte eller ekskluderte medlemmer har rett til å anke til sentralstyret. Sentralstyrets vedtak kan kreves lagt fram for landsstyret til endelig avgjørelse. De som foreslås suspendert eller ekskludert, skal ha rett til å bli hørt av alle de instanser som behandler saken. Slik forklaring skal være skriftlig. §12 Alminnelige bestemmelser 7. Det norske Arbeiderpartis organer skal arbeide aktivt og planmessig for likestilling mellom kjønnene.	1. Kommunepartiene har rett til å foreslå at enkeltmedlemmer som bryter partiets vedtekter, retningslinjer og program blir suspendert eller ekskludert. Kommunepartiet kan først gjøre vedtak om suspensjon eller eksklusjon etter at fylkespartiet har uttalt seg om saken. Fylkespartiet uttaler seg på grunnlag av forslag og saksframstilling fra kommunepartiet. Suspenderte eller ekskluderte medlemmer har rett til å anke til sentralstyret <i>innen 3 måneder etter at vedtak om suspensjon eller eksklusjon er fattet</i>. Sentralstyrets vedtak kan kreves lagt fram for landstyret til endelig avgjørelse, <i>dette krav må fremmes innen 1 måned etter vedtak i sentralstyret</i>. De som foreslås suspendert eller ekskludert, skal ha rett til å bli hørt av alle de instanser som behandler saken. Slik forklaring skal være skriftlig. 7. Det norske Arbeiderparti organer skal gjennom forpliktende samarbeidsformer arbeide aktivt og planmessig for likestilling mellom kjønnene.

RETNINGSLINJER FOR KVINNEBEVEGELSEN OG DET KVINNEPOLITISKE ARBEIDET I DET NORSKE ARBEIDERPARTI

<u>Eksisterende retningslinjer</u>	Redaksjonskomiteens innstilling
<u>Formål</u> Det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti har som mål å virkeliggjøre et samfunn der det økonomiske, sosiale og kulturelle liv er bygget på solidaritet og likestilling. Det kvinnepolitiske arbeidet skal sikre representasjon av kvinner i politiske fora og bidra til å skape et arbeidsmiljø i partiet som kvinner kan trives i. Kvinnebevegelsen skal fungere som en pådriver i partiet og sette de saker som kvinner er opptatt av på den politiske dagsorden. Kvinnebevegelsen skal utgjøre en støtte funksjon og et nettverk for kvinner og sørge for skoling, bevisstgjøring og rekruttering.	§ 1 Formål 1. Det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti har som mål å virkeliggjøre et samfunn der det økonomiske, sosiale og kulturelle liv er bygget på frihet, solidaritet og likestilling. 2. Kvinnebevegelsen skal sette de saker som kvinner er opptatt av på den politiske dagsorden og sikre representasjon av kvinner i politiske fora. Kvinnebevegelsen skal være et nettverk for kvinner og sørge for rekruttering, bevisstgjøring og skoling. 3. Kvinnebevegelsen skal bidra til å skape et godt arbeidsmiljø for kvinner i Arbeiderpartiet. 4. Arbeiderpartiets kvinnebevegelse er for alle kvinner i Det norske Arbeiderparti.
<u>ORGANISERING AV ARBEIDET:</u> <u>Kvinnepolitisk arbeid på lagsnivå</u> <i>Formelt navn: Lagets navn først, så kvinnepolitisk ansvarlig/styre. Nåværende kvinnelag og kvinnegrupper beholder det navnet de har.</i> Kvinnelag kan fungere som egne partilag. Det kvinnepolitiske arbeidet i arbeiderlaget kan organiseres i kvinnegrupper, et kvinnepolitisk styre eller ved valg av en kvinnepolitisk ansvarlig som skal ha et særlig ansvar for å stimulere til kvinnepolitisk arbeid i laget, og som skal være kontaktledd mellom kvinnene i laget og det kvinnepolitiske arbeidet på kommune- og fylkesnivå. Laget skal sørge for at gruppa, det kvinnepolitiske styret eller den kvinnepolitiske ansvarlige er representert i styret i laget med fulle rettigheter. Laget er ansvarlig for å legge til rette for et aktivt kvinnepolitisk arbeid	§ 2 Kvinnepolitisk ansvarlig i laget 1. Lagets årsmøte skal velge en kvinnepolitisk ansvarlig. 2. Kvinnepolitisk ansvarlig skal sitte i lagets styret med fulle rettigheter. 3. Kvinnepolitisk ansvarlig skal ha et særlig ansvar for å stimulere til kvinnepolitisk arbeid i laget, og skal være kontaktledd mellom kvinnene i laget og kvinnepolitisk styre på kommune- og fylkesnivå. 4. Laget er ansvarlig for å legge til rette for et aktivt kvinnepolitisk arbeid. 5. Kvinnelag kan fungere som egne partilag.
<u>Kvinnepolitisk styre på kommunenivå</u> <i>Formelt navn: Kommunepartiets navn, så</i>	§ 3 Kvinnepolitisk styre i kommuneparti 1. Kommunepartiets årsmøte velger et

<i>kvinnepolitisk styre (eventuelt kvinnepolitisk ansvarlig).</i> Kommunepartiets årsmøte skal velge et kvinnepolitisk styre. Styret skal bestå av tre til syv personer. Varamedlemmer velges der det er hensiktsmessig. Leder og sekretær velges ved særskilte valg. Styret har til oppgave å være pådriver for likestillingsarbeid og kvinnepolitikk i kommunepartiet, holde nær kontakt med kvinner i kommunestyret, bidra til rekruttering av kvinner til partiet og i samarbeid med kommunepartiets studieleder sørge for skolingstilbud til kvinnene. Styret skal være et bindeledd mellom kvinnene i kommunepartiet og kvinnepolitisk styre på fylkesnivå. Det er også ansvarlig for å holde god kontakt med lagene. I små kommunepartier kan det eventuelt velges en kvinnepolitisk ansvarlig i stedet for et kvinnepolitisk styre. Leder av kvinnepolitisk styre eller vararepresentant (alternativt kvinnepolitisk ansvarlig) deltar i styret i kommunepartiet med fulle rettigheter. I de kommunepartier hvor det dannes arbeidsutvalg, skal kvinnepolitisk leder være medlem av arbeidsutvalget. Alle medlemmene i kvinnepolitisk styre møter på kommunepartiets representantskapsmøter med fulle rettigheter. Alle medlemmene i kvinnepolitisk styre møter på kommunepartiets årsmøte med tale- og forslagsrett. Beretning om det kvinnepolitiske arbeidet legges fram for kommunepartiets årsmøte og behandles på samme måte som beretningen for partiets øvrige arbeid. Kvinnepolitisk styre har forslagsrett til kommunepartiets årsmøte. Kommunepartiet har det økonomiske og administrative ansvaret for det kvinnepolitiske arbeidet. Kommunepartiet har ansvaret for at	kvinnepolitisk styre. Dette skal bestå av 3 til 11 kvinner. Varamedlemmer velges der det er hensiktsmessig. Leder og sekretær velges ved særskilte valg. AUFs lokallag kan utpeke ett kvinnelig medlem som tiltrer styret med fulle rettigheter. Det kan der det er ønskelig, velges en kvinnepolitisk ansvarlig i stedet for et kvinnepolitisk styre. 2. Leder av kvinnepolitisk styre skal sitte i kommunepartiets styre med fulle rettigheter. Kvinnepolitisk styre velger selv sin vararepresentant. Der kommunepartiets styre oppretter arbeidsutvalg, skal kvinnepolitisk leder være medlem av arbeidsutvalget. Der det er oppnevnt en kvinnepolitisk ansvarlig isteden for et kvinnepolitisk styre, skal denne sitte i kommunepartiets styre med fulle rettigheter. 3. Kvinnepolitisk styre skal være pådriver for kvinnerepresentasjon, likestillingsarbeid og kvinnepolitikk i kommunepartiet, bidra til rekruttering, bevisstgjøring og skoling av kvinner og holde nær kontakt med Arbeiderpartiets kvinner i kommunestyregruppa. Kvinnepolitisk styre skal være kontaktledd mellom kvinnene i lag- og kommuneparti og kvinnepolitisk styre på fylkesnivå. 4. Kommunepartiet har økonomisk og administrativt ansvar for det kvinnepolitiske arbeidet. Kvinnepolitisk styre skal ha økonomiske og administrative ressurser til å planlegge og drive et aktivt kvinnepolitisk arbeid. 5. Kvinnepolitisk styre deltar på kommunepartiets representantskapsmøter. 6. Kvinnepolitisk styre skal avgi beretning for det kvinnepolitiske arbeidet som skal inngå i kommunepartiets beretning.
---	--

kvinnepolitisk styre/den kvinnepolitiske ansvarlige sikres tilstrekkelig økonomiske ressurser for et aktivt kvinnepolitisk arbeid.	
--	--

Kvinnepolitisk styre på fylkesnivå

Formelt navn: Fylkespartiets navn, så kvinnepolitisk styre.

På fylkespartiets årsmøte skal det velges et kvinnepolitisk styre. Det kvinnepolitiske styret skal bestå av 7, 9 eller 11 kvinner. Varamedlemmer velges der det er

Hensiktsmessig. Det skal velges leder og nestleder ved særskilte valg.

Kvinnepolitisk styre har ansvar for å være pådriver for det kvinnepolitiske arbeidet i fylkespartiet, holde nær kontakt med kvinnene i fylkesting og kvinnene i kommunepartiene, bidra til å rekruttere kvinner til partiet, i samarbeid med fylkespartiets studieleder gi kvinnene tilbud om skoloring og bidra til å skape et arbeidsmiljø i fylkespartiet slik at kvinner kan trives.

Kvinnepolitisk styre skal være ansvarlig for kontakten mellom det sentrale kvinnepolitiske styret og kvinnene i fylkespartiet gjennom årskonferanser og andre fellesmøter for kvinnelige partifeller i fylket.

Leder i kvinnepolitisk styre eller vararepresentant skal være representert i fylkespartiets styre med fulle rettigheter. Nestleder i kvinnepolitisk styre er vararepresentant. Leder i kvinnepolitisk styre skal være medlem av fylkespartiets arbeidsutvalg, jfr. §3, avsnitt 2 i retningslinjer for fylkespartiene i Det norske Arbeiderparti.

Alle medlemmene i kvinnepolitisk styre møter på fylkespartiets representantskapsmøter med fulle rettigheter.

Alle medlemmene i kvinnepolitisk styre møter på fylkespartiets årsmøte med tale- og forslagsrett. Årsberetning om det kvinnepolitiske arbeidet legges fram for fylkespartiets årsmøte (enten som en del av fylkespartiets beretning eller som egen beretning) og behandles på samme måte som beretningen for fylkespartiets øvrige arbeid.

§ 4 Kvinnepolitisk styre i fylkespartiet

1. Fylkespartiets årsmøte velger et kvinnepolitisk styre. Dette skal bestå av 5 til 11 kvinner. Varamedlemmer velges der det er hensiktsmessig. Leder og nestleder velges ved særskilte valg. Blant medlemmene i det kvinnepolitiske styret kan det dannes et arbeidsutvalg. Leder og nestleder skal være medlemmer i arbeidsutvalget. AUFs fylkeslag kan utpeke ett kvinnelig medlem som tiltrer styret med fulle rettigheter.
2. Leder av kvinnepolitisk styre skal sitte i fylkespartiets styre med fulle rettigheter. Nestleder av kvinnepolitisk styre er vararepresentant i fylkespartiet sitt styre. Der fylkespartiets styre oppretter arbeidsutvalg, skal kvinnepolitisk leder være medlem av arbeidsutvalget.
3. Kvinnepolitisk styre skal være pådriver for kvinnerepresentasjon, likestillingsarbeid og kvinnepolitikk i fylkespartiet, bidra til rekruttering, bevisstgjøring og skoloring av kvinner og holde nær kontakt med Arbeiderpartiets kvinner i fylkestingsgruppa og i kommunepartiene. Kvinnepolitisk styre skal være kontaktledd mellom kvinnene i lag- og kommuneparti og Kvinnepolitisk styre sentralt.
4. Fylkespartiet har økonomisk og administrativt ansvar for det kvinnepolitiske arbeidet. Kvinnepolitisk styre skal ha økonomiske og administrative ressurser til at det er mulig å planlegge og drive et aktivt kvinnepolitisk arbeid. Partisekretæren skal ha Kvinnebevegelsen som sitt ansvarsområde.
5. Kvinnepolitisk styre deltar på fylkespartiets representantskapsmøter. Fylkespartiets vedtekter avgjør antall stemmeberettigede fra kvinnepolitisk styre med minimum 5 og maksimum 11 representanter.
6. Kvinnepolitisk styre deltar på fylkespartiets årsmøte med tale- og forslagssrett. Kvinnepolitisk styre skal avgi beretning for det kvinnepolitiske arbeidet som skal inngå i fylkespartiets beretning.

Kvinnepolitisk styre har forslagsrett til fylkespartiets årsmøte.

Fylkespartiets årsmøte velger representanter til Landskvinnekonferansen.

Fylkespartiet har økonomisk og administrativt ansvar for det kvinnepolitiske arbeidet. Fylkespartiet skal sørge for at det kvinnepolitiske styret sikres et eget budsjett og en forutsigbar økonomi, samtidig som det kvinnepolitiske styret må disponere tilstrekkelige administrative ressurser til at det er mulig å planlegge og drive et aktivt kvinnepolitisk arbeid i fylkespartiet.

En person på fylkespartikontoret, fortrinnsvis partisekretæren, skal ha Kvinnebevegelsen som sitt ansvarsområde, og ha plikt til å møte på kvinnepolitisk styres møter og føre protokoll for styret.

I de fylker der det er hensiktsmessig dannes et arbeidsutvalg blant medlemmene i det kvinnepolitiske styret. Leder og nestleder skal være medlemmer i arbeidsutvalget.

Sentralt kvinnepolitisk styre

Formelt navn: Det norske Arbeiderparti, Kvinnepolitisk styre.

Partiets landsmøte velger et kvinnepolitisk styre som består av 11 medlemmer. Det velges ikke varamedlemmer. Leder, to nestledere og sekretær velges ved særskilte valg. Disse utgjør arbeidsutvalget. Leder av Kvinnebevegelsen eller en vararepresentant skal sitte i partiets sentralstyre med fulle rettigheter. En av nestlederne er vararepresentant.

Kvinnepolitisk styre skal være pådriver for det kvinnepolitiske arbeidet i partiet og sørge for å sette saker som kvinner er opptatt av på den politiske dagsorden. Styret skal sørge for at det blir utviklet skolingstiltak for kvinner, og ellers bidra til å skape et stimulerende politisk miljø og arbeidsformer som vil gjøre det lettere å trekke flere kvinner med.

Kvinnepolitisk styre har ansvaret for å holde nær kontakt med kvinnepolitisk styre i fylkene og Arbeiderpartiets kvinner på Stortinget og i Regjeringa, og gjennom dette også kontakt med de kvinnepolitiske styrene/ansvarlige på lokalplan.

Partiet har økonomisk og administrativt ansvar for det kvinnepolitiske arbeidet. Partiet skal sørge for at det kvinnepolitiske styret sikres eget budsjett og en forutsigbar økonomi, samtidig som styret må disponere tilstrekkelige administrative ressurser til at det er mulig å planlegge og drive et aktivt kvinnepolitisk arbeid. Kvinnepolitisk sekretær skal velges på partiets Landsmøte som et av medlemmene i det kvinnepolitiske styret. Kvinnepolitisk sekretær har daglig tilhold på partikontoret.

§ 5 Kvinnepolitisk styre sentralt

1. Landsmøtet velger et kvinnepolitisk styre som består av 11 medlemmer. Av disse utpeker AUF ett kvinnelig medlem som tiltrer styret med fulle rettigheter. Det velges ikke varamedlemmer. Leder, **nestleder** og sekretær velges ved særskilte valg. Disse utgjør arbeidsutvalget. Kvinnepolitisk sekretær er heltidsengasjert og lønnes av Det norske Arbeiderparti.
2. Kvinnebevegelsens leder skal sitte i partiets sentralstyre med fulle rettigheter. **Nestleder** er vararepresentant.
3. Kvinnepolitisk styre skal være pådriver for kvinnerepresentasjon, likestillingsarbeid og kvinnepolitikk i partiet, bidra til rekruttering, bevisstgjøring og skoling av kvinner og holde nær kontakt med kvinnepolitisk styre i fylkene og Arbeiderpartiets kvinner på Stortinget og i regjeringen.
4. Det norske Arbeiderparti har økonomisk og administrativt ansvar for det kvinnepolitiske arbeidet. Kvinnepolitisk styre skal ha økonomiske og administrative ressurser til at det er mulig å planlegge og drive et aktivt kvinnepolitisk arbeid.
5. To medlemmer av Kvinnepolitisk styre deltar i Landsstyret med fulle rettigheter. Kvinnebevegelsens leder møter i egenskap av sentralstyremedlem.
6. Kvinnepolitisk styre sentralt deltar på Landsmøtet med tale- og forslagsrett. Beretning for det kvinnepolitiske arbeidet legges fram for Landsmøtet.

§ 6 Årskonferanser i fylkene

1. Kvinnepolitisk styre i fylkene arrangerer årskonferanse der alle kvinnelige

	medlemmer i fylkespartiet kan delta. Flere fylker kan gå sammen om å arrangere årskonferanse. 2. Årskonferansen kan fatte politiske og organisatoriske vedtak. Kvinnelige medlemmer i Det norske Arbeiderparti har forslags- og stemmerett. Årskonferansen har forslagsrett overfor Landskvinnekonferansen.
<u>Ledermøter</u> Styret skal minst to ganger i året sammenkalle lederne av de kvinnepolitiske styrene på fylkesnivå til Ledermøter. Nestleder i kvinnepolitisk styre på fylkesnivå er vararepresentanter, og hun innkalles som fast representant dersom leder sitter i det sentrale kvinnepolitiske styret. Ledermøtet skal brukes til informasjonsutveksling mellom fylkene og mellom fylkes- og sentralt nivå. Ledermøtet skal også drøfte og uttale seg om viktige og aktuelle politiske saker.	§ 7 Ledermøtet 1. Ledermøtet holdes minst to ganger i året. Ledermøtet skal drøfte og uttale seg om viktige og aktuelle politiske og organisatoriske saker. Ledermøtet skal utveksle informasjon mellom fylkene og mellom fylkes- og sentralt nivå. 2. Ledermøtet består av lederne av de kvinnepolitiske styrene på fylkesnivå og Kvinnepolitisk styre sentralt. Kvinnepolitisk styre på fylkesnivå velger selv sin vara. Nestleder i kvinnepolitisk styre på fylkesnivå innkalles som fast representant dersom leder sitter i det sentrale kvinnepolitiske styret. AUF kan utpeke to kvinnelige representanter som tiltrer ledermøtet med fulle rettigheter. 3. Utgiftene til Ledermøtet dekkes av landspartiet.
<u>Landskvinnekonferansen</u> Landskvinnekonferansen holdes samme år som partiets ordinære landsmøte. Den består av 150 representanter. Svalbard Arbeiderparti skal ha en representant av disse, så sant et partilag er aktivt på Svalbard. De resterende 149 representanter blir fordelt på fylkene etter samme prinsipp som deltakelse på partiets landsmøte. Representantene velges på fylkespartienes årsmøte. Det sentrale kvinnepolitiske styret og ledermøtet deltar på	§ 8 Landskvinnekonferansen 1. Landskvinnekonferansen holdes samme år som partiets ordinære landsmøte. Landskvinnekonferansen skal fatte politiske og organisatoriske vedtak. Landskvinnekonferansen har forslagsrett overfor partiets landsmøte. 2. Landskvinnekonferansen består av 150 representanter. Svalbard Arbeiderparti skal ha en representant av disse, så sant et partilag er aktivt på Svalbard. De resterende

Landskvinnekonferansen med tale- og forslagsrett. Landskvinnekonferansen skal fatte politiske vedtak. Landskvinnekonferansen har forslagsrett overfor partiets landsmøte. Partiets landsmøte Det sentrale kvinnepolitiske styret tar del i partiets landsmøte med tale- og forslagsrett. Partiets landsmøte behandler beretning om arbeidet i kvinnepolitisk styre og foretar valg av det sentrale kvinnepolitiske styret.	149 representanter blir fordelt på fylkene etter samme prinsipp som deltakelse på partiets landsmøte. Representantene velges på fylkespartienes årsmøte. 3. Ledermøtet og Kvinnepolitisk styre sentralt deltar på Landskvinnekonferansen med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. 4. Forslagsrett til Landskvinnekonferansen har alle kvinnelige medlemmer i Det norske Arbeiderparti. Forslag til Landskvinnekonferansen skal ha innstilling fra Kvinnepolitisk styre i fylkene.
--	---

Kontingent

Ordningen med rullerende kontingent ble vedtatt fordi det skulle være lettere å verve medlemmer på høsten, og at administreringen av kontingentarbeidet skulle bli enklere. Siden 2002 er første året rullerende kontingent blir brukt, må vi gi oss selv tilstrekkelig tid til å gjennomføre de endringer m.m. som skal til før vi får en god effekt av våre nye rutiner. Partiet sentralt har i dag god oversikt over kontingentsituasjonen. Det lages månedlige oversikter som distribueres til fylkespartiene. Kommunepartiene og lagene må også få de nødvendige oversikter slik at arbeidet kan følges bedre opp lokalt.

Fra 1. januar 2003 settes medlemskontingenten til 200 kroner for helt betalende og 100 kroner for halvt betalende medlemmer. Kontingentøkningen fordeles i sin helhet til og likt mellom kommunepartiene og fylkespartiene. Kontingenten fordeles slik: DnA 11,5 %, fylkespartiet 31 %, kommunepartiet 27,5 % og partilaget 30 %.

Dialogforum og arbeidet videre

Landsmøtet 2002 har behandlet Dialogforums rapport og konstaterer at rapporten danner et godt grunnlag for videre politiske og organisatoriske prosesser i partiet. Rapporten drøfter en rekke av de vesentlige utfordringer DnA og hele den sosialdemokratiske arbeiderbevegelsen står overfor.

Arbeiderpartiets trenger en bedre og mer omfattende visjon for den neste fase i samfunnsbyggingen. Sosialdemokratiets utfordringer i forhold til de raske endringene som i dag finner sted, er av avgjørende betydning. I stor monn er disse sammenfallende folkestyrets utfordringer. Det handler om fordeling av makt – og ansvar – mellom oss som samfunnsmennesker og som forbrukere. De handler om de politiske organene på lokalt, nasjonalt og internasjonalt plan, og deres styringsevne og –muligheter i en globalisert økonomisk virkelighet. Det dreier seg om fordeling og omfordeling av ressurser – internasjonalt og innad i det enkelte land. Det dreier seg om mennesket som aktive samfunnsbyggere i en verden utsatt for dramatiske trusler.

En viktig utfordring for partiet blir nå å legge til rette for at flest mulig partifeller og en størst mulig del av partiorganisasjonen deltar aktivt i å drøfte de utfordringer rapporten reiser, og også bidrar til å konkludere.

Dialogforum understreker viktigheten av alliansebygging. De eksemplene som er nevnt i rapporten anbefales brukt i det videre arbeidet. På grunnlag av rapporten bør det utarbeides et rådslag som sendes partiorganisasjonen til behandling i studieringer, samråd m.v. i løpet av 2003. De avklaringene som kommer i løpet av en slik bred, partimessig prosess, vil være en vesentlig del av det materialet valgprogrammet for Stortingsperioden 2005 – 2009 bør bygge på. Landsmøtet vil spesielt understreke viktigheten av en grundig gjennomgang av prinsippdelen av programmet. Partiets grunnleggende ideer og verdisyn ligger fast. Likevel er det av vesentlig betydning at prinsipielle holdninger med jevne mellomrom etterprøves, drøftes, og om nødvendig reformuleres, slik at de oppleves relevante for samtidens mennesker og offensive i forhold til samtidens utfordringer.

Arbeiderpartiet har vært av de viktigste krefter i formingen av dagens velferdssamfunn. Gjennom et århundre har vi vært med å bygge opp et samfunn som har gitt folk en helt annen trygghet og helt andre muligheter enn tidligere. Det skal vi være stolte over. Men vi kan ikke være fornøyde. Vi har ikke nådd langt nok i fordeling og velferd for alle. De sosiale forskjeller mellom fattige og rike i vårt land er fortsatt for store. Arbeiderpartiet må derfor kjempe for en rettferdig fordeling av goder og byrder i landet vårt.

Faglig-politisk samarbeid i endring og utvikling

Det norske Arbeiderparti ønsker å videreføre det forpliktende samarbeidet med Landsorganisasjonen med bakgrunn i det felles samfunnssyn og den felles ideologi som er grunnleggende for begge parter i samarbeidet. Samarbeidet bygger på en dyp gjensidig respekt, som også omfatter aksept for at en vil ha ulikt syn i en del saker. Samarbeidet skal organiseres i faglig-politiske samarbeidskomiteer på nasjonalt plan, på fylkesplan og på kommunenivå. Det faglig-politiske samarbeidet er en vesentlig del av sosialdemokratiets kultur og historie, og skal bæres videre gjennom åpenhet og ryddige men samtidig smidige former. Slik vil formene for samarbeid kunne tilpasses ulike behov og de skiftende politiske og faglige utfordringene vi møter.

Det er av vesentlig betydning for både den faglige og politiske delen av bevegelsen at kontakten med arbeidstakerne på den enkelte arbeidsplass opprettholdes og styrkes. For å opprettholde en tett dialog om de utfordringer og problemstillinger som er av felles interesse kan Arbeiderpartiet danne faglig-politiske utvalg på kommunenivå sammen med ulike LO-forbund.

Den faglige og politiske arbeiderbevegelsen har en rekke felles utfordringer. Den grunnleggende innsatsen for full sysselsetting må fortsette. Arbeid for et inkluderende, ikke ekskluderende, arbeidsliv er en vesentlig del av dette. Velferden må bygges videre ut og arbeidet for likestilling og rettferdig fordeling må fortsette. Et fornyet solidaritetsalternativ vil være et sentralt bidrag for å oppnå dette. Arbeidstakernes rettigheter er utsatt for angrep i norsk politikk. Disse angrepene må slås tilbake. Arbeidsmiljøet må beskyttes og forbedres gjennom både politiske og faglige virkemidler.

Arbeiderpartiet vil dessuten ha en åpen dialog med andre arbeidstakerorganisasjoner og andre grupperinger som er engasjert i menneskenes hverdag og samfunnsspørsmål i bred og helhetlig forstand.

Nedsetting av utvalg

Forslagene fra Sigrun Risholt Nielsen, Landsstyret om nedsetting av idrettspolitisk utvalg og forslag fra Hildur Fallmyr om nedsetting av industri/nærings utvalg reist i fredagens debatt oversendes sentralstyret.

Dirigenten tok deretter opp innstillingene til behandling:

Ordet til innstillingen:

175 Marit Myklebust, Rogaland

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

Landsmøtet understreker også hvor viktig det er at partiets organisasjon i alle ledd, og på alle nivåer blir mest mulige egnet til å engasjere medlemmer og sympatisører i arbeid og for partiet. For å sikre at organisasjonen Det norske Arbeiderparti skal bli enda sterkere, og tilpasset så vel dagens som framtidens utfordringer bør det også gjennomføres et rådslag for dette.

Vedtak:

Vedtekter for Det norske Arbeiderparti enstemmig vedtatt med redaksjonskomiteens endringer.

Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis kommunepartier enstemmig vedtatt med redaksjonskomiteens endringer.

Retningslinjer for kvinnebevegelsen og det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti enstemmig vedtatt med redaksjonskomiteens endringer.

Forslaget til kontingentsats enstemmig vedtatt som redaksjonskomiteens innstilling.

Forslag om Dialogforum og arbeidet videre enstemmig vedtatt som redaksjonskomiteens innstilling og med intensjonene i tilleggsforslaget fra 091 Ragnar Nordgreen, Oppland.

Faglig-politisk samarbeid i endring og utvikling enstemmig vedtatt som redaksjonskomiteens innstilling.

Nedsetting av utvalg enstemmig vedtatt som redaksjonskomiteens innstilling.

Møtet slutt kl 16.45.

Søndag 10. november 2002

Møte ble satt kl 09.02.

Forsamlingen sang "Samholdssangen". Forsanger Vigdis Fossum og på piano Torbjørn Vikstedt.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

119 Aud Watnebryn, Buskerud søker om permisjon første del av dagens forhandlinger.

Vedtak: Søknaden innvilget.

SAK 10 – INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN FOR ANDRE SAKER

Dirigenten ga ordet til Hill-Marta Solberg, leder av redaksjonskomiteen for andre saker, som la fram redaksjonskomiteens innstilling.

Dirigenten påla landsmøtet at de som ønsket ordet til innstillingen holdt seg til forslaget, og ikke debatterte.

1 Arbeid og verdiskaping

Arbeid til alle er jobb nummer en. Arbeiderpartiet vil trygge arbeidsplassene til alle de som i dag mister jobben. På ett år er over 16.000 flere registrert som arbeidsledige. Regjeringen anslår i statsbudsjett at vi neste år kan passere 100.000 arbeidsledige, totalt sett. Ikke siden begynnelsen av 1990-årene har vi opplevd en tilsvarende økning. Daglig kommer det meldinger om nedleggelse og utflagging av norske arbeidsplasser, om permitteringer og om lokalsamfunn som rammes hardt. Høy rente, sterk krone, og reduserte norsk eksport, har ført til en vanskelig situasjon for vårt eksportrettede næringsliv. Arbeiderpartiet vil at pengepolitikken etter gjeldende forskrift skal bidra til stabil valutakurs og bidra til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting. Bedriftene påføres en ekstraregning på flere hundre millioner kroner som følge av at arbeidsgiverperioden ved permittering øker fra 3 til 20 dager i statsbudsjettet. Mange av de bedriftene som rammes sterkest ligger i distriktene, er hjørnesteinsbedrifter i lokalsamfunn, noe som innebærer at vi står overfor økt fraflytting fra distriktene fordi folk mister jobb og inntekt. For å trygge arbeidsplassene vil Arbeiderpartiet føre en politikk mot denne utviklingen.

Regjeringen tar ikke denne utviklingen på alvor. Den har ingen næringspolitikk og den setter ikke inn noen tiltak mot økt ledighet. I dag er det over 75.000 ledige personer og mindre enn 9.000 ordinære tiltaksplasser. Blant de prioriterte gruppene; ungdom, innvandrere og langtidsledige, er det 3-4 personer per ordinære arbeidsmarkedstiltak. Dette regnestykket går ikke opp og viser at Regjeringen ikke har noen sysselsettingspolitikk. Når regjeringen i tillegg kutter i fjernundervisningen, tar de heller ikke behovet for videreutdanning og omskolering på alvor. Arbeiderpartiet er opptatt av å sikre alle mulighet for utdanning, uansett hvor i landet de bor.

Arbeidsledige er blant dem som har det økonomisk vanskeligst. Likevel kutter Bondevik-regjeringen i dagpengeordningen ved å innføre nye karensdager, øke inntektsgrensen før man kan få dagpenger og ved å fjerne det beregnede feriepengetillegget i trygden.

Arbeiderpartiet vil føre en økonomisk politikk for å bevare og skape nye arbeidsplasser og sikre grunnlaget for næringsvirksomhet over hele landet. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond har garanterer at de med samme rammevilkår som i 2001 kan skape 60.000 nye arbeidsplasser. Regjeringens svar er å trekke inn midler fra SND når det gjelder nyskaping og forskning. Titusenvis av arbeidsplasser har blitt opprettet og reddet ved hjelp av SNDs ordninger. SND har fungert etter forutsetningene og har oppnådd gode resultat. Arbeiderpartiet vil derfor styrke SND.

For å stimulere til en styrking av norsk industri og en fremtidsrettet industripolitikk, må det satses på effektiv energibruk, mer effektiv teknologi og satsing på fornybare energikilder. Arbeiderpartiet er opptatt av at etablering av gassbasert industri må være et viktig ledd i verdiskapningen i Norge. Tradisjonell industri sliter, og vi må være villig til å tenke utradisjonelt. Enten det dreier seg om nyetableringer eller videreutvikling av eksisterende bedrifter, vil prosjektene være viktige med tanke på sysselsettingen. En aktiv industripolitikk må tilpasses miljøstandarder i det moderne Europa. Det er god distriktspolitikk å stimulere til utnyttelse av naturgass. Bruk av gass innenlands må ligge innenfor rammene under Kyoto-protokollen. Arbeiderpartiet er opptatt av å øke bruken av gass som et miljøvennlig drivstoff for ferger, og at det bygges ut distribusjonssystemer for å øke bruken av gassdrevne busser og andre kjøretøyer i de store byene.

Arbeiderpartiet vil:

- *gjøre kampen mot arbeidsledighet til hovedmål i den økonomiske politikken*
- *ha et verdiskapningsprogram for langsiktig utvikling av industrien*
- *bedre avskrivingssatsene for maskiner til bedriftene*
- *oppretholde et aktivt statlig eierskap i nøkkelbedrifter i Norge*
- *bruke gjenkjøpsavtaler ved store forsvarsinvesteringer*
- *øke bevilgningene til SNDs virkemidler for å fremme nyskaping og innovasjon*
- *satse på et program for å unngå utflagging og nedlegging av norsk møbelindustri*
- *øke den offentlige og private forsknings- og utviklingsinnsatsen*
- *ha et sterkere statlig engasjement for bredbånd i hele landet*
- *at alle arbeidsledige må få et tilbud og Aetat må styrkes som formidlingsaktør*
- *bevare dagpenge- og permitteringsordningene som i dag*
- *ha flere tiltaksplasser. gjeninnføre ungdomsgarantien slik at alle unge under 25 år får tilbud om arbeid, utdanning eller arbeidsmarkedstiltak*
- *oppretholde fjernundervisningstilbudet*

Ordet i saken:

142 Anne M. Blaker, Telemark

Som la fram følgende forslag:

Det foreslås et tilleggspunkt til kap. 1. Arbeid og verdiskaping side 2, under Arbeiderpartiet vil:

Staten må ta medansvar for utbygging av infrastruktur for gass.

Vedtak: Forslaget ble avvist.

090 Thor Lillehovde, Hedmark
Som la fram følgende forslag:
Endring i kulepunkt 7 – side 2
Det foreslås den endring at ordet møbel strykes.

Begrunnelse: Dette gjelder alle typer industri, - og det blir for, "smalt" bare å peke på en bransje.

Vedtak: Forslaget vedtatt innarbeidet.

205 Ottar Nygård, Sogn og Fjordane
Som la fram følgende forslag:
Nytt strekpunkt
Auke innsatsen for å unngå utflagging og nedlegging av norsk industri.

Vedtak: Forslaget vedtatt innarbeidet.

037 Hans Marius Johnsen, Akershus
278 Olav Sigurd Austad, Nordland

174 Tom Tvedt, Rogaland
Som la fram følgende forslag:
Nytt punkt:
Bidra til integrering av funksjonshemmede i det vanlige arbeidslivet.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

008 Mariana Oberte, Østfold
Som la fram følgende forslag:
Vi beklager at det ikke er satt opp noen pkt om miljø. Det er nødvendig å være tydelig også på dette området.
Vi viser til vårt forslag om å sikre vannkvaliteten i vassdrag. Vi ber om at disse forslagene sendes over til Sentralstyret for nærmere vurdering.

Vedtak: Forslaget oversendes Sentralstyremøte.

080 Jan Pallin, Hedmark
Som la fram følgende forslag:
Det norske Arbeiderparti skal arbeide for å få innført "kommunale næringsfond" igjen.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

197 Eilert Jan Lohne, Hordaland

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen for andre saker

Dirigenten spurte Anne Blaker om hun opprettholdt sitt forslag.
Forslagsstilleren opprettholdt forslaget

Vedtak: Forslaget ble avvist.

037 Hans Marius Johnsen, Akershus

Ønsket at forslag 3.30 skulle realitetsbehandles, forslaget lyder slik:

Kommuner og fylkeskommuner må overta arbeidsgiveransvaret for lærere

Det må arbeides for at kommunene og fylkeskommunene gis alle aktive roller som arbeidsgiver for alle ansatte i kommunen.

Et helt nødvendig bidrag til å kunne gi kommunene og fylkeskommunene muligheten til å styre og utvikle skolene, vil være å overta arbeidsgiveransvaret for lærerne fullt ut. Lokale arbeidsgivere må gis samme mulighet til å stimulere til utvikling, innsats og resultater som på kommunens øvrige ansvarsområder.

Den vesentligste del av kommunens utgifter til skolen er lærerlønningene. Så lenge Staten har forhandlingsansvaret har kommunene ingen innflytelse på den aller største del av skolebudsjettet. Vi oppnår heller ikke den fleksibilitet i lønssystemet for denne arbeidstakergruppen som det synes å være et tverrpolitisk mål å nå fram til.

Vedtak: Forslaget ble vedtatt med 132 stemmer mot 117 stemmer.

Det ble søndag 10. november lagt fram en presisering fra delegaten 037 Hans Marius Johnsen som lød slik:

Vi hadde votering på et oversendelsesforslag, nr. 30.03, som går på arbeidsgiveransvaret for lærerne. I går behandlet vi faglig/politisk samarbeid med en god uttalelse. Det er av avgjørende betydning at man følger opp denne i forhold til lærerorganisasjonene. Det er ingen hemmelighet at det er deler av miljøet i lærerorganisasjonene som ikke ønsker at kommunene skal være arbeidsgiver for lærerne. Derfor må man få til en positiv dialog i forkant av en prosess som nok vil ta noe tid, før man eventuelt kan komme i mål. Og jeg regner med at partene er med i denne prosessen. Når jeg snakker om partene så snakker jeg om Landsorganisasjonen og Kommunenes Sentralforbund som representerer kommunene i tillegg til partiet, og at Sentralstyret da gis en fullmakt til å lage denne prosessen i forhold til vedtaket. Det var bare denne presiseringen jeg ønsker å komme med fordi det har vært en del samtaler rundt akkurat hvordan vi skulle håndtere dette vedtaket.

Vedtak: Hans Marius Johnsens forslag om at Sentralstyret gis fullmakt til å lage en prosess i forhold til vedtaket, enstemmig vedtatt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 1 enstemmig vedtatt.

2 Sosialdemokrati fordi vi trenger hverandre *Et valg for velferd og fellesskapsløsninger*

Kommune- og fylkestingsvalget i 2003 blir et viktig valg for Arbeiderpartiet og et valg av stor betydning for utviklingen av velferdssamfunnet. En stemme til Arbeiderpartiet blir en stemme

for fellesskapsløsninger og velferd, for trygghet, for rettferdighet og for frihet. Arbeiderpartiet vil gjøre dette valget til et mobiliseringsvalg for de sosialdemokratiske verdier.

Foreldre skal være trygge for at barna får en god skole og en trygg oppvekst. Derfor skal vi bygge barnehager og ruste opp skolene. Mennesker som sliter med rusproblemer skal få et hjelpetilbud og omsorg i denne vanskelige tiden. Eldre skal få den omsorg og sikres den hjelp de trenger. Arbeiderpartiet vil ikke akseptere at folk er utrygge og sliter i hverdagen, vi vil derfor bygge ut fellesskapsløsninger som gir trygghet og frihet for hver enkelt.

Fellesskapsløsninger og en god velferd forutsetter et høyt skatte- og avgiftsnivå. Likevel rammer enkelte skatter og avgifter sosialt urettferdig, og Arbeiderpartiet vil derfor ha en gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet for å oppnå en bedre sosial fordeling av byrdene. Vi vil forbedre skattekontrollen og beholde kemnerkontorene kommunale. Samtidig må vi stille krav til fornyelse av offentlig sektor, slik at vi får mer ut av ressursene og bedre standard på tjenestene. Vi ønsker høy kvalitet på skole og helsetilbud, barnehager og eldreomsorg for å gi enkeltmennesker de tjenestene de trenger.

Arbeiderpartiet vil styrke kommunene. God kommuneøkonomi er en forutsetning for en god skole for alle, gode barnehager og eldreomsorg. Gjennom Bondevik-regjeringens forslag til statsbudsjett får kommunene nå den laveste veksten i sine inntekter på flere år, mens det private forbruket øker kraftig. Vi vet at mange kommuner har økonomiske problemer, som betyr kutt i fellesoppgaver som barnehage, skole, eldreomsorg. Det kan vi ikke akseptere.

Velferden i kommunene våre må bygge på reell folkevalgt lokal styring og fordeling. Folkevalgte må ha reell innflytelse, derfor vil vi øke den kommunale handlefriheten gjennom redusert øremerking av statlige tilskudd og økning av frie inntekter. De oppgavene som ikke kan løses av den enkelte kommunen skal ivaretas av fylkeskommunene. Sammenslåing av fylkeskommuner og kommuner kan skje dersom det gjøres vedtak om det i de fylker og kommuner det gjelder.

Arbeiderpartiet vil:

- *gjøre kommunevalg-03 til et mobiliseringsvalg for sosialdemokratiske verdier*
- *sette satsing på velferd foran skattelettelser*
- *forebygge og bekjempe fattigdom*
- *bedre kommunenes økonomi, og ha en helhetlig plan for oppretting av den økonomiske ubalansen i kommunesektoren*
- *øke det lokale selvstyret og redusere øremerkingen til kommunesektoren*
- *arbeide for at styrene i helseforetakene blir mer åpne og har en sammensetning som sikrer politisk innflytelse*

Ordet i saken:

232 Rita Ottervik, Sør-Trøndelag

Som la fram følgende forslag

Tillegg til 4. kulepunkt:

Opptappingen starter i 2003.

Vedtak: Forslaget ble avvist.

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

Som la fram følgende forslag

Pkt 5 får denne ordlyden
Øke det lokale selvstyret.

Vedtak: Forslaget ble avvist.

225 Gunn Inger Løvseth, Sør-Trøndelag

Som la fram følgende forslag

Endring av 2. første setninger i 2. avsnitt til uttalelse nr. 2, "Andre saker"

Fellesskapsløsninger og en god velferd forutsetter et høyt skattenivå. Enkelte skatter og avgifter rammer sosialt urettferdig, og AP vil derfor ha en gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet for å oppnå en bedre sosial fordeling.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

171 Gunnbjörg Bruntveit, Rogaland

Som la fram følgende forslag

Statlig handlingsplan mot rus

Henvvisning til rapporten "Mestring og livskvalitet" og ber om at Stortingsgruppa følger den opp, slik at man får en statlig handlingsplan for rus.

Forslag til vedtak: Oversendes Sentralstyret for videre behandling.

Vedtak: Forslaget vedtatt oversendes Sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 2 med de vedtatte endringene enstemmig vedtatt.

3 Behov for en ny kystpolitikk

Det er enorme muligheter for næringsutvikling langs kysten. Vi har tilgang til noen av verdens mest produktive havområder med rike muligheter for fiske og havbruk. Med målrettet utnyttelse av ressursene har vi grunnlag for olje- og gassvirksomhet langt fram mot neste århundre. Norge er en av verdens fremste skipsfartsnasjoner, og et ettertraktet reisemål.

Samtidig preges deler av kysten av stagnasjon og befolkningsnedgang. Mange av kystkommunene i Finnmark har mistet mer enn en fjerdedel av folketallet de siste tyve årene. Utfordringen forsterkes gjennom økt internasjonal konkurranse og skjerpede krav til kompetanse og omstillingsevne.

Arbeiderpartiet vil utnytte mulighetene langs kysten til skape ny vekst i kystsamfunnene. Styrket næringsvirksomhet er en forutsetning for å sikre hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Noen av Norges fremste fortrinn ligger langs kysten. Vi må gjøre bruk av disse mulighetene også for å trygge det økonomiske grunnlaget for vår framtidige velferd. Arbeiderpartiet vil gjøre kysten til en drivkraft for nasjonal verdiskaping.

Da må fundamentet for kystsamfunnene gjøres sterkere og bredere. Ressursforvaltningen må være bærekraftig og bygge på vern gjennom bruk. Vi vil styrke kompetansen og forskningsinnsatsen, og bolig-, arbeids- og serviceregionene skal bli mer robuste. Vi ønsker en levende kystkultur. En forutsetning for en levende kystkultur er et levende kystlandbruk.

Offentlig og privat virksomhet må spille bedre sammen for å skape kraftfulle utviklingsmiljø. Arbeiderpartiet vil bygge ut infrastruktur som vei- og jernbanesystemer, samt tele- og bredbåndsnett over hele landet.

Arbeiderpartiet vil satse på de fortrinn som finnes langs kysten og langs de enkelte delene av kysten. Norsk skipsfartsnærings ledende posisjon må sikres gjennom rammevilkår som er likeverdig med konkurrentene i EU. I tillegg må Norge bli verdens fremste sjømatnasjon gjennom en massiv satsing på forskning på nye produkter, nye arter for oppdrett og marin bioteknologi.

Ytterligere tiltak må settes inn for å motvirke den negative utviklingen i de nordligste områdene. Regionale myndigheter må få større innflytelse på fiskeri- og havbrukspolitikken.

Arbeiderpartiet mener det er behov for en ny og helhetlig kystpolitikk. Vi vil trekke hele partiorganisasjonen med i en bred drøfting av de tiltak som skal settes inn.

Arbeiderpartiet vil:

- *utnytte mulighetene langs hele kysten for å bli verdens beste fiskerinasjon*
- *satse på at Norge skal bli verdens fremste sjømatnasjon*
- *satse på forskning og utvikling av nye marine produkter, nye arter og marin bioteknologi*
- *sikre norsk skipsfart rammevilkår som er likeverdig med konkurrentene i EU*
- *bygge opp Norge som internasjonalt reisemål*

Ordet i saken:

273 Lisbeth Berg Hansen, Nordland

Som la fram følgende forslag

Tillegg til avsnitt 6

Markedsadgangen for fiskeri- og havbruksnæringa må sikres gjennom internasjonale avtaler.

Vedtak: Forslaget vedtatt oversendes Sentralstyret

208 Venke Nordeide, Sogn- og Fjordane

Som la fram forslag til ekstra kulepunkt

Arbeiderpartiet vil bidra sterkere til å øke rekruttering til fiskeri- og havbruksnæringen gjennom ytterligere samarbeid mellom skole og næringsliv.

Vedtak: Forslaget oversendes Sentralstyret

Ordet i saken:

127 Kjetil Klaveness, Vestfold

Som la fram følgende forslag

Arbeiderpartiet vil at Staten skal bidra med penger til å kjøpe opp strandområder for å bedre tilgangen til allmennheten.

Nytt strekpunkt: Bidra til oppkjøp av strandsoner.

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen for andre saker

Hun opplyste at forslaget anes dekket i plattform for kommunevalget.

Vedtak: Forslaget avvist da det anses innarbeidet i forslag til plattformen til kommunevalget.

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 3 med de vedtatte endringene enstemmig vedtatt.

4 En styrket kollektivsatsing

En god kollektivtransport er et offentlig ansvar. De siste årene har vi sett en utvikling mot mer markedsorientering og kutt i tilskuddene til kollektivtilbud mange steder i landet. Dette kan vi ikke godta. Arbeiderpartiet vil ta et krafttak for å styrke kollektivtransporten over hele landet. Kollektivtransporten må være et reelt alternativ der dette er mulig - både i forhold til pris og tilbud.

Arbeiderpartiet vil satse på jernbane. Vi vil kjempe mot regjeringens politikk for å privatisere og konkurranseutsette jernbanestrekninger. NSB og Jernbaneverket må få ressurser til å satse i nærtrafikken. Vi vil også legge til rette for å få mer godstransport over fra vei til bane, blant annet ved tilrettelegging for godstransport ved aktuelle jernbanestrekninger og ved aktivt å bruke avgiftssystemet for å oppnå en slik utvikling.

Regjeringen Stoltenberg innførte en rabattordning for ungdom og studenter på kollektivreiser. Arbeiderpartiet vil utvide denne til 50% på periode- og flerreisekort, og utvide rabattordningene for studenter også på jernbanereiser.

Staten har et særlig ansvar for å bidra til en kraftig forbedret kollektivtransport i og rundt de store byene. Vi vil satse særlig på trikk og banebaserte løsninger i storbyområdene.

Også i distriktene må kollektivtrafikken styrkes. Vi må sikre ekspressbussenes rammevilkår, og opprettholde et godt regionalt flyplassnett. Staten må gjennom offentlig kjøp av flytjenester bidra til et godt flytilbud til en overkommelig pris i distriktene.

Arbeiderpartiet vil:

- gjennomføre en omfattende satsing på kollektivtransport i hele landet.
- utvide rabattordningene for ungdom og studenter
- at staten tar et utvidet ansvar for kollektivtransport i og rundt de store byene.
- at investeringer i kollektivtransport må likestilles med investering i riksvei
- at det ikke er ansattes arbeidsvilkår som skal avgjøre dersom kollektivtransport skal på anbud
- opprettholde et godt regionalt flyplassnett og gi et godt flytilbud i distriktene

Ordet i saken:

183 Arne Jakobsen, Hordaland

Som la fram følgende forslag

Kulepunktet om ansattes arbeidsvilkår endres til: Dersom kollektivtransport skal ut på anbud skal de ansattes arbeidsvilkår sikres.

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen opplyste at redaksjonskomiteen støtter forslaget.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

243 Terje Mortensen, Sør-Trøndelag

Som tok opp sitt forslag om bompengefinansiering

- Arbeiderpartiet vil gå imot fremtidige bomveipengefinansierte veiprojekt

- Arbeiderpartiet vil utrede alternative finansieringsformer

Ber om at forslaget blir realitetsbehandles.

Vedtak: Forslaget ble avvist.

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen for andre saker

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 4 med de vedtatte endringene enstemmig vedtatt.

5 En ny integreringspolitikk

Norge er et flerkulturelt land. Deler av landet har et betydelig innslag av mennesker med annen etnisk bakgrunn enn norsk. Økt mangfold og impulser fra andre kulturer er grunnleggende positivt. Vi vil skape et inkluderende samfunn med god integrering mellom forskjellige etniske grupper. Det er en gjensidig prosess, hvor både nordmenn og etniske minoriteter må delta. Vi vil skape aksept for at det i dag finnes flere måter å være norsk på. At samfunnet er i ferd med å bli flerkulturelt må også ha konsekvenser for måten vi organiserer samfunnet på.

Det er gjort mange feil i integreringsarbeidet til nå. Som en følge av det ser vi holdninger som er preget av skepsis og frykt for det ukjente både blant flertallet og i minoritetsmiljøer. En av Arbeiderpartiets hovedutfordringer er å skape en ny integreringspolitikk med større forståelse og aksept. Vi må behandle mennesker først og fremst som enkeltindivider – ikke som del av en gruppe. Den offentlige fellesskolen er vår viktigste arena for integrering av barn og unge med minoritetsbakgrunn.

De to mest sentrale elementene i Arbeiderpartiets integreringspolitikk skal være arbeid og norskopplæring. Manglende språkkunnskaper og problemer med å få jobb er de største problemene den etniske minoritetsbefolkningen har i dag. Arbeidsledigheten er høyere blant personer med minoritetsbakgrunn enn i befolkningen for øvrig, og mange er overkvalifiserte for jobbene de har. Blant de med de laveste inntektene, er personer med minoritetsbakgrunn overrepresentert. Særlig gjelder dette kvinner med slik bakgrunn. Arbeiderpartiet kan ikke godta en utvikling hvor mennesker med minoritetsbakgrunn systematisk sliter med å komme inn på arbeidsmarkedet.

God og tilstrekkelig opplæring i norsk og samfunnskunnskap er viktig for å gi like muligheter både i arbeidsmarkedet og i oppvekstmiljøet. Slik opplæring må være obligatorisk, og ikke noe man kan velge bort.

Integrering og verdimangfold betyr ikke aksept for intoleranse og diskriminering. Det norske samfunn bygger på noen grunnleggende normer og verdier som ingen har rett til å bryte.

Overgrep som tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er krenkende og undertrykkende, og Arbeiderpartiet tar sterk avstand fra slike handlinger. Vi aksepterer ikke at kultur eller religion brukes som begrunnelse for manglende frihet og manglende likestilling.

Arbeiderpartiet ønsker å invitere de etniske minoriteters organisasjoner til et bredt samarbeid for å arbeide for bedre integrering og bedre levekår for minoritetsgrupper.

Arbeiderpartiet vil:

- *gjøre arbeid og norskopplæring til de mest sentrale områder i vår integreringspolitikk*
- *gi tilstrekkelig og obligatorisk norskopplæring av god kvalitet, slik at køene fjernes.*
- *bedre godkjenningsordningene for studiekompetanse fra utlandet.*
- *innføre et obligatorisk introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger, de som får opphold på humanitært grunnlag og familiegjenforente.*
- *at det offentlige skal ha et spesielt ansvar for å rekruttere bredt fra hele befolkningen, om det er kvalifiserte søkere med minoritetsbakgrunn til offentlige stillinger, skal minst en av disse innkalles til intervju.*
- *etablere og aktivt stimulere til ordninger hvor arbeid og arbeidstrening kan kombineres med norskopplæring.*
- *ha undervisning om tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og kvinners juridiske rettigheter i grunn- og videregående skole.*
- *gi klare instruksjoner til barnevern og sosialkontorer om å bistå jenter og gutter som føler seg truet til å bli giftet bort.*

Ordet i saken:

015 Paul Henriksen, Østfold

Som la fram følgende forslag:

Kulepunkt 2 endring: Gi tilstrekkelig og obligatorisk norskopplæring av god kvalitet.

Nytt punkt: Sikre nødvendig saksbehandlingskapasitet i UDI slik at køene fjernes.

Nytt punkt: Sikre nødvendige midler gjennom Husbanken for å redusere køene av bosettingsklare i asylmottak.

Vedtak: Endringsforslaget vedtatt. De nye punktene sendes til Stortingsgruppa for oppfølging.

Ordet i saken:

113 Lise Christoffersen, Buskerud

Forslaget gjelder tillegg til 2. setning 1. avsnitt.

...enn norsk, menneskelige ressurser og kompetanse som det norske samfunnet så langt ikke har greid å utnytte godt nok.

Nytt kulepunkt:

Bruke kultur som et aktivt og for samfunnet berikende virkemiddel i integreringsarbeidet

Vedtak: Forslaget vedtatt.

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen for andre saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 5 med de vedtatte endringene enstemmig vedtatt.

6 Reell likestilling

Frihet, likhet og solidaritet representerer Arbeiderpartiets verdier, som vi bygger vår politikk på. Frihet for enkeltmennesket handler om frihet til å forme sitt eget liv, likhet handler om at alle skal ha like rettigheter og muligheter, uavhengig av bakgrunn som for eksempel sosial tilhørighet, kjønn, og seksuelle legning. Solidaritet handler om evne og vilje til å fordele slik at alle kan oppnå frihet og likverd.

Det er flere forhold i samfunnet som tilsier at det er fortsatt behov for å kjempe for økt likestilling for kvinner. Eksempler på områder som trenger endringer, er forhold i arbeidslivet som lønn, permisjon og stillingsopprykk, og pensjon.

Kontroll over egen tid og økonomi er av sentral verdi. Det er en kjensgjerning at kvinner i større grad jobber deltid enn menn. Arbeiderpartiet mener at heltid bør være en rettighet og deltid en mulighet. Både kvinner og menn skal ha frihet til å kombinere familie med jobb, og frihet til å velge passende omsorgstilbud. Arbeiderpartiet mener at permisjonsordninger i arbeidslivet og omsorgstilbud for barna som barnehage, skal være ordninger som legger til rette for likestilling i familiene, og er til barnas beste. Barnehager er derfor et viktig område. Arbeiderpartiet mener at det ikke er akseptabelt at det er tusenvis av barn i kø for å få barnehageplass. Kontantstøtten er ikke en del av vår familiepolitikk. Alle som ønsker skal få barnehageplass. Arbeiderpartiet vil ha flere og billigere barnehager, med en maksimal pris på 1500 kr per plass. Alle barn må få lik mulighet til å delta i skolefritidsordningen. Arbeiderpartiet aksepterer derfor ikke Regjeringens forslag i statsbudsjettet for 2003 om å halvere den offentlige støtten til denne, fordi det vil medføre at egenandelene vil øke og tilbudet reduseres.

Likestilling handler også om selv å bestemme over egen kropp og seksualitet, der stolthet over egen kropp er viktig. Arbeiderpartiet mener at alle skoler skal ha et godt tilbud om skolehelsetjeneste. Samtidig er det også viktig at det finnes et godt regelverk mot seksuell trakassering på skoler, høyere utdanningsinstitusjoner og i frivillige organisasjoner.

Alle har rett til et liv i frihet og med personlig sikkerhet. Vold mot kvinner er et alvorlig samfunnsproblem. Arbeiderpartiet mener at politiet må styrke innsatsen mot vold mot kvinner, og gjennom økt kompetanse på seksualisert vold. Samtidig må krisentrene sikres nødvendig finansiering slik at de kan opprettholde tilbudet.

Arbeiderpartiet vil:

- styrke lovgivningen når det gjelder likelønn
- at heltid blir en rettighet og deltid en mulighet
- at det bygges flere og billigere barnehager
- at tilbudet med skolefritidsordningen blir opprettholdt, og at barn får lik mulighet til å delta.
- at alle skoler, både grunn- og videregående skal ha et godt tilbud om skolehelsetjeneste.
- at det i hvert politidistrikt må være kompetanse på seksualisert vold.

Ordet i saken:

097 Kristin Johansen, Oppland

Som la fram forslag om nytt kulepunkt :

Bidra til full deltakelse og likestilling for funksjonshemmede.

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen for andre saker.

Dirigenten spurte så forslagsstilleren om vedkommende ønsket forslaget realitetsbehandlet. Forslagsstilleren ønsket å opprettholde forslaget.

Vedtak: Forslaget avvist.

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse 6 enstemmig vedtatt.

7 En bedre organisert verden

Arbeiderpartiet setter kampen mot fattigdom og for fred øverst på dagsorden. Vi vil arbeide mot undertrykkelse og nød i verden.

Å trygge sivile og sosiale menneskerettigheter er viktig. Det viktigste tiltaket for å redusere menneskerettighetsbrudd vil være demokratisering, rettferdig fordeling og internasjonal fattigdomsbekjempelse. For å sikre en stabil utvikling i verdens fattige land, er det av sentral betydning at kvinner trekkes aktivt med og gis muligheter til selv å bedre sin livssituasjon. Vi må også intensivere menneskerettighetskampen for kvinner og barn. Norge må bidra til internasjonalt press mot land som blant annet praktiserer lovgivning med inhumane straffemetoder. Det er viktig at vi har tett kontakt med kvinnegrupper i disse landene. Kvinner blir utsatt for vold på tvers av landegrenser. Mange kvinner og barn er ofre for internasjonal handel på det globale sexmarkedet. Dette gjør at vold mot kvinner og menneskerettigheter må være et tema i internasjonale organisasjoner. Vi trenger samordnede tiltak. Videre er det viktig å støtte frigjøringsbevegelser og organisasjoner som kjemper mot totalitære regimer og for elementære menneskerettigheter. Vi ønsker en offensiv utenrikspolitikk som tar utgangspunkt i vern av menneskerettigheter på alle nivåer.

HIV/ AIDS epidemien er mer enn et helseproblem, som har utviklet seg til en sosial krise på globalt nivå. Bekjempelse av HIV/AIDS må omfatte forebygging, behandlingstilbud og tiltak som setter enkeltmennesker og lokalsamfunn i stand til å mestre den belastningen epidemien medfører. Et primært mål i innsatsen mot AIDS er å styrke kvinners stilling og å involvere menn aktivt som partnere i kampen mot epidemien. Innsatsen mot HIV og AIDS må bli et prioritert område på den internasjonale dagsorden.

Større globale utfordringer gjør at globale styringsredskap må styrkes. Dersom FN på en mer effektiv måte skal sikre både fred og utvikling må FN få bedre muligheter for sitt arbeid.

Gjennom skatt på de uheldige sidene av globaliseringen, som for eksempel våpenhandel, valutaspekulasjon og bruk av globale naturressurser, kan FN få bedre muligheter til å fordele goder. Samtidig må vi skape en mer rettferdig verdenshandel og sterkere og mer demokratiske globale finansinstitusjoner. Norge har gjennomført full toll- og kvotefrihet for de fattigste landene. Norge må vurdere ytterligere lettelser i importvernet overfor både de fattigste landene og mellominntektsland. Vi må sikre en rimelig balanse mellom egen dekning av landbruksprodukter og hensynet til disse landene. Bedrifter som etablerer seg i utlandet, har

også et ansvar for å sikre menneskelige og faglige rettigheter for sine ansatte. Samtidig bør det arbeides for etiske regler både nasjonalt og internasjonalt for norske selskaper i utlandet.

Vi trenger en mer balansert verden som tar ansvar for fred, demokrati, styring av verdensøkonomien og sikring av miljøet. Vi må være aktive pådrivere for mer omfattende internasjonale klimaavtaler, blant annet gjennom strengere nasjonale forpliktelser. Norge har en viktig rolle i forholdet mellom fattige og rike land, som brobygger og ivaretager av fattige lands interesser og behov. Alliansepartnere for å få til dette finnes blant annet i Europa. Fordi vi ser et Europa som nå går i spissen for globalt samarbeid, og for å styrke de globale institusjonene og den globale politikken som motvekt mot ensidig markedsmakt og ensidig maktbruk fra de store. Her kommer forskjellen mellom Europa og Bush-administrasjonen i USA i dag klarest fram. Bush administrasjonen har sviktet på mange områder, som i kampen for det globale miljøet og kampen for en global rettsorden. Vi trenger sterkere samarbeid og koordinering i Europa for å styrke dialogen og påvirkningskraften i forhold til USA. Motstanden mot en rekke globale avtaler, som Kyoto-avtalen og manglende ratifisering av prøvestansavtalen, er med på å undergrave det globale fellesskapet. Dermed svekkes også grunnlaget for krigen mot terror og for global trygghet.

Arbeiderpartiet vil:

- intensivere menneskerettighetskampen - spesielt for kvinner og barn
- styrke FN i organisasjonens arbeid for fred og utvikling
- ha internasjonal skattelegging på våpenhandel, valutaspekulasjon og bruk av globale naturressurser.
- gå inn for internasjonalt samarbeid for å avvikle skatteparadis
- at ILOs kjernekonvensjoner bør ligge til grunn for alle internasjonale institusjoner
- arbeide for sterkere, mer demokratiske og mer åpne globale finansinstitusjoner.
- at den internasjonale straffedomstolen skal gjelde for hele verden.

Ordet i saken:

167 Gudmund Holmen, Rogaland

Oljefondet, forslag 15.02

Det er helt uakseptabelt at Norge skal sikre sin rikdom gjennom investeringer i --- som nytter arbeidskraft i utvid med FN-konvensjoner. Det samme gjelder firmaer som produserer antipersonellminer.

Vedtak: Forslaget oversendes Sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 7 enstemmig vedtatt.

8 Midtøsten-konflikten

Arbeiderpartiet fordømmer all bruk av terror mot sivilbefolkningen. Midt Østen behøver økt dialog og samarbeid. Bruk av militærmakt, selvmordsbomber og terror kan aldri løse konflikten mellom israelere og palestinere. Israel har det største ansvaret for den vanskelige situasjonen, fordi det er Israel som ulovlig okkuperer andres land.

Arbeiderpartiet fordømmer den israelske gjenokkupasjonen av de palestinske områdene. Første skritt på veien tilbake mot en fredsprosess er at Israel trekker seg tilbake til posisjonene

før den nye intifadaen og får en umiddelbar slutt på byggingen av bosettinger. Internasjonale humanitære prinsipper og fundamentale menneskerettigheter må respekteres og bruk av vold mot sivile er ikke akseptabelt fra noen av partene.

Arbeiderpartiet vil understreke viktigheten av at når man en gang starter igjen på en fredsprosess, må man starte med å opprette en palestinsk stat slik at det blir to stater, to likeverdige parter som forhandler med hverandre. Det internasjonale samfunn bidro til å opprette staten Israel. Nå må det internasjonale samfunn være seg sitt ansvar bevisst og også sørge for opprettelsen av en palestinsk stat. Fateh og det israelske Arbeiderpartiet har i Sosialistinternasjonalen blitt enige om at prinsippet om opprettelsen av en palestinsk stat basert på FNs resolusjoner må slås fast som et utgangspunkt for nye forhandlinger, og viktige prinsipper for hvordan dette skal skje. Arbeiderpartiet støtter dette fullt ut. Begge stater må få sin hovedstad i Jerusalem, og det må finnes en rettferdig løsning på flyktninge-spørsmålet. Kvartetten, med EU, USA, Russland og FN må ta ansvar for en konferanse mellom de involverte parter, samt internasjonale garantier, overvåkingsmekanismer og flernasjonale styrker for å hindre brudd på folkeretten og Geneve-konvensjonene. Krigsforbrytelser må bringes inn for krigsforbryterdomstolen i Haag. Ingen av partene må delta i aktiviteter som går ut over sivilbefolkningen. Palestinerne må fortsette det viktige arbeidet som nå gjøres med reform av de palestinske selvstyremyndighetene.

I en ny fredsprosess må man få på plass internasjonale overvåkere og garantier. FN må autorisere et styrkenærvær som kan fungere som en buffer mellom partene. Samtidig må internasjonale eksperter og rådgivere inn for å gi støtte til det palestinske lederskapet til å bygge demokratiske samfunnsinstitusjoner som er en palestinsk stat verdig. I skyggen av utviklingen rundt Irak-spørsmålet må Norge og andre land umiddelbart sørge for flere internasjonale observatører i området, både av frivillig og offisiell art.

Spørsmålet om flyktingenes status kommer til å bli ett av de vanskeligste spørsmålene å løse. De palestinske kravene omhandler både retten til å vende hjem, samt rett til kompensasjon bygd på FNs resolusjon 194 og Menneskerettighetserklæringen. Kompensasjonsordninger, samt ny bosetting av flyktingene etter at en fredsavtale er inngått, har blitt anslått til å kunne dreie seg om summer helt opp til 50 mrd. USD. En rettferdig løsning som de palestinske flyktingene kan godta vil trolig føre til at det internasjonale samfunn må inn med en av de største hjelpeoperasjonene i historien. Arbeiderpartiet mener derfor at det må bygges et fond for å gi dem kompensasjon for lidelser og tap de er påført, og som kan stilles til rådighet for FN når en fredsavtale er inngått.

Det internasjonale samfunn må stille store økonomiske ressurser til disposisjon for å gjenoppbygge det palestinske samfunnet. De arabiske landene må støtte den palestinske staten og normalisere forholdet til Israel. Det er særlig viktig at Saudi-Arabia gir støtte til en konstruktiv løsning for de hellige stedene i Jerusalem. De tre religionene, jødedom, islam og kristendom må alle ha sine rettigheter i Jerusalem.

To elementer vil vise seg å bli avgjørende for å vinne oppslutning om fredsløsninger: At den israelske fredsbevegelsen klarer å bygge seg opp igjen, og at demokratiske prosesser på palestinsk side styrkes. Det israelske Arbeiderpartiet må nå etablere en reell fredsopposisjon. Arbeiderpartiet vil bidra til at Fateh og det Israelske Arbeiderpartiet kan utvikle en sterk koalisjon med nye politiske bidrag gjennom Sosialistinternasjonalen.

Ordet i saken:

091 Ragnar Nordgreen, Oppland

Som la fram forslag om

Under utviklingen av konflikten de siste årene er det Israel som systematisk har tatt de første skritt.

I lys av dette må Norge ta initiativ til at FN vurderer sanksjoner mot Israel. Sammen med Landsorganisasjonen må Arbeiderpartiet vurdere boikott av israelske produkter.

Vedtak: Ragnar Norgreen trakk sitt forslag.

169 Marit Egaas, Rogaland

Som la fra tilleggssforslag til 3. avsnitt 9 linje

Løsning på flyktningspørsmålet) og jødiske bosetninger i okkuperte områder

Endring i 5. avsnitt 2. setning

Arbeiderpartiet støtter de paletiske kravene som omhandler.....

Tillegg til siste avsnitt:

I tillegg må Norge bidra til å legge press på USA. USA bør ta i bruk økonomiske virkemidler til å presse Israel

Vedtak: Forslagene vedtatt.

Thorbjørn Jagland, sentralstyret

Den nyopprettede straffedomstolen må ta seg av spørsmål om kringsforbrytelser.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

093 Pål Mangerud, Oppland

Ønsket å opprettholde Ragnar Nordgreen sitt forslag.

Vedtak: Forslaget avvist.

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 8 med de vedtatte endringene enstemmig vedtatt.

9 FN må løse Irak-utfordringene

FNs sikkerhetsråd er på vegne av FNs medlemsland satt til å forvalte verdens sikkerhet.

Denne rollen må ikke svekkes. Derfor er det nødvendig for FNs legitimitet at verden oppfatter FN som en rettferdig instans. Utfordringene rundt Irak og eventuelle masseødeleggelsesvåpen må derfor løses gjennom FN

Arbeiderpartiet er bekymret for de ringvirkninger et angrep på Irak kan få for Midtøsten som region. Om den arabiske verden ser at FNs sikkerhetsråd går hardere til verks mot Irak enn mot andre, kan det få alvorlige konsekvenser. Det blir oppfattet som diskriminering når man ikke har samme standard for forskjellige konflikter og resolusjoner.

Det er ingen tvil om at Irak utgjør en trussel i Midtøsten og dermed mot hele verden. Det ville vært ønskelig med et regimeskifte i Irak. Men lærdommen fra mange deler av verden er at reformer og revolusjoner ikke kan komme utenfra. Bare i spesielle tilfeller må det internasjonale samfunn gripe inn militært. Hvis man griper inn må man ha en klar plan for hva som skal komme etter.

Vi må holde fast på å bruke alle mulige diplomatiske og politiske midler, slik at militære løsninger blir unødvendige. Et angrep på Irak vil kunne føre til store lidelser for sivilbefolkningen, og konsekvensene for hele regionen er uoversiktlige.

Krig er siste utvei. Kun FN kan forsikre om at alle politisk og diplomatiske løsninger er forsøkt først. Norge kan ikke støtte noe tiltak overfor Irak uten mandat fra sikkerhetsrådet. Arbeiderpartiet er glad for at det er oppnådd enighet i Sikkerhetsrådet, slik at Irak får seg forelagt klare betingelser for våpeninspektørenes arbeid.

Ordet i saken:

169 Marit Egaas, Rogaland

Siste avsnitt går ut. Nytt siste avsnitt:

Arbeiderpartiet er glad for at det er oppnådd enighet i Sikkerhetsrådet, slik at Irak får seg forelagt klare betingelser for våpeninspektørenes arbeid. Det må finnes politiske og diplomatiske løsninger på konflikten. Krig er ingen utvei.

Vedtak: Forslaget avvist.

257 Edvard Øfsti, Nord-Trøndelag

Tillegg til punkt 9:

Når det gjelder operasjoner utenfor NATO-områder skal det være et uavkorta krav til norsk deltakelse med militære styrker at det foreligger et klart entydig og konkret mandat for FN's Sikkerhetsråd.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

Ordet i saken:

Thorbjørn Jagland

Vedtak: Redaksjonskomiteens uttalelse nr 9 med de vedtatt endringene enstemmig vedtatt

Møtet tok pause.

Møtet ble satt igjen kl 11.25.

Dirigenten ga ordet til 037 Hans Marius Johnsen som ønsket å konkretisere sitt forslag 3.30 som ble vedtatt fredag. (se under behandlingen fredag, hva han presiserte her og vedtaket)

SAK 10 – INNSTILLING FRA REDAKSJONSKOMITEEN FOR PROGRAMMET

Dirigenten ga ordet til Dag Terje Andersen, leder av redaksjonskomiteen for programmet, som la fram innstilling.

Dirigentene ga også ordet til Gry Larsen, AUF som la fram to dissenser til kapittel 3 og kapittel 10.

Forslag fra redaksjonskomiteen for plattform for kommunevalget 2003.
Konkrete endringsforslag vedr. Plattform for kommunevalget 2003.

Kap. 1 Et mer rettferdig Norge

Nytt avsnitt mellom nåværende fjerde og femte avsnitt:

Lokaldemokratiet er et viktig fundamentet i det norske samfunnet. Det lokale selvstyret kan bli svekket av utstrakt bruk av øremerking, statlige reguleringer og en presset kommuneøkonomi. Arbeiderpartiet vil foreta en gjennomgang av forholdet mellom nasjonal styring og lokaldemokrati med sikte på et større handlingsrom for det lokale selvstyre.

Endring i fjerde setning i sjette avsnitt:

Velferden må bygge på folkevalgt styring og fordeling, ikke på at de som har mest penger skal kunne kjøpe seg *bedre velferdstjenester*.

Dirigenten tok Kapittel 1; Et mer rettferdig Norge opp til votering.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Kap. 2 Like muligheter fra starten

Nytt avsnitt etter første avsnitt.

Alle gravide kvinner må få tilbud om helsemessig oppfølging på helsestasjonen. Det er viktig at vi sikrer nærhet til fødeklinikkene.

Nytt avsnitt til slutt:

Arbeiderpartiet vil styrke satsingen på barne- og ungdomspsykiatri. Ventetiden skal reduseres.

Nytt strekpunkt:

Arbeiderpartiet vil

- *Styrke kvaliteten på barnevernet og bidra til at alle barn som trenger det får hjelp og omsorg.*

Dirigenten tok opp Kapittel 2; Like muligheter fra starten til votering.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Kap. 3 En god skole

Tillegg i slutten av første avsnitt:

Dissens fra Gry Larsen, Karita Bekkemellem Orheim, Ove Skaret og Merethe Storødegård som ønsker følgende setning inn: Arbeiderpartiet vil satse på den offentlige skolen. Derfor ønsker vi å avvikle statstøtten til private religiøse skoler.

Vedtak: Forslaget oversendes Sentralstyret.

Nytt avsnitt mellom nåværende første og andre avsnitt:

Den offentlige skolen skal være gratis. Arbeiderpartiet mener det er uakseptabelt at foreldrene må finansiere undervisningsmateriell eller leirskole. Vi ønsker å legge til rette for forsøksordninger med gratis skolemåltid for grunnskoleelevene.

Ordet i saken:

Trond Giske, sentralstyret

Tillegg i slutten av første avsnitt

Setning to oversendes sentralstyret for videre behandling.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret.

Nytt siste avsnitt (til erstatning for nåværende):

For å styrke kvaliteten i skole og utdanning på alle nivåer trenger vi gode verktøy til å måle kvaliteten på undervisningen. Både elever, foreldre og lærere bør delta i arbeidet med å vurdere kvaliteten.

Tillegg i strekpunkt 3:

Arbeiderpartiet vil:

- ..., og vi vil ha gratis læremidler og utstyr i videregående skole.

Tillegg i strekpunkt 5:

Arbeiderpartiet vil:

- Gjøre teoretiske fag på yrkesfaglige linjer mer yrkesrettet, gjøre det lettere å ta hele opplæringen i bedrift og bedre kvaliteten på fagopplæringen og oppfølgingen av lærlingene.

Tillegg i strekpunkt 8:

Arbeiderpartiet vil:

- Bedre kvalitet i norskopplæringen og oppfølgingen av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn i grunnskolen, og arbeide for at flere fullfører videregående opplæring og at flest mulig elever går over fra "norsk som andrespråk" til ordinær norskundervisning.

Ordet i saken:

175	Marit Myklebust, Rogaland
009	Helge Kolstad, Østfold
	Odd Kr. Reme, Sentralstyret
041	Rina Mariann Hansen, Oslo
	ba om ordet til forretningsorden.
005	Svein Høiden, Østfold
	ba om ordet til dissensen
242	Tord Dahle, Sogn og Fjordane
	ba om ordet til forretningsorden.
251	Merethe Storødegård, Nord-Trøndelag
	Dag Terje Andersen, redaksjonskomiteen

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling til kapittel 3 enstemmig vedtatt.

Kap. 4 Trygg og aktiv alderdom

Ny setning inn i siste avsnitt:

Brukere i eldreomsorgen må gis reell innflytelse over sin egen hverdag.
(inn etter"og sykehjem for de som trenger mest pleie".

Ord i saken:

097 Kristin Johnsen, Oppland

Nytt kulepunkt under kap. 4, trygg og aktiv alderdom

- øke den offentlige støtten til gravferd

Vedtak: Forslaget oversendes Sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling til kapittel 4 enstemmig vedtatt.

Kap. 5 Arbeid til alle

Tilleggssetning i strekpunkt 4:

- Staten må ha ansvar for et nasjonalt distribusjonsnett for naturgass.

Tillegg i strekpunkt 1, fjerde underpunkt:

En budsjettpolitikk som bidrar til å trygge arbeidsplassene, redusere arbeidsledigheten og gi grunnlag for *lav rente og kronekurs*, noe som tilsier at statsbudsjettet må gi økonomien stimulans i nedgangstider og holde igjen i oppgangstider.

Ord i saken:

142 Anne M. Blaker, Telemark

Kap. 5, rettelse i strekpunkt 4

Det foreslås en ny formulering av dette forslaget:

Staten må ha med ansvar for en infrastruktur for å ta i bruk naturgass innenlands.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

211 Oddbjørn Einan, Sogn og Fjordane

Tillegg til strek 7, nytt ord:

Føre en helhetlig kyst- *og industri* –politikk som lykkes med ...

Dag Terje Andersen, redaksjonskomiteen
Anbefaler forslag 1 tatt inn. Endring i forslag 2 anbefales ikke tatt inn.

Vedtak: Forslaget til Oddbjørn Einan avvist.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling og Anne M. Blaker sitt forslag til kapittel 5 enstemmig vedtatt.

Kap. 6 Det gode arbeid

Endring i tredje setning i første avsnitt:

Strykes: "innenfor håndverksfagene".

Ny setning til slutt i avsnitt tre:

Arbeiderpartiet mener kompetansereformen må følges opp både når det gjelder midler og innhold.

Ordet til saken:

144 Lasse Audunson, Telemark

Nytt kulepunkt:

- Utvide tidsbegrensingen på 3 år ("Frysregelen") ved attføringstiltak for uføretrygdede.

Dag Terje Andersen, redaksjonskomiteen

Anbefalte forslaget oversendt til sentralstyret.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling til kapittel 6 enstemmig vedtatt.

Kap. 7 Bolig for alle

Ny setning i tredje avsnitt:

Vi vil jobbe for å motvirke boligspekulasjon.

(Inn før setningen: "Arbeiderpartiet går inn for å styrke Husbankens rolle i boligfinansieringen...")

Kapittel 7, Bolig for alle

Ordet i saken:

096 Lisbeth Amundstuen Larsen, Oppland

Kulepunkt 3:

Bruke mulighet i stedet for rett som det står i punktet.

Vedtak: Forslaget vedtatt.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling og Lisbeth Amundstuen Larsen sitt forslag til kapittel 7 enstemmig vedtatt.

Kap. 8 Sosial rettferdighet

Endring i strekpunkt 3:

Arbeiderpartiet vil:

- Innføre et obligatorisk introduksjonsprogram med norskopplæring og samfunnskunnskap for flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, samt deres familie. Vi vil arbeide for at også familiegjengenforente ved ekteskap skal få en tilsvarende ordning.

Nytt strekpunkt:

Arbeiderpartiet vil:

- *at staten tar et større ansvar for å sikre gode driftsvilkår for krisesentre og støttesentre mot incest.*

Ordet i saken:

065 Ulrika von Sydow, Oslo

Vedrørende kravet om at leiligheter må være over 40 m² for å få statlig bostøtte... side 6.

Dag Terje Andersen, redaksjonskomiteen

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling til kapittel 8 enstemmig vedtatt.

Kap. 9 Noe å leve for

Nytt avsnitt etter første avsnitt:

Både den norske kirke og andre trossamfunn utgjør en viktig del av mange lokalsamfunn og bidrar til å styrke kultur og lokal tilhørighet.

Ordet i saken:

087 Marit Gilleberg, Hedmark

Nytt kulepunkt:

Vi skal yte og gi omtanke, omsorg og hjerterom i både handling og ord overfor våre medmennesker i alle situasjoner fra vugge til grav.

Vedtak: Forslaget avvist.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling til kapittel 9 enstemmig vedtatt.

Dirigenten opplyste at 119 Aud Wathnebryn, Buskerud som hadde midlertidig permisjon 10. november fra morgen, er nå ankommet salen kl 1215.

Kap. 10 Et godt miljø og en ren natur

Nye setninger til slutt i første avsnitt:

Bruk av miljøstandarder, etiske standarder og miljørevisjon er en god arbeidsform i offentlig sektor. Vi mener at arbeidet med lokal og nasjonal Agenda 21 må styrkes og videreutvikles.

Endring i strekpunkt 1:

Arbeiderpartiet vil:

- Styrke allemannsretten blant annet gjennom å *håndheve* og stramme inn på muligheten til å bygge i 100-meters beltet i strandsonen og 25-meters beltet rundt ferskvann, sikre fri ferdsel og kjøpe opp eiendom som kan brukes som friareal.

Endring i strekpunkt 3:

Arbeiderpartiet vil:

- Sikre fiskebestandene i våre havområder gjennom miljøovervåking (...) og etablering av trygge transportkorridorer langs kysten.

Nytt strekpunkt:

Arbeiderpartiet vil:

- *Med grunnlag i helhetlig konsekvensutredning avgjøre hvilke havområder som kan åpnes for petroleumsvirksomhet og hvilke havområder som skal være petroleumsfrie.*

Dissens: Gry Larsen vil erstatte det ovenforstående med følgende:

- *Med grunnlag i en helhetlig konsekvensutredning opprette petroleumsfrie soner i områder fra Lofoten og nordover.*

Nytt strekpunkt:

- *Redusere utslipp av klimagasser gjennom forpliktende reduksjonsmål for sektorer og bransjer som bidrar til klimautslipp og utarbeidelser av klimaregnskap.*

Ord i saken:

288 Tommy Sarnes, Troms

Første kulepunkt får et tillegg:

.. i områder hvor det er et problem.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret.

009 Helge Kolstad, Østfold

Nytt kulepunkt:

- *Utvikle og iverksette tiltak for å bedre vannkvaliteten i forurensede vassdrag.*

Vedtak: Forslaget vedtatt.

Dag Terje Andersen, redaksjonskomiteen

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling og forslag fra Helge Kolstad til kapittel 10 enstemmig vedtatt.

Kap. 11 By og land, hand i hand

Endringer i første avsnitt:

Arbeiderpartiet vil sikre hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og legge til rette for likeverdige levekår over hele landet. *Mange krefter i samfunnet virker sentraliserende. Flertallet av befolkningen bor i byer eller i bynære områder. Mange distrikter opplever avfolking.*

Utfordringen for Arbeiderpartiet blir å møte de behov befolkningsveksten i bysentra medfører samtidig som det gjøres attraktivt å bo i distrikter og utkantstrøk. Arbeiderpartiet ønsker å føre en aktiv bypolitikk som tar vare på byens kvaliteter og funksjoner og en distriktpolitikk som ivaretar mangfold i alle deler av landet.

Nytt avsnitt mellom nåværende første og andre avsnitt:

Fylkeskommunene har fått en større rolle som regionale utviklingsaktører. Det er viktig at kommunene trekkes aktivt med i det regionale utviklingsarbeidet. Arbeiderpartiet mener at kommunale næringsfond kan være et godt virkemiddel i et slikt arbeid.

Sammenslåing og endring av setninger i tredje og fjerde avsnitt:

Arbeiderpartiet vil ta tak i disse utfordringene gjennom å investere mer i kommunene og ta initiativ til en bedre organisering av tjenestene i hver enkelt kommune (...) slik at de kan yte gode tjenester til innbyggerne.

Bytte av ord i tredje avsnitt:

Kommunesektoren har bla. ansvar for viktig tjenester innenfor helse, utdanning og omsorg.

Bytte av ord i fjerde avsnitt:

Vi vil derfor øke *kommunesektorens* inntekter, samtidig som vi vil sørge for at nye statlige pålegg eller reformer fullfinansieres.

Siste setning i siste avsnitt strykes:

(Flere nabokommuner kan samordne oppgaver som personalkontor, etatsjefer og andre forvaltningsoppgaver).

Ordet i saken:

230 Rune Olsø, Sør-Trøndelag

Ny setning, etter 2. setning, 4. avsnitt:

Kommunesektoren skal tilføres nok statlige midler til at man kan bedre kvaliteten på dagens tjenestenivå, og stanse kuttene i velferden!

Vedtak: Forslaget avvist.

108 Rune Øygard, Oppland

Nytt kulepunkt:

- arbeide for å sikre og videreføre ordninga med differensiert arbeidsgiveravgift.

Dag Terje Andersen, redaksjonskomiteen

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteen innstilling til kapittel 11 enstemmig vedtatt.

ØVRIGE FORSLAG FRA REDAKSJONSKOMITEEN

Forslag

Landsmøtet anbefaler overfor sentralstyret at det opprettes et eget partiutvalg som skal utrede skatte- og avgiftsspørsmål parallelt med Skattekommisjonen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Forhåndsinnsendte forslag som redaksjonskomiteen forslår oversendt til sentralstyret

Forslag 03.34 fra Hordaland Arbeiderparti kalt "Vidaregåande skule" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 03.40 fra Oppland Arbeiderparti kalt "Statens lånekasse for utdanning" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 04.24 fra Arbeiderpartiet i Bergen kalt "Stipend for utenlandsopphold for fagarbeidere" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.05 fra Telemark Arbeiderparti kalt "Sosial profil på skatter og avgifter" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.07 fra Vest-Agder Arbeiderparti kalt "Færre avgifter" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.14 fra Hordaland Arbeiderparti kalt "Reduksjon/fjerning av dokumentavgiften" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.15 fra Meland Arbeiderparti kalt "Boligbeskatning" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.18 fra Agdenes Arbeiderparti kalt "Avskaff omregistreringavgiften på biler" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.19 fra Andebu Arbeiderparti kalt "Reduserte bilavgifter" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.20 fra Grünerløkka Arbeiderpartilag kalt "Bilavgiftene må legges om" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.21 fra Hattfjelldal Arbeiderparti kalt "Bilbeskatningen må revurders" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.24 fra Aust-Agder Arbeiderparti kalt "Privatbilen er viktig for distriktene" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 06.30 fra Vadsø Arbeiderparti kalt "Fjern arbeidsgiveravgiften for statlig virksomhet i tiltakssonen" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 13.12 fra Oppland Arbeiderparti kalt "Differensiert arbeidsgjevaravgift" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag 13.46 fra Råde Arbeiderparti kalt "Statlige overføringer" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag fra Landskvinnekonferansen 2002 kalt "En kvinnerettet pensjonsreform (forslag 1)" foreslås oversendt sentralstyret.

Forslag fra Landskvinnekonferansen 2002 kalt "Barnehage til alle til en rimelig pris – avvikle kontantstøtten (forslag 4)" foreslås oversendt sentralstyret.

Ord i saken:

113 Lise Christoffersen, Buskerud

Forslag nr 14.32 fra Kongsberg Ap og 14.34 Drammen Ap

Nasjonale samferdselpolitiske utfordringer, behov for nye løsninger

Foreslår at forslaget oversendes sentralstyret.

Vedtak: Forslagene 14.32 og 14.34 oversendes sentralstyret.

Vedtak: Alle øvrige forhåndsinnsendte forslag som redaksjonskomiteen forslår oversendt sentralstyret, enstemmig vedtatt oversendt.

**FORSLAG FREMMET I DEBATTEN SOM REDAKSJONSKOMITEEN FORESLÅR
OVERSENDT SENTRALSTYRET**

Forslag fra Saera Khan, Oslo

"Gi språkopplæring til innvandrermødre kombinert med tilbud om barnehageplass".

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Ulrika von Sydow, Oslo:

"Ta storbyenes spesielle problemer på alvor, og bekjempe forskjeller i levekår, kriminalitet, høye bokostnader, rusproblemer og dårlig luft- og støykvalitet. *Spesielle utfordringer i forhold til rus og psykiatri må gjenspeiles i overføringene til kommunene.*"

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Ulrika Von Sydow, Oslo:

"Endre tippenøkkelen slik at spilleoverskuddet deles mellom idrett og kultur. Den økte satsingen skal blant annet gå til idrettsanlegg, friluftsanlegg og styrke ordningen med Frifond, slik at frivillige barne- og ungdomsaktiviteter får et betydelig løft. *Barne- og ungdomsorganisasjoner bør gis gratis bruk av offentlige lokaler. Lav anleggsdekning og høye byggekostnader for idrettsanlegg skal telle mer ved fordeling av spillemidler. Støtte til forskning skal sikres gjennom økning av Forskningsfondet.*"

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Ulrika Von Sydow, Oslo:

"Alt for mange er bostedsløse eller har boliger med svært dårlig standard, og store grupper er avhengige av bostøtte fra det offentlige. *Arbeiderpartiet vil fjerne kravet om at leiligheter må være over 40 kvadratmeter for at man skal kunne motta statlig bostøtte.*"

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Ulrika Von Sydow, Oslo:

"Ved ankomst til Norge og/eller ved kontakt med offentlige etater registreres primært kvinnen og hennes husholdning. Dette vil gi myndigheter, med sitt hjelpeapparat et mer korrekt bilde av familien/husholdningen. Dette vil også være i tråd med den politikk Norge og de andre nordiske land hatt overfor sine egne kvinner i de siste 30 år".

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Helge Kolstad, Østfold:

”Arbeiderpartiet legger vekt på at alle mennesker har et grunnleggende behov for å finne mening i tilværelsen. Vi trenger forestillinger om hva som er verdifullt og ettertraktelsesverdig. Slike forestillinger danner vi i møte med andre mennesker, i samfunnsmessig engasjement, kulturelle opplevelse og medvirkning, og i religiøs tro. Alle blir vi preget av de forestillinger og verdier vi blir oppdratt med. I et multikulturelt samfunn, som Norge er, møter vi stadig flere mennesker som er preget av andre tradisjoner. Det gir oss muligheter for å utvide vår horisont, og skape en fruktbar utvikling der mennesker med ulike forestillinger kan møte hverandre i en atmosfære av toleranse. Samtidig vil vi gi muligheter for alle til å dyrke sin religion og utvikle sin kulturelle identitet.

Arbeiderpartiet ønsker å gi Den norske kirke og andre trossamfunn gode arbeidsvilkår. De er ofte vesentlige bestanddeler i lokalsamfunnet, og står for kulturelle og sosiale aktiviteter av stor verdi og interesse for mange. Arbeiderpartiet vil at dette skal stimulere og tas vare på, og også at mer av disse kulturuttrykkene blir tilgjengelig for andre. Derfor ønsker vi at religiøse grupper skal delta aktivt på kulturelle møteplasser.

- Gi Den Norske Kirke gode arbeidsmuligheter i alle menigheter, og sikre andre trossamfunn likeverdige forhold”.

Innstilling: Oversendes sentralstyret. (Deler er tatt inn i programmet).

Forslag fra Sverre Myrli, Akershus:

”Det innføres en ordning der kommunene får et tilskudd fra staten for hver nybygde bolig utover et visst nivå av innbyggertallet, i tråd med prinsippene skissert i innstillingen fra partiets boligutvalg. Dette tilskuddet må komme i tillegg til dagens rammeoverføringer. Innstilling: Oversendes sentralstyret.”

Forslag fra Anne-Grete Strøm-Erichsen, Hordaland

”Byene må gis anledning til å være drivkraft for utviklingen i sin region med gode transport-, kultur-, arbeids- og utdanningstilbud”.

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Trine Pettersen Grønbech, Hordaland

”Opprette spilleautomathaller med aldersgrense på 18 år”.

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Øyvind Birkeland, Buskerud

”Trygg og aktiv alderdom

- Folketrygden skal fortsatt være en bærebjelke i velferdsstaten som sikrer alle en pensjon – også de som ikke har hatt inntekt.
- Alle ansatte i privat sektor må sikres tjenstepensjon gjennom en politisk løsning uavhengig av overgangen til nytt pensjonssystem.
- For å sikre at ytelsene står i rimelig forhold til tidligere arbeidsinntekt legges tjenstepensjonene inn i Folketrygden og blir obligatorisk for alle.
- Pensjonene skal ytes som etterlønn. Samlet pensjon skal minst utgjøre 2/3 av arbeidsinntekten. Pensjonene skal forholdsmessig være høyere enn dette nivå for de lavere inntektsgruppers vedkommende og noe lavere for de høyere inntektsgrupper.
- Vi vil vurdere om ordningen med pensjonspoeng for omsorgsarbeid skal gis tilbakevirkende kraft. For Arbeiderpartiet er det et viktig prinsipp at forskjell i levealder ikke skal gi kvinner dyrere pensjonsordninger enn menn.

- Uavhengig av overgangen til nytt pensjonssystem gis de kvinner som har arbeidet i deltidsstilling og ikke har opptjent pensjonsrettigheter utover særtillegget, øket tilleggspensjon.
- Det er behov for bedre og mer forståelig informasjon om utviklingen i den enkeltes opptjente rettigheter.
- Pensjonsmidlene skal ikke være gjenstand for spekulasjon.”

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Forslag fra Ingerid Nordhaug, Hordaland

”Legge til rette for at det kan innføres kostnadsbasert regulering på husleie i utleieboliger i pressområder”.

”Etablere kontaktrom der tunge narkomane kan sette sprøytene sine i trygge omgivelser, med tilgjengelig helsepersonell”.

Innstilling: Oversendes sentralstyret.

Vedtak: Alle forslag fremmet i debatten som redaksjonskomiteen forslår oversendt sentralstyret, enstemmig vedtatt oversendt.

Dirigenten tok deretter opp hele programmet med de vedtatte endring opp til votering.

Vedtak: Programmet enstemmig vedtatt.

Møtet tok pause kl 1300.

Møtet ble satt kl 1335.

SAK 11 – VALG

Dirigenten ga ordet til Gerd-Liv Valla, leder av valgkomiteen som la fram en enstemmig innstilling fra komiteen. Valla påpekte den situasjonen valgkomiteen kom i ved at landsmøtet vedtok vedtektsendringer fredag kveld, et vedtak som førte til at landsmøtet skal velge bare 1 nestleder.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

223 Gundy Fagerhol, Møre og Romsdal søker om permisjon fra kl 14.45 og til møtets slutt.

289 Hanny Ditlefsen, Troms søker om permisjon fra kl 1500 og til møtets slutt.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Følgende hadde ordet i debatten etter Gerd-Liv Valla:

251 Merethe Storødegård, Nord-Trøndelag

140 Trond Tystad, Hordaland

045 Ove Branth, Oslo

016 Ragnar Kristoffersen, Akershus

Valgkomiteens innstilling:

Sentralstyret:

Jens Stoltenberg, Oslo	leder	NY (som leder)
Hill-Marta Solberg, Nordland	nestleder	
Martin Kolberg, Buskerud	sekretær	(tidligere konstituert)

Dag Terje Andersen, Vestfold	NY
Rolf Erling Andersen, Telemark	
Kjell Bjørndalen, Buskerud	
Anne-Marit Bjørnflaten, Troms	NY
Sylvia Brustad, Hedmark	NY
Jan Bøhler, Oslo	NY
Trond Giske, Sør-Trøndelag	
Mette Gundersen, Vest-Agder	NY
Tore Hagebakken, Oppland	
Roger Hansen, Finnmark	NY
Bjarne Håkon Hanssen, Nord-Trøndelag	NY
Anniken Huitfeldt, Akershus	NY
Saera Khan, Oslo	NY
Karita Bekkemellem Orheim, Kvinnepolitisk styre	
Odd Kr. Reme, Rogaland	
Anne-Grete Strøm-Erichsen, Hordaland	NY

Leder i AUF tiltrer Sentralstyret med fulle rettigheter.

Vedtak: Valgkomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Kvinnepolitisk styre:

Karita Bekkemellem Orheim, Møre og Romsdal	leder	
Anne Ragnhild Kjær Sti, Telemark/AUF	nestleder	NY (som nestleder)
Karin Yrvin, Oslo	sekretær	

Siri Hov Eggen, Akershus	NY
Hildur Fallmyr, Nord-Trøndelag	
Siv Førde, Sogn og Fjordane	NY
Marit Gilleberg, Hedmark	NY
Lubna Jaffrey, Hordaland	NY
Karen Irene Stangeland, Rogaland	
Solveig Solbakken, Aust-Agder	
Rita West, Finnmark	NY

Ordet i saken:

087 Marit Gilleberg, Hedmark

Trekker sitt kandidatur, men forslo Bente Elin Lilleøkseth, Hedmark.

Vedtak: Valgkomiteens innstilling med endringsforslaget fra Marit Gillebergs enstemmig vedtatt.

Kontrollkomiteen:

Ann-Marit Sæbønes, leder

NY

Asbjørn Kristoffersen

NY (tidligere vararepresentant)

Peter Myklebust

NY

Varamedlemmer:

Jan Dybvik

NY

Rune Tokle

NY

Vedtak: Enstemmig vedtatt.**SAK 12 – AVSLUTNING**

Dirigentene takket for seg og sekretærene, og for et godt samarbeid. Dirigenten ga ordet til Thorbjørn Jagland, som holdt følgende avslutningstale:

Tusen takk skal dere ha. Partifeller, jeg vil begynne med å gratulere den nye ledelsen, og spesielt Jens. Jeg ønsker deg lykke til. Jeg skal gjøre mitt, fra min plass i Stortinget. Jeg vet at det ikke er så enkelt når avgåtte ledere blander seg borti ting for mye. Og det skal jeg forsøke å la være. Men jeg skal forsøke å gjøre jobben min i Stortinget og i gruppestyret og støtte opp så godt jeg kan. Og jeg er overbevist om en ting, blant annet fordi at politikken dynamikk er slik, at før eller siden blir du statsminister igjen i Norge.

Det er den nye lederens oppgave å takke Landsmøtet på vegne av hele partiet for den jobben dere har gjort på vegne av partiet. Jeg vil like vel rette en personlig takk til alle dere for det dere har betydd for meg gjennom disse dagene. Det har varmet meg veldig. Jeg har vært med lenge. Jeg kan ikke få takke nok partifellene utover hele landet for at dere har gjort livet mitt så interessant og spennende og meningsfylt til nå. Jeg har ikke angret en eneste dag på at jeg gikk den veien jeg gikk og at jeg har fått bruke mine krefter i Arbeiderpartiet. Dere forstår meg sikkert når jeg retter en spesiell takk til mine partifeller i Buskerud. Og til de jeg har sittet sammen med i partiledelsen i så mange år, samarbeidskomiteen, partikontoret, Stortingsgruppa, LO, forbundene. Og sist, men ikke minst, min egen familie. En gang det stormet som verst, det var nesten utrolig å se hvor mye man egentlig var i stand til å sette på papiret. Da ringte min eldste sønn meg og sa: "Stå oppreist inni deg, papp.". Så jeg fulgte hans råd og går videre i livet med troen på politikken og på Arbeiderpartiet.

Jeg meldte meg inn i partiet da jeg var 13 år. Og gjennom disse 40 åren, så er det én ting som har blitt mer og mer viktig for meg å få sagt, og som er mitt siste budskap på dette landsmøtet, og det er følgende: Ta vare på forsamlingen. Det at vi kan møtes, se hverandre i øynene, argumentere med hverandre, i en forsamling, det er det mest demokratiske, og den eneste demokratiske måten å ta avgjørelser, og det er også den som gir de beste avgjørelsene. Forsamlingen er hellig i et demokrati. Og forsamlingsfriheten som ble tilkjempet gjennom de borgelige, liberale revolusjonene i 1848 over hele Europa var knyttet til opplysningsideen som bredde som over hele kontinentet. Med kunnskap skulle samfunnet bygges. Min far var fagforeningsformann på Kværner, en avdeling ute i Sandvika, og jeg husker hvordan han strevet med å forstå, forstå sammenhenger. Som skulle formidles til medlemmene på møtet. Om produktivitet. Den døde strek, som jeg husker fra min barndom. Det er en av de tingene

jeg husker best. Den røde strek som man ikke måtte overskride. At verdiene måtte skapes før vi kunne bruke dem. Alt mitt politiske virke er forbundet med denne erfaring, at oppbygging av industrisamfunnet, skapte frihet for sånne som oss, og at frihet koster penger. Og jeg tenker nå på arbeiderne på den samme Kværner. Som kjøpte aksjer for å redde bedriften. Og så går direktøren og går bort og kjøper gardiner for 1 million kroner på bedriftens regning i sin egen leilighet...Så langt har vi kommet i dette landet. Og hvis et nasjonalt kompromiss med de andre partiene skulle ha noen mening nå, så måtte det være å gjenreise solidaritetsalternativet for å redde industrien og bygge industrien videre ut. Slik at vi kan bygge velferden videre ut. Og det er dette som Arbeiderpartiet kan bringe inn i Stortinget fra dette landsmøtet. Og si til de andre: Er dere med på dette, så er vi med på det.

Jeg har vært på de fleste forsamlingshus i Norge gjennom alle disse årene, tror jeg. Forsøkt å formidle kunnskap, få noe tilbake, reise fra sted til sted. I bilen til og fra; tenke på det jeg skulle si, tenke på det som ble sagt. Så hele mitt er på en måte forbundet med Folkets Hus. Og jeg vil rette en stor takk til alle de som jeg møtte. Alle de som satte ut stoler, stablet de sammen igjen etterpå. De som kokte kaffe. Noen ganger var det altfor mange stoler, altfor mye kaffe. Noen ganger det omvendte. Willy Brandt sendte meg en gang rundt, det var rett etter Berlinmurens fall. For å, som jeg sa, da jeg introduserte Luis Ayala, for å undersøke hvordan det var med mulighet for å starte sosialdemokratiske partier i sentrale Øst-Europa. Og så sa han: Når du kommer til Praha, så må du oppsøke Folkets Hus. Og det må du få tilbake. Vi må få Folkets Hus tilbake. Kommunistene stjal Folkets Hus fra oss da de tok over makten i 1948. Og innlemmet det sosialdemokratiske partiet i kommunistpartiet; den største forbrytelse av alle. Vi må få dette tilbake til oss.

Jeg reiste til Praha, bad om å få oppsøke Folkets Hus. Der var det en Lenin-museum. Jeg traff en av lederne i Civic Forum, ikke Václav Havel, men Jan Kavan som senere ble utenriksminister i Tsjekkoslovakia. Og han inviterte meg mange år senere, da jeg var utenriksminister, til å holde et foredrag i Praha. Og jeg reiste dit. Bilen som brakte meg til huset, stoppet utenfor, og så sa jeg: Det er Folkets Hus. Det var kommet tilbake til vårt parti: Sosialdemokratene. Og jeg tenkte at hvis jeg hadde kunnet fortelle dette til Willy, han hadde gått bort i mellomtiden, hadde jeg kunnet fortelle dette til Willy, så hadde han sagt: Nå kan jeg dø enda mer tilfreds og lykkelig. Vi hadde fått Folkets Hus tilbake. Der det hørte hjemme. I Praha traff jeg også lyrikeren, sosialdemokraten og Nobelpris-vinneren i litteratur, Jaroslav Seifert, som skrev så mange gode dikt. Og en av strofene som han så flott beskrev sitt land og hvordan han hadde opplevd sitt liv. Det er i grunnen slik jeg har opplevd det også.

Med åpne øyne
Gikk jeg gjennom dette landet
Det er vakkert
Som dere vet,
kanskje har det betydd mer for meg
Enn alle mine kjærligheter
til sammen
Og landets omfavnelse
varte hele mitt liv
Og når jeg var sulten,
levde jeg nesten hver dag
Av ordenen i landets sanger
Farvel. I hele mitt liv
har jeg ikke gjort meg skyldig

i noe forræderi,
det er jeg sikker på,
og du kan stole på meg.

Det er slik jeg har sett, reist rundt, sett på landet, hørt på ordene og levd av det. Og jeg kommer til å fortsette å leve med det og være med dere, være ute på Folkets Hus, formidle kunnskaper, være med i diskusjoner. Og mine siste ord derfor til Landsmøtet, i det jeg overlater klubba til Jens, er Rudolf Nilsen sine. Her identifiserer han de tre tingene som vår bevegelse må, tre ting vi må:

Men ennå våker nogen. Det er ganske unge menn,
som bøiet over bøker leter drømmen frem igjen,
slik den engang strålte om en vismanns gylne penn!

Denne drøm som natten avler og som dagen slår ihjel
om Atlantis, Utopia — om en bedre lodd og del
enn et liv, hvor andre eier selv ens hjerte og ens sjel.

Og det raser i de unges bitre hjerte: Våk og lær,
at du klart og nært og koldt igjennom drømmens gylne skjær
ser veien til et land, hvor Nr. 13 ikke er!

(nr 13, fra På Gjensyn)

Våk og lær. Harmen, behold harmen over uretten. Og drømmen om noe bedre. For alle mennesker. Med Rudolf Nilsens ord overlater jeg klubba til Jens Stoltenberg.

Thorbjørn Jagland ga ordet til Jens Stoltenberg som takket de som gikk ut av sentralstyret, spesielt Thorbjørn, Solveig og Yngve. Han overrakte alle en blomsterbukett. Han takket også de som gikk ut av kvinnepolitisk styre ved å overreke hver av de som var til stede en blomsterbukett. Han takket også kontrollkomiteen for deres arbeid.

Det var følgende som gikk ut:

Sentralstyret:

Thorbjørn Jagland
Solveig Torsvik
Yngve Hågensen
Grethe Fossum
Mildrid Finnehaug
Björgulv Froyn
Anne Rygh Pedersen
Grete B. Knutsen
Bjørnar Olsen
Aud Viken

Kvinnepolitisk styre:

Grete Ernø Johansen
Astri Aas-Hansen

Synnøve Konglevoll
Rita Lekang

Kontrollkomiteen:

Ester Kostøl
Bjartmar Gjerde
Sidsel Bauck

Jens Stoltenberg ønsket også de nye i sentralstyret, kvinnepolitisk styre og kontrollkomiteen velkommen. Han takket også for tilliten som er hvis han som partileder og for resten av sentralstyret.

Jens Stoltenberg takket partikontoret med Roar Thun i spissen for et godt arrangert landsmøte. Han takket også funksjonærer, komiteer, ordstyrere, dirigenter og sekretærer har også gitt viktige bidrag og han takket alle for jobben som er gjort.

Forsamlingen sang "Ta hverandre i handa og hold". Forsanger Vigdis Fossum og på piano Torbjørn Vikstedt.

Møte slutt kl 15.35.

